

ROJSTNI DAN

Slavimo rojstni dan naše republike. Mejniki naše nove državnosti, ki bo večno ostal zapisan v zgodovini.

Jajce, 29. novembra 1943, Beograd, 29. novembra 1945 in nato še dvajset praznikov. Dvajset svetlih točk v našem družbenem in gospodarskem razvoju.

Praznujmo! Praznujmo brez malodušja. Dvignimo čaše in nazdravimo našemu času!

LETO XVII. — Številka 92

Ustanovitelji: občinski odbori SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin. — Izdaja: časopisno podjetje »Gorenjski tisk« — Glavni in odgovorni urednik: SLAVKO BEZNIK

GLAS

KRANJ, sobota, 27. 11. 1963
CENA 40 DIN

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik.
In sicer ob sredo in soboto.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

V RAZSTAVNIH PROSTORIH MUZEJA

Leta 1945 na Gorenjskem

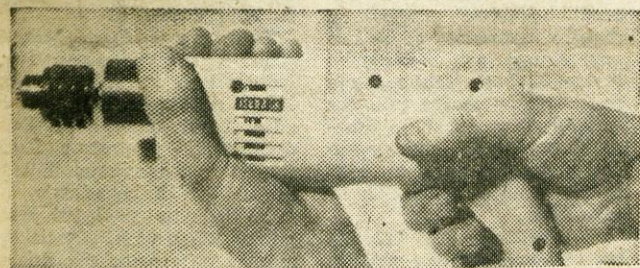
Tak je naslov razstave, ki jo bodo odprli v soboto, 27. novembra, v razstavnih prostorih mestnega muzeja v Kranju. Pripravil jo je oddelček za NOB pri mestnem muzeju Kranj.

Razstava je razdeljena na pet delov. Prvi del prikazuje politični položaj na Gorenjskem v tem letu. Tu je obdelana dejavnost osvobodilne fronte, KP, SKOJ, ženske or-

ganizacije, SPZZ in prve volitve. V drugem delu so obravnavane glavne vojaške akcije na začetku leta, predvsem pa zadnja sovražnikova ofenziva na Selško in Poljansko dolino 19. marca 1945. V tretjem delu bomo lahko videli prikaz partizanske tehnike, bolnic in kurirskih poti, v četrtem in petem delu pa zadnje boje na Gorenjskem in fazo graditve porušene domovine.

Razstava je vsebinsko zelo bogata, saj so poleg slikovnega gradiva razstavljeni tudi originalni eksponati iz težkih, a zmagovitih časov naše revolucije.

Razstava večkrat seže tudi preko Karavank, na Koroško, kajti Gorenjska in Koroška sta bili med vojno precej tesno povezani. Razstava je zaključena z 29. novembrom 1945, ko je bila v Beogradu prebrana Deklaracija republike in je tovariš Tito postal prvi predsednik nove Jugoslavije. — J. K.

Najvišja kvaliteta

Podjetje Iskra ima s proizvodnjo vrtnih strojev dolgoletno izkušnje. Proizvodnjo vedno bolj izpopolnjujejo.

Novi električni vrtni stroj EVS 06/II oblikovno in funkcionalno popolnoma ustreza vsem tehničkim mednarodnim normativom. Z njim je možno vrtni luknje v mehke materiale do premera 8 mm in v trše (jeklo) do 6 mm. Stroj

so letos razstavili na mednarodni razstavi LGA-Zentrum Form v Stuttgartu in je dobil zaradi svoje dovršene oblike in funkcionalnosti laskavo priznanje in diplomu, s katero vsi serijski izdelki te konstrukcije lahko uporabljajo poseben znak kot dokaz najvišje mednarodne kvalitete.

Pridobitev na Jesenicah

Jesenice, 25. novembra — V prostorih novega zdravstvenega doma so v teku zadnje priprave za svečano otvoritev novih poslovnih prostorov tega objekta, ki bo v soboto, 27. novembra ob 16. uri.

Cep rav pomeni rekonstrukcija železarne osnovno hrbtenico nadaljnjemu gospodarskemu in ob tem tudi družbenemu razvoju tega kraja, pa je za življenske potrebe občanov tudi nov zdravstveni dom velika pridobitev. To močno delavsko središče z

velikimi potrebami po zdravstveni zaščiti prebivalcev, ni doslej imelo urejene te službe. Posamezne ambulante in ordinacije so bile v dokaj neprimernih prostorih in ob tem še ločene in oddaljene po raznih krajih tako, da ljudje marsikdaj niso vedeli kam.

Praznovanje letošnjega dneva republike po vseh kolektivih, ki so tudi prispevali k izgradnji in opremitvi tega doma, bo letos še večje, saj so dosegli znaten uspeh v skrbi za človeka.

TRŽIČ V 20. LETIH

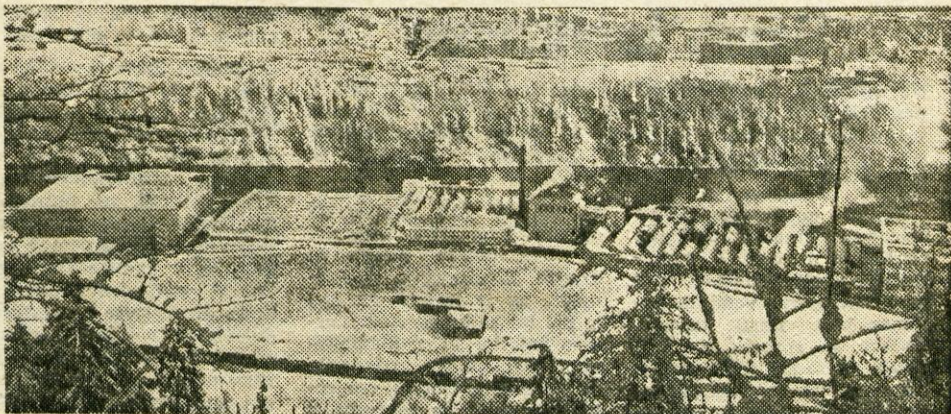
Cep rav ima tržiško območje vse pogoje za razvoj turizma, je vendar značilni kot izrazita industrijska občina. Kot taka je v zadnjih dveh desetletjih napravila velik razvoj. Vrednost bruto produkta se je povečala od okroglo 5 milijard v 1945. letu na 21 milijard letos, kar tudi upoštevač gibanje vrednosti dinarja

in cen, pomeni skok za 305 odstotkov. Pred vojno je bilo tam zdravstveno zavarovanih 5.450 ljudi (1939) letos 11.446, kar kaže porast zaposlenih. Prav tako so v tem času zgradili 983 stanovanj (232 pa jih je v gradnji!), zgradili so zdravstveni dom, nove šole, ceste, trgovine kanalizacije itd.,

Pomembna zmaga

Kolektiv kranjske tovarne Tekstilindus je pred kratkim slavil pomembno delovno zmago. Iz podjetja so odposlali 100 milijonti meter blaga na zunanje tržišče. Računajo, da bodo do konca leta dosegli že za 20 milijonov dolarjev direktnega izvoza.

Uspeh je toliko večji, če vemo, da je Tekstilindus od 1952. leta sem izvozil približno toliko blaga kot ga je pred vojno v enem letu proizvedla vsa jugoslovanska tekstilna industrija.

Pogled na obrat I. Tekstilindusa. V ospredju se vidi prostor, ki ga je podjetje pridobilo s preložitvijo železnice. To odpira nove perspektive podjetju, ki je že doslej v rekonstrukciji in na zunanjem trgu doseglo sijajne rezultate

S KONFERENCE SKUPNOSTI DIJAŠKEGA DOMA

Aplavz za neresnost

Izredno slabi učni uspehi — s predrznostjo se ne da daleč priti

Na minuli konferenci skupnosti Dijaškega doma v Kranju so bili navzoči dijaki in dijakinje vseh srednjih in strokovnih šol Kranja. Konferenca, ki jo je organizirala domaška skupnost, je bila izredno zanimiva in kaže o njej spregovoriti nekaj več. Zaradi pomembnosti so ji prisostvovali tudi vzgojitelji in člani sveta ter upravnega odbora doma, kakor tudi predstavniki družbeno-političnih organizacij terena.

Zanimiva je ugotovitev, da je bil učni uspeh v prvi redovni konferenci zelo slab, saj se je na posameznih šolah gibalo od 20 do največ 50 procentov pozitivnih ocen. Razlogov za to je več, predvsem pa ta, da so v tej domaški skupnosti dijaki in dijakinje obeh spolov in različnih narodnosti. Imajo tudi različno predšolsko izobrazbo, različne zahteve in navade. Pokazalo se je tudi, da so di-

jaki in dijakinje kranjskih šol izredno šibki na družbeno-političnem področju. Nekateri so (tudi do vzgojiteljev) pokazali izredno drznost in neprilagojenost do reda in vzgoje v domu.

Menimo, da bi morala imeti konferenca povsem drugo vsebino. Tako pa so se spuščali v zadeve, ki ne sodijo na tak zbor. Kot primer naj navedemo samo tole: ko so navedli učni uspeh neke kranjske šole z nekaj nad 11 procenti pozitivnih ocen, so navzoči dijake te šole nagradili z dolgotrajnim aplavzom. Pri tem se lahko vprašamo, kaj delajo mladinske organizacije na šolah? Kaj mislijo tisti, ki štipendirajo posameznike in kako se bo dijak znašel na določenem delovnem mestu, če ima danes tudi do 5 ali celo 7 negativnih ocen. Ali ne bi bilo prav, da takemu že sedaj povemo, da je bolj prav, če prime za fizično delo. — R. Č.

Radovljica:

Za letošnji dan republike

Letošnji praznik republike bodo počastili domala v vseh krajih radovljiške občine zelo slovesno. Posebne svečanosti bodo priredili po šolah in v nekaterih delovnih organizacijah.

Na Bledu so za letošnji praznik naštudirali enodejanski Miletta Klopčiča, Mati, nastopil pa bo tudi pionirski zbor osnovne šole in recitatorji. V Radovljici bo za praznik gostoval komorni moški zbor iz Kroke, nastopila pa bo tudi skupina recitatorjev. Koncert narodnih, partizanskih in umetnih pesmi bodo priredili pred dnevom republike tudi v Kropi in v Podnartu. Podobno bodo počastili letošnji praznik tudi drugod v občini. Z največjim pričakovanjem pa se pripravljajo na praznovanje šolska

mladina, katera se obenem veseli tudi počitnic. Več sto cicibanov bodo ob tej priložnosti svečano sprejeli med pionirje, starejši vrstniki pa jim bodo pripravili kulturni program.

V Gorjah bo posebej proslavila delovne uspehe krajevna skupnost. Pred dnevom republike bodo uradno odprli kar tri nove mostove, ki jih je zgradila tamkajšnja krajevna skupnost v letošnjem letu: to je most v Vintgarju, v Jeli, koder so regulirali tudi del hudourniške struge, in Lipnikarjev most.

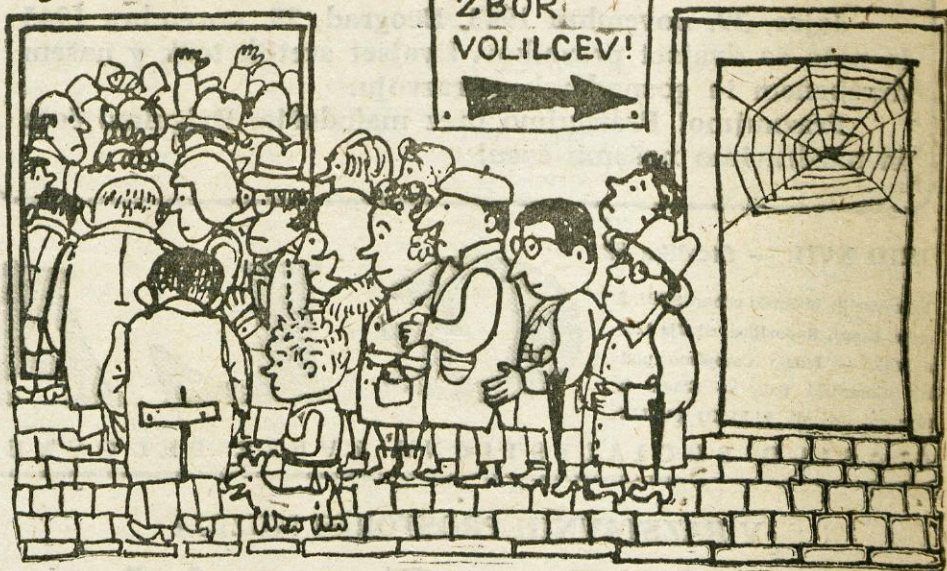
Samo konkretno

Na seji obeh zborov občinske skupščine Tržič, ki je bila v ponedeljek, se je znova pokazalo, da odborniki zahtevajo za vsako stvar konkretna pojasnila in da ne dvigajo roke če niso dobili seznanjeni in tudi prepričani o zadevi, ki je pred njimi.

Največ so razpravljali o delovanju organov občinske skupščine oziroma o opravljanju svojih dolžnosti s strani nekaterih vodilnih posameznikov, zlasti tajnika. Zadevo so spravili na dan zaradi nepreskrbljenih potnih listov za izbrano delegacijo, ki bi morala odpotovati v Francijo. To je bil povod, da je skupščina o tem spregovorila in zadeva se je razširila na razne stvari in slabosti, o

katerih so tudi občani že opozarjali na zborih volivcev, na konferencah SZDL in drugod. Razprava je bila živahna in je trajala dve uri in pol ter se končala z razrešnico tajniku in z utemeljenimi pripombami nekaterih, da namreč s tem ni vse rešeno, marveč da je treba v upravi skupščine na sploh uveljaviti večjo odgovornost do dela in imeti več poslušnosti do potrebe občanov. — K. M.

KINO

BREZ BESED

PRIPRAVE NA NOVO ORGANIZACIJO ZDRAVSTVENE SLUŽBE

Skladno s potrebami

domačinov in turistov

Novi zdravstveni dom na Bledu bodo izročili svojemu namenu prihodnje leto. V novih pogojih se bo v mnogem izboljšala kvaliteta zdravstvenih uslug.

Vse kaže, da se bo na Bledu izoblikoval po izgradnji novega zdravstvenega doma močan zdravstveni center za območje celotne občine z Radovljico in Bohinjem. V novem zdravstvenem domu na Bledu bodo opremili tri kompletne sodobne ordinacije, posebej s preventivnim ginekološkim oddelkom, z laboratorijem in rentgenom. Glede na turistični značaj celotnega območja radovljiške občine bodo v novem domu opremili posebno ordinacijo, ki bo poslovala izključno za turiste med sezono. Zlasti na Bled prihaja vedno več starejših ljudi, med njimi rekonescentov, ki so posebej potrebni zdravstvene kontrole in nege. Že dosedanje izkušnje so pokazale, da je posebna ordinacija za to potrebna.

Poseben fizioterapevtski oddelk bosta vodila dva strokovnjaka. Oddelk za rehabilitacijo bo imel tudi manjšo telovadnico, opremljeno na sodoben način. Bolnike bodo lahko zdravili na najsodobnejši način s pomočjo elektroterapije, z obsevanjem, z masažo in v parafinskih kopolih. V novi zdravstveni hiši bodo združili vse zdravstvene dejavnosti in veje od ordinacij splošne medicine do zobozdravstva. V njej bo tudi šolska ambulanta, ki bo poslovala posebej za šoloobvezne in za predšolske otroke.

Bodoči pacienti bodo posebno veseli tudi novosti kot

je na primer redna dežurna služba, ker bodo za ta namen uredili posebne prostore z manjšo ordinacijo za dežurnega zdravnika in medicinsko sestro, ki bosta lahko ostala na delovnem mestu tudi čez noč ter ob nedeljah in praznikih. Še sedaj pa morajo klicati zdravnika na dom, zato pomoč v nujnih primerih ni tako hitra.

Za strokovno delo kolegija bo velika pridobitev manjša dvorana s 70 sedeži in s knjižnico. Služila bo tudi za zdravstveno prosvetljevanje prebivalstva in za delo organizacij Rdečega križa. Dvorana bo opremljena na sodoben način

z vsemi potrebnimi tehničnimi in ponazorilnimi sredstvi za izobraževanje.

Zdravstveni dom bodo izročili svojemu namenu prihodnje leto za praznik republike, do tega časa pa bo zdravstveni center na Bledu dobil tudi potrebno število strokovno zdravstvenih delavcev, ki jih štipendirajo.

Ob izdatni podpori komunalne skupnosti socialnega zavarovanja potekajo dela pri izgradnji zdravstvenega doma na Bledu zelo uspešno. Seveda pa bodo spričo povečani cen potrebna tudi dodatna sredstva v prihodnjem letu. J. B.

RAZGOVOR OB DNEVU REPUBLIKE

Andrej Kristanc,
predsednik KNO Voglje

Ljudje so predaleč

Največ preglastic kot članu prvega KNO Voglje in zatem tudi predsedniku tega organa mi je delala obvezna oddaja živl. Imeli smo svoj plan, ki smo ga morali izpolnjevati, sicer bi bili nekateri ljudje lačni. Toda pri tem sem tolikokrat omahnil, ko sem videl, kako je kaka družina prišla v težave, zlasti kjer so bili otroci, ni bilo močnih za delo in podobno. Skušal sem biti objektiven, nepristranski in pošten do posameznika in do skupnosti. Če sem uspel, naj povedo ljudje. Morda sem se komu celo

zameril. Tako je pač bilo takrat.

O današnjem razvoju oblasti oziroma samouprave, kot se to pravi, pa imam svoje poglede. Našo komunimo smo najprej razširili na Senčur, potem na Kranj in... Danes imamo tu krajevno skupnost. Toda pristojnosti so se oddaljile. Ljudje so postali nekako brezbržni. Tam do 1952. smo imeli toliko sestankov in vedno je bila dvorana polna. Danes... Saj veste sami. Zdi se mi, da so ljudje nekako ostali predaleč od vsega.

— KRATKA, POMANJKLJIVA, A Vendar DOSTOJNA BILANCA OB ROJSTNEM DNEVU REPUBLIKE

Včasih zaradi dreves ne vidimo gozda

Rezultati našega naporega, vztrajnega in požrtvovalnega dela so presenetljivi — Kje smo bili in do kam smo prišli — Po naraščanju industrijske proizvodnje na 3. mestu na svetu — Kopica proizvodov, ki smo jih začeli proizvajati šele po drugi svetovni vojni — Domala trikrat toliko tekstila in šestkrat toliko čevljev kot pred vojno

Slavimo rojstni dan naše republike. Dvaindvajseti od njenega nastanka sredi vojne vihere v Jajcu, zgodovinskega 29. novembra 1943. Dvajseti v svobodni domovini, sredi dela, skrbi in težav...

Ni potrebno govoriti z zanosom, kaj bomo ustvarili. Že to kar smo, je pravzaprav nekaj veličastnega. Nekaj, kar hkrati radi pozabimo. Zlasti v zadnjem času, ko so se nakopičile nekatere težave. Spričo teh težav, pozabljamo celo na rezultate, ki so na dlani. Taki smo kot popotniki v gozdu. Gozda ne vidimo, le drevesa in spet drevesa. Nekateri pa celo dreves ne! Govorijo, da napredka ni, da je vse slabo, zavoženo in podobno. S tem samo še bolj potrjujejo, da je do težav na današnji stopnji našega gospodarstva prišlo zaradi nejasnosti in slabosti v glavih, ne pa v materialni osnovi.

Vzemimo si nekaj več časa in malo potrpljenja, pa porabimo po podatkih, ki kažejo gospodarski vzpon v zadnjih dvajsetih letih, torej od leta 1945 naprej do danes. Potem pa primerjajmo te številke še s tistimi pred vojno, pa bomo brž videli kje smo. Delo, ki je bilo opravljeno, ne more nihče zanikati. Niti statistika, ki je posamič lahko krivična, ker iz zelja in golaža napravi — segediner!

Razvoj gre namreč svojo pot. Mejniki, ki jih začenja pa govore sami po sebi...

TRETJI NA SVETU

Jugoslavija sodi po površini in številu prebivalcev med srednje velike države. Po vojni, ko sta se priključili k matični domovini še letra in Slovenske Primorje, meri 255.804 km², letos — ob 20-letnici osvoboditve — pa šteje nekako 19 in pol milijona prebivalcev. Pred vojno, 1939. leta je bilo v Jugoslaviji 15 in pol milijona prebivalcev. Med drugo svetovno vojno smo plačali težak krvni davek — 1.700.000 življenj! Zato smo šele nekako 1947. leta ujeli predvojno število prebivalcev. Odtlej pa število venomer narašča, približno za milijon vsake pet let.

No, toliko na splošno za uvod. Pa pogledajmo, kako smo napredovali na gospodarskem področju. Ne bomo navajali naših podatkov (morda bi kdo pomislil na tisto o beraču in malhi), marveč podatke iz statističnega letopisa Združenih narodov. Po teh podatkih je bila Jugoslavija v obdobju 1952—1962 tretja država na svetu po industrijskem raz-

voju, takoj za Japonsko in Bolgarijo, s povprečno stopnjo letnega povečanja 12,12%. V enajstih letih se je na ta način obseg industrijske proizvodnje več kot dvakrat povečal.

Spričo tako naglega razvoja sodi danes Jugoslavija v vrsto polindustrijskih dežel. To se odraža tudi v njenem položaju v mednarodnih odnosih, in sicer ne le politično, marveč tudi ekonomsko. Jugoslavija se namreč vedno hitreje vključuje v mednarodni trg. Zaradi hitrega razvoja industrije je to tudi nujno. Še 1952. leta smo zelo malo izvažali. Celotno manj kot mnoge nerazvite dežele. Bolje rečeno: tega leta so samo 4 nerazvite dežele (Burma, Indonizija, Tajska in Nigerija) izvažale manj na prebivalca kot Jugoslavija. Odtlej se je izvoz stalno povečeval in v enajstih letih povečal za dvainpolkrat. Tudi po strukturi se je močno menjal. Pred vojno smo izvažali

industrijskih izdelkov. Po podatkih FAO (Svetovne organizacije za kmetijstvo in prehrano) smo 1959. leta izvozili 56 odstotkov industrijskega blaga in 44 odstotkov kmetijskih pridelkov, potem pa se je odstotek kmetijskega izvoza gibal takole: 1960 — 47, 1961 — 46, 1962 — 39. Ti podatki sicer izkazujejo precej višji odstotek kmetijskega izvoza kot naša statistika, kljub temu pa kažejo na zelo ugodno razmerje med industrijskim in kmetijskim izvozom, ki ga večina srednjerazvitih dežel nima.

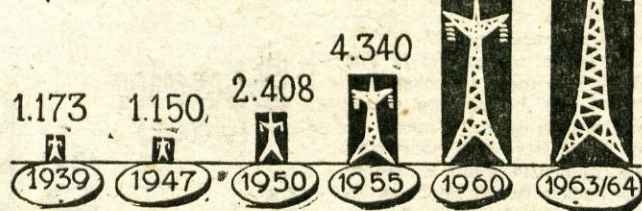
Še tale podatek: delež Jugoslavije v svetovnem izvozu se je po podatkih evropske ekonomske komisije povečal od 0,24 v letu 1953 na 0,56 v letu 1962. V evropskem izvozu pa od 0,64 na 1,2. Torej v prvem primeru nekaj več kot dvakrat, v drugem pa nekaj manj.

KAJ IN KOLIKO — NEKDAJ IN DANES

Mnogi industrijskih proizvodov pred vojno nismo proizvajali doma. Sedaj jih proizvajamo in izvažamo. To kaže, da jih proizvajamo rentabilno, kar je najvažnejše. Mnoge proizvode pa proizvajamo sedaj v mnogo večjih količinah kot nekdaj. Vzemimo nekaj podatkov:

Najprej si oglejmo, koliko smo proizvajali nekdaj električne energije, koliko je pa danes. Vem, da boste brž dejali: »Kaj tvežiš! Včasih je bilo elektrike dovolj, danes je pa mi.« Res je! Toda to samo pove, da je danes neprimerno več velikih odjemalcev — to je industrije. Pa pogledajmo:

ELEKTRIČNA ENERGIJA (V MILIJON KWH)

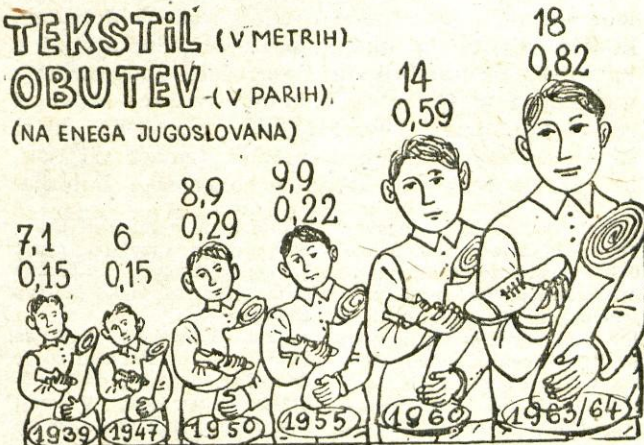
izključno kmetijske pridelke in surovine. Po vojni se je, zlasti zadnja leta, tehnika močno nagnila na stran

(proizv. el. energ.) Vzemimo morda za primer še bombažne tkanine. Pred vojno, 1939. leta, smo

jih izdelali v vsej državi 111 milijonov m², to je približno toliko, kolikor jih je Tekstilindustrija izvozila od 1. 1952 do letos! 1946. leta smo izdelali še manj teh tkanin. Razumljivo! Vojna se je šele zaključila in tovarne smo obnavljali. Proizvedli smo jih 89 milijonov m². Nasled-

Tu so še radioaparati, hladilniki, rotopapir itd. Radioaparatom izdelamo doma nekako 300.000 na leto, od tega v Sloveniji približno 70.000. Trenutno ima v Jugoslaviji radioaparat vsaka peta družina, v Sloveniji pa celo vsaka četrta. To je evropsko povprečje. Zato smo pa pri

TEKSTIL (V METRIH) OBUTEV (V PARIH). (NA ENEGA JUGOSLOVANA)

nja leta pa se proizvodnja skokoma stopnjuje. 1950. leta smo izdelali že 146 milijonov m², pet let pozneje 174 milijonov m² in 1964. leta približno 350 milijonov m² ali dobrih trikrat več kot leta 1939.

Podobno je naraščala tudi proizvodnja čevljev. Zajemamo samo podatke o lahki obutvi. Pred vojno smo jo izdelali samo 2.396.000 parov, brž po vojni, 1946. leta, nekako 30.000 parov manj, potem pa 1950. leta 4.778.000 parov, 1955. leta 3.866.000 parov, 1960. leta skoraj 11 milijonov (10.842.000) in 1. 1964 15 in pol milijona parov.

Na povprečnega Jugoslovana je prišlo na ta način pred vojno 7,1 m² doma proizvedenega bombažnega blaga in 0,15 para čevljev. Konec 1963. leta pa (upoštevaje povečanje prebivalstva) 18 m² doma proizvedenega blaga in 0,82 para čevljev.

Nekaterih proizvodov pred vojno nismo izdelovali doma. Na primer: avtomobilov (potniških, tovornih in avtobusov). Danes proizvajamo vse. Celotno je res, da je proizvajalcev preveč. No, to bo popravil nadaljnji razvoj. Danes kljub vsemu proizvedemo: 15.000 osebnih avtomobilov, 7.000 kamionov, kakih 35.000 motornih koles. Prav tako nismo pred vojno proizvajali navadnih koles — »biciklov«. S proizvodnjo smo začeli 1950. leta. Tedaj smo jih izdelali piši in reci: 11.000. Potem je proizvodnja skokovito rasla in danes pride iz naših tovarn nekako 280.000 koles na leto, od tega v Sloveniji 114.000.

Seisek novih proizvodov seveda še zdavnaj ni popoln.

časopisih močno pod tem povprečjem.

Vzemimo še proizvodnjo nekaterih živil. Denimo, sladkorja in olja, o katerih se je v zadnjem času toliko govorilo, da se bosta podražila. Sladkorja smo proizvedli 1939. leta 108.000 ton — in nismo vsega porabili! Danes ga predelajo v naših rafinerijah nekako 320.000 ton, kar ne zadošča za naš trg. Morali ga bomo uvoziti približno 120.000 ton. Torej več kot smo ga pred vojno proizvedli in potrošili na leto! Podobno raste tudi potrošnja olja. Vendar je tudi proizvodnja v hitrem porastu. 1939. leta smo iztisnili 21.285 t jedilnega olja, konec 1. 1964 pa nekako 75.000 ton ali triinpolkrat toliko! Potrošnja jedilnega olja se je samo v zadnjih 10 letih podvojila!

Podatki so najboljša dokumentacija. Oni govore sami po sebi. Res je, da ne govore v jeziku reforme, ki povprečno ni bistveno spremenila stvari, vendar je nekatere prizadela. Zlasti tiste, ki so zaposleni v slabih delovnih organizacijah, brez organizacije, tehnike, tehnologije in brez trga. Doslej so taki počivali na lavorikah naših splošnih uspehov. Ni razloga, da bi to počeli še naprej. Toliko manj, ker so možnosti, da se tudi oni vključijo v hiter tempo našega razvoja in mu dajo še večjo dinamiko.

ABC

PRIZADEVANJA na pol poti

Vpliv zakona o gospodarstvu na razvoj kmetijstva v Bohinju

Kmetijska zadruga Srednja vas v Bohinju je preko noči izgubila svoje ekonomske temelje. Po novem zakonu o gozdovih kmetijske zadruge ne bodo mogle več odkupovati in prodajati lesa iz zasebnih gozdov. To bodo poslej opravljala na osnovi proizvodnega sodelovanja s kmeti samo gozdna gospodarstva. S tem ukrepom je zadruga Srednja vas ob dohodek, ki ji je zagotavljal obstoj, pokrival primanjkljaj v kmetijski proizvodnji in omogočal modernizacijo mlekarstva in sirarstva. Kdo naj vnaprej skrbi za razvoj kmetijstva v Bohinju, to je vprašanje, ki si ga zastavljajo ne samo zadrugniki, temveč vsi tisti, ki poznajo težko kmetijsko problematiko Bohinja.

Star slovenski pregovor pravi, da ima vsaka palica dva konca. Tudi vsak administrativni ukrep, ki ga sprejemamo, da bi z njim usmerjali naš gospodarski razvoj, ne deluje enako za vse. Nekaterim omogoča boljše gospodarjenje in hitrejši razvoj, druge prizadene. Obstojča protislovja odpravljamo in porajajo se nova. In vendar, z vsemi ukrepi in procesi, ki jih ti sprožajo težimo k napredku.

Tako je tudi z zakonom o gozdovih. Nedvomno bo omogočal smotnejše gospodarjenje z zasebnimi gozdovi in pod njegovim vplivom se bo umirilo tržišče z lesom. Zato tudi lesna industrija pričakuje boljšo in rednejšo oskrbo s surovino. Toda na drugi strani isti zakon ogroža obstoj nekaterih kmetijskih zadrug, zlasti tistih, ki so se doslej ukvarjale z odkupom lesa iz zasebnih gozdov. Marikatera zadruga se je ob do-

hodku iz te dejavnosti uspravala in ni razvijala svoje kmetijske osnove, celo takšne zadruge so, ki so kmetijstvo zanemarjale.

Tudi kmetijska zadruga Srednja vas v Bohinju se je do zadnjega borila, da bi obdržala odkup lesa. V svoji nekmetijski dejavnosti je šla celo tako daleč, da je zgradila lastno žago in mizarstvo delavnico. Vendar pri tem ni pozabila na kmetijstvo. Dejavnosti izven kmetijstva so ji samo omogočale ustvarjati dohodek za vlaganja v kmetijstvo. To dokazujejo vsakoletne bilance te zadruge.

TEŽAK POLOŽAJ BOHINJA

Kmetijska problematika Bohinja je zelo težka. Tako že Anton Melik ugotavlja v svojem delu, Slovenski alpski svet (1954), »da je razen prodaje lesa in sirarstva ostalo kmetijstvo majhnega pome-

na initi najtrdnjše kmetije ne pridelajo za lastno porabo«. Tudi ostali gospodarski razvoj v Bohinju ni šel korakoma z razvojem Gorenjske. V Bohinju je še vedno velik odstotek kmetijskega prebivalstva, naseljenega prebivalstva, naseljenega pretežno v čisto agrarni Gornji bohinjski dolini. Ob takšni strukturi prebivalstva in nizki stopnji razvitosti materialnih sil, je zadruga našla torišče svojega dela v kmetijstvu lahko izključno samo na tistem področju, kjer je podan skupni interes temkajšnjega prebivalstva. To pa so planine, mlekarstvo in sirarstvo, kar je bilo že sicer skupno dolga desetletja.

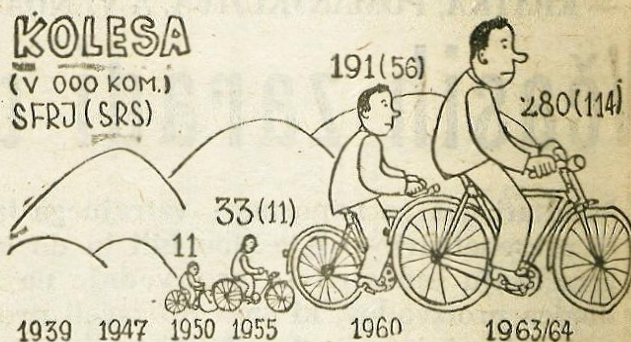
Bohinjski zadrugi in zadrugnikom včasih oporekamo njihova vlaganja v obnovo planin, zlasti pa sirarn na visokih planinah. Vse kaže, da ne razumemo težke razvojne poti bohinjskega kmetijstva, ki je pogojena s spreminjanjem miselnosti vaškega prebivalstva o srenjah. Res ni enostavno preiti od stanja, ko je imela vsaka vas svojo planino, k skupnemu planinskemu gospodarjenju vsega Bohinja in izvršiti delitev planin po proizvodni namembnosti.

Z GOZDOVI TUDI ODGOVORNOST ZA RAZVOJ

Zadruga Srednja vas je v okviru svojega programa modernizacije sirarstva pričela z gradnjo centralne sirarne v Srednji vasi. Da pa bo možno to sirarno zalagati z mlekom tudi v letnem času, je potrebno arondirati velike površine pašnikov, košenic in gozdov na Gorenjsku in jih spremeniti v kultiviran pašni obrat za mlečno živino. Potrebno bo povsem na novo sezidati tudi pripadajoče objekte na tem pašniku. Na program sirarne je vezana tudi gradnja ceste na planini Uskovnica in Praprotnica, ki bo omogočala dovoz svežega mleka v dolino. Za modernizacijo mlekarstva, sirarstva in živinoreje v Bohinju bodo potrebna torej še znatna sredstva. Ali naj sedaj dolgotrajna prizadevanja, ki postopoma vodijo v sodobnejšo kmetijsko proizvodnjo obstanejo na začetni poti?

Zadruga, takšna kot je bila doslej, ne more več obstojati. Zmanjšati bo morala obseg poslovanja in se usmeriti le na kmetijstvo. Ali bo v svojih notranjih silah in rezervah našla dovolj moči za to preusmeritev? Ali bo okrnjena v dejavnosti lahko še zagotavljala sredstva za razvoj (obstoje) kmetijstva v Bohinju? Odgovor in rešitve na ta vprašanja bo morala po-

KOLESA
(v 000 kom.)
SFRJ (SRS)

iskati zadruga sama ob pomoči ostalega gospodarstva in družbene skupnosti.

Novi zakon o gozdovih oblikuje politiko do slovenske hribovske vasi dobesedno takole: »gospodarska organizacija mora ob sodelovanju s pristojnimi občinskimi skupščinami gospodariti z gozdovi občanov v hribovitih območjih tako, da pri tem vzbuja interes kmečkega prebivalstva za sodelovanje v gozdni in kmetijski proizvodnji ter drugih dejavnostih in tako ohranja naravno in gospodarsko ravnotežje v takih območjih.«

Zakon torej nedvoumno nalaga gozdnim gospodarstvom veliko družbeno odgovornost za obstoj in razvoj gospodarstva v hribovskih vaseh. Odgovornost ni samo

moralna. Prav v Bohinju se spreminja tudi v materialno obveznost Gozdnega gospodarstva Bled, ki bo moralo najti pot iskrenega, tesnega sodelovanja z zadrugo in prispevati sredstva za razvoj kmetijstva. Sodelovanje pa je v veliki meri odvisno tudi od vodstva zadruge. Gotovo je, da oportunitizem ne bi rodil pozitivnih sadov, niti jih ne bi rodilo namerno napačno tolmačenje zakona. Zakon res, da odpira problematiko zadrug, toda ne zavira možnosti kmetijskemu razvoju. Če se bosta kolektiv zadruga in kolektiv gozdnega gospodarstva zavedala svojih dolžnosti in obveznosti do kmeta - kooperanta in do družbe, lahko ta zakon pomeni pot hitrejšega gospodarskega in družbenega razvoja tudi v Bohinju.

Podvojena produktivnost

Kolektiv tovarne Peko v Trzinu je v zadnjih letih z avtomatizacijo proizvodnje, z reorganizacijo dela, z osposabljanjem kadra in drugimi premiki v tehnološkem postopku proizvodnje dosegel velik dvig produktivnosti. Po zbranih podatkih službe tega podjetja so tam leta 1939. imeli 288 zaposlenih delavcev. Ti so izdelali dnevno 717 parov obutve kar je pomenilo, da je vsak delavec izdelal povprečno na 8 ur 2,49 parov obutve, praktično dva para in pol. V vseh povojnih letih, zlasti pa zadnja leta, je razvoj vse hitrejši. Tako je tam letos že 5.386 zaposlenih, ki izdelajo dnevno 1.099 parov obutve kar pomeni 4,90 na vsakega, oziroma da vsak

delavec napravi v osmih urah skoraj 5 parov obutve. To pomeni, da se je produktivnost podvojila v primerjavi z letom 1939.

Ob tem narašča tudi vrednost njihove proizvodnje in količina izdelkov. Pred vojno so tam izdelali okrog 200.000 parov obutve letno, 1950. leta so že izdelali pol milijona in 1960. leta milijon parov obutve. Letos do konca oktobra so naredili že 1.276 parov. Veliko svojih izdelkov izvažajo.

Ob našem obisku so nam kazali že modele čevljev, ki jih pripravljajo za prihodnje letno sezono. Izdelava je zelo okusna in po hitri oceni tudi trpežna in solidna. Samo cena...? O tem je pa še prezgodaj govoriti!

RAZGOVOR OB DNEVU REPUBLIKE

Jože Benedičič
ORGANIZATOR KNO, KRIŽE

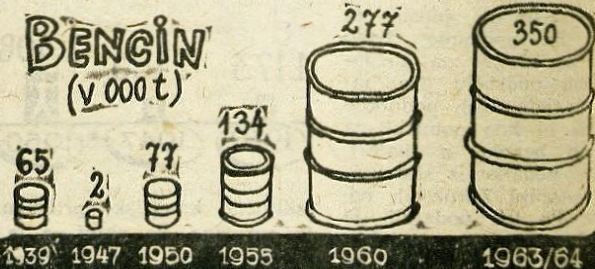
Slediti čas

Prav so povedali tisti, ki so vas napotili do mene o zadevi prvih odborov. Kot politični delavec in organizator odborov OF in zatem krajevnih narodnih odborov, član teh odborov, poslanec in podobno, sem dosti spoznal težave, uspehe; slabo in dobro. Čeprav so spomini daleč, se spominam, da smo takoj po vojni v našem KNO Križe imeli največ skrbi z obnovo. To zlasti za vas Gozd, ki je bila v celoti požgana. To je bila takrat naša največja skrb in za tem tudi največje zadoščenje, ko smo uspeli.

Ne vem pa, kaj naj rečem o današnjem razvoju oblasti oziroma komunalne samouprave. Včasih

imam občutek, da postajajo ljudje hladni do vsega le tam, kjer jim pravzaprav nič ne manjka, kjer je vse urejeno. Tam, kjer še nimajo kanalizacije, dobre ceste, vodovoda in drugih komunalnih naprav, tam tudi danes ni težko dobiti ljudi na sestanek, na zbor volivcev in podobno. S tem seveda nočem reči, da je napak tam, kjer je to urejeno ampak to, da bomo morali najti neke druge oblike množičnega udejstvovanja v novih, sedanjih pogojih razvoja in standarda. Skratka, slediti bo treba času. Prav to pa mnogi ne razumejo in se zato niti ne znajdejo v sedanjih zahtevah razvoja.

BENCIN
(v 000 t)

Gospodarske novice

OKTOBRA NAJBOLJŠE

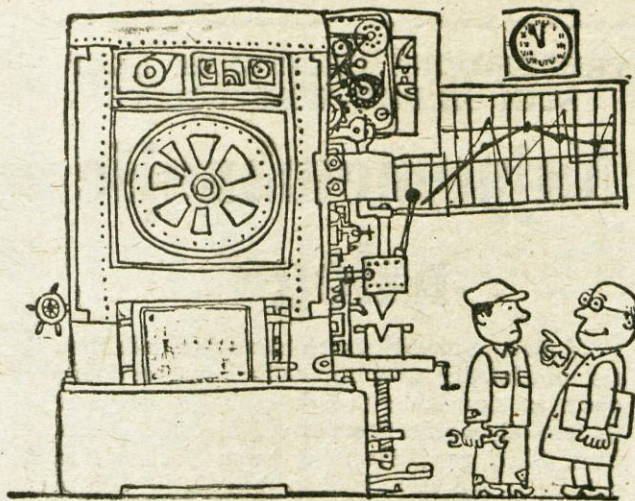
V letošnjem oktobru se je industrijska proizvodnja povečala za 16 procentov v primerjavi z lanskim oktobrom. Skupaj je tako industrijska proizvodnja v desetih mesecih za 9 procentov večja kot lani v enakem obdobju. Najboljši uspeh je dosegla živilska industrija, ki je v oktobru za več kot 50 procentov povečala proizvodnjo.

PŠENICA IZ ZDA

Vladi SFRJ in ZDA sta ta teden podpisali sporazum o prodaji 700.000 ton pšenice Jugoslaviji na podlagi ameriškega programa Hrana za mir. Skupna vrednost nakupljene pšenice s prevoznimi stroški vred znaša 45 milijonov 889 tisoč dolarjev.

CENE V GOSTINSTVU

Cene gostinskih storitev v Sloveniji so se v oktobru ustalile. Zaradi povišanja cen alkoholnih pijač so se sicer nekoliko dvignile, vendar so se hkrati znižale cene prenočitvam, ker smo pač po sezoni. Cene jedil so ostale povprečno take kot septembra — torej za naše žepe precej visoke. Zato se kljub povišanju cen po reformi tudi promet v gostinstvu letos ni posebno povečal. V desetih mesecih je le za 4 procenke večji kot lani.

— Saj stroj je vendar odličen in brez defekta!
— To je res, toda defekt je v vaši glavi!

SEMINAR ZA VODSTVENI KADER Za boljše vodenje

Vodstveni kader Železarne Jesenice bo imel letos že tretji posvetovalni seminar za čimboljše vodenje pri delu. Tokrat se bodo sestali 2. decembra v domu »Francca Rozmana« v Gozd Martuljku. Obravnavali bodo realizacijo dosedanjih nalog akcijskega programa v okviru reforme. Pregledali bodo izkoriščanje delovnega časa in se v zvezi s tem dogovorili o predvidenih ukrepih.

Slišali bodo poročilo o stanju HTV v Železarni, o varnosti dela s stališča zakonodaje pa bo govoril ing. Kavs, inšpektor višje HTV šole v Ljubljani. Za zadnjo točko dnevnega reda pa imajo predvideno obravnavo nalog akcijskega programa v prihodnjem letu. Ob tem

moramo poudariti, da bo leto 1966 zelo pomembno v jeseniškem železarstvu, saj bo pričela obratovati nova blouming valjarna in še ena elektro peč, ki bosta omogočili skoraj še enkrat večjo proizvodnjo. — B. B.

Jutri proslava

ŠKOFJA LOKA, 26. novembra. — Krajevni odbor SZDL v Škofji Loki je organiziral proslavo v počastitev 29. novembra. Proslava bo jutri ob 20. uri v domu Svobode. Na Proslavi bo govorila republiška poslanka Vladka Jan, recitirali bodo dijaki iz gimnazije, a pela bosta pevski zbor gimnazije z Škofje Loke in pevski zbor iz Virmaž.

RAZGOVOR OB DNEVU REPUBLIKE

ANTON AMBROŽIČ-BOŽO, SEKRETAR PRVEGA ODBORA OF GORJE

Samo z delom

»Kot organizator prvih mreža odborov OF. Da bi odborov Osvobodilne fronte tu naokrog bi lahko veliko povedal o nastajanju ljudske oblasti. V Gorjah že 1943. leta skorajda ni bilo hiše, ki ne bi pomagala partizanom. To je bila v veliki meri zasluga odborov OF. Ti so tudi pripravljali sposobne moške in tudi ženske za odhod v partizane. Tako je tudi odbor OF Gorje oziroma rajonski komite Gorje-Bled za svoje uspešno delo v 1943. letu prejel priznanje kot najboljši na območju takratnega jeseniškega okrožja.«

Kot je še povedal tovariš Božo, so tam okrog začeli ustanavljati odbore OF in zatem tudi narodnoosvobodilne odbore. Zlasti v 1943. letu se je močno razširila prihodnost.«

Ne priporočati, marveč storiti

Imam znanca, ki je član občinskega sveta za delo. Pred kratkim mi je pripovedoval tole: »Pol leta bo tega, kar smo razpravljali o tem, da posamezna podjetja izplačujejo previsoke osebne dohodke. Na zadnji seji pa obratno o tem, da podjetja izplačujejo prenizke osebne dohodke. Ne vem, kako naj si to razlagam.«

Menda tega nihče natanko ne ve. Kriterij o previsokih ali prenizkih osebnih dohodkih je namreč zelo odvisen od osebne presoje in — zavisti. Vse dotlej, dokler so osebni dohodki dejansko taki kakršna so priporočila, ne pa kakršno je delo. Kar pa zadeva delo in njegovo vrednotenje, pa se mi zdi, da bodo to najbolje uredili kar delovni kolektivi sami.

Vendar pri tem moramo vedeti dveje: Prvič, da princip dohodka še ne deluje povsod in za vse enako. Nekateri torej z manjšimi naporin in z manj dela dosega večje dohodke. Zato o previsokih osebnih dohodkih s stališča družbene kritike lahko govorimo. Vendar v vsakem primeru konkretno. Priporočila na sploh nič ne zaležejo.

Drugič pa velja ugotovitev, da ob reformi posamezna podjetja res skušajo reševati položaj z »zmrzovanjem« osebnih dohodkov. Z nizkimi osebnimi dohodki se kljub slabšemu gospodarjenju namreč še vedno da shajati. Toda to ni reforma. Reforma ni obubožanje, niti to niso samo višje cene. Reforma bi morala vse bolj postajati sinonim za realno višji standard. Zato bi kazalo osebne dohodke res dvigniti. Toda samo skladno z večjo produktivnostjo.

Pri tem pa se poraja vprašanje: Kdo je kriv, če ponekod te produktivnosti in poslovnih uspehov ni? Neposredni proizvajalci gotovo ne. Oni bi želeli bolj delati in več zaslužiti. Torej moramo najprej najti ljudi, ki bodo znali organizirati proizvodnjo in jo pravilno usmeriti, potem bomo šele lahko »navijali« za večje osebne dohodke.

Tudi tu torej priporočila ne morejo kaj prida zaleči. Kvečjemu pri tisti, ki imajo več sredstev kot dela. Taka priporočila morda samo izražajo pobožne želje, da bi se s povečanjem osebnih potrošnje lahko povečala tudi splošna potrošnja in izravnali primanjkljaji v raznih skladih. To pa ni ravno v skladu z ustavnim načelom nagajevanja po delu.

Torej, nikar kampanje za večje osebne dohodke, marveč več sistematičnega in poštenega dela za njihovo stalno in realno poviševanje! ABC

OB DNEVU REPUBLIKE ISKRENE ČESTITKE VSEM NAROČNIKOM IN BRALCEM!

ČP Gorenjski tisk

MALO STATISTIKE O NAŠIH KOLEKTIVIH OB DNEVU REPUBLIKE

Sto ljudi in podvojena proizvodnja

Specializacija, rekonstrukcija in usmeritev na tuje trge je odprla kolektivu Tekstilindusa ugodne perspektive

Za podjetje kakršno je Tekstilindus je težko najti primerjalne podatke za leta pred drugo svetovno vojno. Tedaj je bilo podjetje razdeljeno na dva dela, tako kot še mnoga leta po vojni. Razen tega pa lastniki — inozemci tedaj niso imeli posebnega interesa obešati na velik zvon podatke o njihovi proizvodnji.

Tako lahko pravzaprav primerjamo podatke o postopnem, a zanesljivem naraščanju proizvodnje, šele od 1950. leta dalje, torej od tedaj, ko so delavci v kranjski Tiskalnici in Inteksu prvič volili svoje samoupravne organe.

Leta 1950. so proizvedli v obeh tovarnah 3.176 ton bombažne preje, medtem ko so jo 1964. leta proizvedli 1.221 ton več, skupno torej 4.397 ton. Še bolj se je v tem ob-

dobju povečala proizvodnja bombažnih tkanin. Leta 1950 so jih stakli skupno 20 milijonov 858 tisoč metrov (seveda v obeh tedaj še ločnih tovarnah), leta 1964 pa so naredili že 34 milijonov 487 tisoč metrov ali 65,3 odstotkov več.

Te uspehe je kolektiv dosegel brez bistvenega povečanja zaposlenih. Od leta 1950 do 1964 se je namreč število delavcev dvignilo le za 146, ali 4,7 odstotke. V petnajstih letih uspešnega razvoja je torej storilnost narasla za 85,5 odstotka ali povprečno za 6,1 odstotkov na leto.

Te uspehe je kolektiv lahko dosegel samo s postopno a načrtno rekonstrukcijo svojih obratov. V zadnjih nekaj letih so izključno iz lastnih sredstev izvedli kompletno avtomatizacijo tkalnic. Razen tega je podjetje

v dobri meri obnovilo in moderniziralo tudi ostale obrate.

Skladno z naraščajočimi uspehi v proizvodnji, so se ponujale tudi možnosti za povišanje standarda zaposlenih. Kolektiv je te možnosti v celoti izkoristil. Kar zadeva osebne dohodke je Tekstilindus med vodilnimi tovarnami v Jugoslaviji v svoji stroki. Po sredstvih, ki pa jih je vložil v družben standard pa je na prvem mestu v kranjski občini. V letih po vojni je podjetje zgradilo skoraj majhno mesto, ki obsega 70 sob, 7 garsonjer, 152 enosobnih stanovanj, 231 dvosobnih in 17 trisobnih stanovanj. Razen tega so letos otvorili modern samski dom z obratom družbene prehrane in varstveno ustanovo v Stražišču.

KAMNIK:

Brez operativnih posegov

Izhodišče naše politike bo razvijati komunalni sistem v smeri vse večje učinkovitosti za zadovoljevanje potreb občanov in delovnih organizacij, in sicer po poti sodelovanja s samoupravnimi organi delovnih skupnosti in vedno večjim uveljavljanjem načela javnosti. Le tako bodo občani podprli vse pozitivne napore. Obravnavanje problemov v ozkih predstavniških krogih se je pokazalo v preteklosti kot mnogo manj učinkovito.

Menim, da lahko skupščina s pomočjo svojih strokovnih služb in politično izvršilnimi organi doseže veliko več kot doslej na tej poti, zlasti pa, da se izogiblje raznih operativnih posegov v delovne skupnosti, ki tudi niso prav nič v skladu z ugotovitvijo, da so se organi delavskega samoupravljanja uveljaviti že kot dobri gospodarji.

Menim, da je težko soditi nekatere pojave v gospodarstvu s strokovnega stališča, ker ne premore tega tudi najbolj razvita uprava in politično izvršilni organi, pač pa bi morali veliko bolj analitično spremljati stališča iz drugih vidikov. Gre predvsem

za pomoč tudi tega samoupravnega telesa samoupravnim organom v gospodarskih organizacijah.

Če želimo imeti dobre proizvajalce, potem bomo morali vložiti tudi več materialnih sredstev za njihovo izo-

FRANCE VIDERVOL

spodbuditi bomo morali vsa tista področja človekove dejavnosti, ki vplivajo na večjo sposobnost delovnega človeka, da bo lahko jutri uporabljal bolj sodobna tehnična sredstva, s katerimi si bomo lahko utrli pot v mednarodno delitev dela.

PRESEDNIKI OBČINSKIH SKUPŠČIN OB DNEVU REPUBLIKE

Najpomembnejše naloge

V razvoju naše ljudske oblasti so v sedanjem sistemu lokalne samouprave brez dvoma dobile občinske skupščine najpomembnejše naloge in ob tem odgovornosti pred svojimi volilci — občani. Skrb za življenjsko raven občanov, za skladni razvoj vseh dejavnosti in služb ki so za to potrebne, kar je tudi osnovna naloga teh organov, pa prav ob sedanjih novih oblikah in pogojih gospodarjenja odpira vrsto težav. Zato so mnoge seje teh organov zelo dolge, odborniki morajo z veliko odgovornostjo razpravljati in odločati o raznih zadevah, ki so bistvene za nadaljni razvoj komune in ob tem za dobrobit občanov.

Ob dnevu republike, katere osnovni temelji so naše občine, smo zaprosili vse predsednike naših občin da preko lista povedo bralcem oziroma občanom, katere zadeve se jim zdijo najvažnejše, najtežje v prihodnjem letu. Ko so odgovarjali na naša vprašanja so hkrati vsi izrazili željo, naj v njihovem imenu čestitamo ob dnevu republike in jim zaželimo prijetno praznovanje.

sko športnih prireditev svetovnega pomena. Pri tem ne gre le za sredstva, marveč tudi za strokovno izvedbo, za brezhibni potek, za počutje ljudi, ki bodo prišli iz vseh krajev sveta. To so prireditve, ki se organsko vključujejo v naš standard, v naš razvoj in v celotno graditev našega sistema. Zato je naša velika skupna naloga, da to

LUDVIK SLAMNIK

zaposeliti mlade delavce, ki so ostali trenutno brez zaposlitve (16 do 30 leta starosti).

Poseben uspeh je bil letos dosežen v trgovini in bomo skušali tudi v prihodnjem letu razvijati.

Posebno bomo podpirali razvoj družbenih služb in skušali doseči boljšo organizacijo in boljši materialni položaj.

V letošnjem letu beležimo znaten napredek v medobčinskem sodelovanju, posebno z občino Kamnik, kar imamo tudi v prihodnjem letu namen razvijati.

JESENICE:

Treba bo najti vsebino

Osebnostno mislim, da naši delovni kolektivi še niso našli prave vsebine pri uveljavljanju gospodarske reforme. In to bo v prihodnjem letu ena izmed najvažnejših nalog gospodarskih organizacij in ob tem tudi naloga občinske skupščine kot koordinatorja razvoja na določenem območju. Vsa dosedanja prizadevanja kolektivov namreč ne kažejo bistvenih premikov v oblikah gospodarjenja. Kolektivi iščejo tako imenovane rezerve v

povečani disciplini, v zmanjšanju bolezni in odsotnosti, v prihranku na materialu, v reprezentanci in podobno. Tu gredo celo v skrajnosti. Vendar to ne more bistveno spremeniti položaja. Treba se bo spopasti z oblikami v proizvodnem procesu, koristiti dosežke znanosti ob ustreznih spremembah strukture proizvodnje in potrošnje.

Poleg tega moramo v začetku prihodnjega leta pri nas organizirati vrsto zim-

RADQVLJICA:

Leto pomembnih preizkušenj

V gospodarskem pogledu bodo naša podjetja v prihodnjem letu morala doseči notranjo konsolidacijo z uveljavljanjem na zunanem trgu. Tu pa bo treba uveljavljati drugačne, pozitivne odnose do ljudi, do vrednotenja kadra, s pravičnim nagrajevanjem po delu. Sedanji sistem nagrajevanja, zlasti višjega kadra po nekih hierarhičnih lestvicah je nevzdržen.

Prav tako nas v prihodnjem letu čakajo velike naloge v gostinsko turističnem pogledu. Na našem in jeseniškem območju, kar v neka-

FRANC JERE

terih primerih ni moč ločiti, bo prihodnje leto vrsta prireditev svetovnega obsega. Sem sodi svetovno prvenstvo v hokeju in veslaška regata na Bledu, Planica 66 in še posebno zbor novinarjev iz vseh krajev sveta. To so prireditve, ki postavljajo naše gostinske in turistične organizacije, pa tudi vse prometne, komunalne, cestne in druge organe pred konkretni izpit, ob katerem se lahko v svetu uveljavimo ali obratno. Pri tem mislim še posebno na tiste številne drobne naloge, ki ne zahtevajo toliko sredstev, marveč veliko smisla, pripravljenosti in dobre volje.

KRANJ:

Za povečanje standarda

Spričo razvitosti kranjske občine ni moč mimo gospodarskih vprašanj. Tu bo treba doseči večjo produktivnost in ob tem vključevanje v mednarodno delitev dela. Podatki res kažejo, da (nadalj. na 7. strani)

DOMŽALE:

Združevanje sredstev

Mnogo nalog, ki jih ima komuna, je ostalo odprtih, posebno še z zmanjševanjem virov sredstev ob rebalansu občinskega proračuna. Posebno pereča je izgradnja šol (osemletk) na Brdu, v Moravčah in Domžalah. Prav tako tudi nadaljnja izgradnja zdravstvenega doma v Domžalah in otroško varstvenih ustanov, kakor tudi komunalnih naprav kot so: vodovodi, ceste, električna omrežja itd.

JOZE POGACNIK

V proračunu in skladu s sredstva zmanjšujejo, mi pa novega sistema prostovoljnega zbiranja sredstev za izvajanje določenega programa. Zato

so se naše delovne organizacije zelo smelo spustile v zunanjo trgovino oziroma v izvoz, saj je ta letos dosegel že 18 odstotkov bruto proizvodnje. Vendar pa mislim, da nas vse prav tu še čakajo velike naloge, če hočemo usmerjati naše gospodarstvo v normalni tok proizvodnje, ob tem koristiti obstoječe zmogljivost in dvigati standard zaposlenih.

Prav tako se ne smemo zadovoljiti z današnjim gibanjem osebne in splošne porabe.

Velika naloga naše skupščine in občine sploh pa je tudi v tem, da moramo v prihodnjih dveh letih končati gradnjo štirih šolskih objektov — Cerklje, Predvor, Kranj in telovadnice v Stražišču. To ne zgolj zaradi obveznosti do občanov, marveč tudi zato, ker bodo prav ti objekti veliko pomenili za boljši pouk, za otroško varstvo in za osvoboditev mnogih staršev, da se bodo posvetili svojemu delu. Seveda pa so sedanje cene prizade-

jale tudi te gradnje in zdaj iščemo izhod. Verjetno se bodo morale vse gospodarske investicije podrediti tem potrebam.

MARTIN KOSIR

ŠKOFJA LOKA

Potrebe na vseh koncih

Dvajset let osvoboditve ne pomeni dvajset let gospodarskega razvoja občine Škofja Loka. Gospodarsko je namreč občina do leta 1952 celo nazadovala, ker so demontirali stroje v Thalerjevi tekstilni tovarni ter v pletilstvu Savnik in jih odpeljali drugam. Gospodarski razvoj po letu 1952 pa je bil strm. Bruto produkt je narasel od 4 na 40 milijard, narodni dohodek pa od 1,2 na 15 milijard dinarjev, število zaposlenih se je povečalo od 3.000 na 8.600.

V prihodnje naj bi v gospodarstvu predvsem konsolidirali položaj gospodarskih organizacij v zvezi z reformo. Gospodarske organizacije bodo morale zlasti povečati izvoz.

V šolstvu bo treba izgraditi

tri nove osemletke v Železnikih, Gorenji vasi in Škofji Loki, ter na ta način omogočiti dokončno reorganizacijo šolske mreže.

V zdravstvu, zgraditi ambulanto v Gorenji vasi in na ta način izpopolniti mrežo zdravstvenih objektov v ob-

čini.

V komunalni, dograditi vodovod Hotavlje—Škofja Loka in zagotoviti mestu zadostne količine zdrave pitne vode za njegov razvoj.

To so nekatere najbolj pomembne akcije v prihodnjih nekaj letih.

TRŽIČ Brez optimizma

Tudi v Trzinu bo veljala glavna skrb razvoju industrije, ki je pretežno predelovalna in zato tudi povzroča še več težav. To je pokazala tudi analiza gibanja v letošnjih devetih mesecih. Res je, da trenutno ni stvar kritična. Toda ob pogledu naprej moramo biti realni — brez optimizma. Doslej so namreč mnoga podjetja še imela neke rezerve, ki pa bodo v prihodnje izčrpane in treba se bo spopasti s težavami in ovirami, ki jih bo prav gotovo še vedno vnašal premik v nove oblike gospodarjenja.

Prav tako občani pred nas postavljajo nemajhno nalogo zaradi sanacije šole na Zalem rovtu. To je problem, ki ga bomo morali urediti. Toda končana ni še niti sanacija bivšega podjetja Novogradnje, niso še našli pravega krivca za pomanjkljivosti na imenovani novi šoli in za povzročeno škodo.

Ob vsem tem pa smo še v velikih proračunskih težavah. Zaradi nujnih potreb smo vsa zadnja leta iskali kratkoročne kredite z visoko obrestno mero, da smo rešili nekatere najosnovnejše zahteve občanov. Toda te obveznosti bodo močno bremenile še proračun

TINE TOMAZIN

za prihodnje leto.

Podobna je stvar v turizmu. Čeprav smo bili med prvimi v Sloveniji, ki smo z ustreznim programom zahtevali kredite od Gospodarske banke za razvoj te dejavnosti v naši občini nismo uspeli. Zdaj upamo, da bomo nekatere stvari dosegli preko Kompassa, Zelenica in nekateri drugi naši turistični kraji so pravo odkritje tudi za nekatere tuje turistične družbe in tudi od tu se odpirajo možnosti kreditnih virov.

5 vprašanj 5 odgovorov

Jezersko, ki se lahko meri po svoji lepoti z vsemi turističnimi kraji Gorenjske, je izredno privlačna točka tako za domače kot tuje obiskovalce. Vprašanja, ki smo jih tokrat prejeli, se nanašajo prav na ta kraj, postavil pa nam jih je Jurij REBOLJ, predsednik krajevne skupnosti Jezersko, zaposlen kot logar pri Gozdnem gospodarstvu Kranj — obrat Jezersko.

ASFALTIRANJE CESTE DO JEZERSKEGA VRHA

VPRAŠANJE: Ali je v letu 1966 predvideno asfaltiranje ceste od Štularja do Jezerskega vrha?

ODGOVOR: Predsednik občinske skupščine Martin KOSIR nam je na vprašanje odgovoril naslednje: Ker je cesta Kranj—Jezersko II. reda,

jo upravlja Skupnost cestnih podjetij Slovenije. V lanskem letu je za modernizacijo odseka te ceste od Preddvora do Štularja dala občinska skupščina četrtno sredstev, ostala sredstva pa je prispeval republiški sklad, medtem ko je občinska skupščina v celoti z lastnimi sredstvi uredila plato na Jezerskem vrhu.

Kdaj bo cesta od Štularja do Jezerskega vrha urejena in asfaltirana sedaj ni mogoče točno reči, ker ni znano stališče republike, ki je zadolžena da cesto modernizira, občinska skupščina pa je že republiki predlagala, naj v naslednjem letu skuša zagotoviti sredstva za ta del ceste.

BENCINASKA ČRPALKA PRIHODNJE LETO

VPRAŠANJE: Kako je z realizacijo pogodbe med Petrolom iz Ljubljane in občinsko skupščino Kranj o postavitvi bencinske črpalke na Jezerskem?

ODGOVOR: Tehnični direktor podjetja Petrol iz Ljubljane Jože BUTALA nam je dal naslednje pojasnilo:

Res je, da se je podjetje Petrol v posebni pogodbi, ki je bila sklenjena med nami in občinsko skupščino obvezalo, da bo zgradilo nekaj črpalke na območju kranjske občine. Od te zamisli ne nameravamo odstopiti, vendar pa spriči novih gospodarskih ukrepov nismo mogli takoj začeti gradnje in smo najprej pričeli z zbiranjem dokumentacije in izdelavo projektov.

Za postavitev bencinske črpalke in manjšega kioska za gostinske usluge na Jezerskem je bila s strani občinske skupščine že izdana lokacijska odločba. Lahko bi pričeli z gradnjo, vendar pod pogojem, da zaradi postavitev kioska uredimo tudi sanitarije. Pri tem pa je nastal problem kanalizacije in šele pred kratkim smo dobili od bolnišnice za TBC dovoljenje za priključek na njihovo kanalizacijo. Tako smo začeli z izdelavo dokončnega projekta, hkrati pa ima podjetje tudi že nabavljen potreben aluminijast kiosk in bo z gradnjo pričelo že v zgodnji spomladi prihodnje leto.

TV PRETVORNIK POTREBEN TUDI NA JEZERSKEM

VPRAŠANJE: Kakšne so možnosti za postavitev TV pretvornika na Jezerskem, gledano predvsem s turističnega vidika?

ODGOVOR: Predsednik občinske skupščine nam je odgovoril: To je problem, ki so ga v družbeni plan za leto 1966. Prav bi bilo, da bi dali krajevni faktorji, ko se bo razpravljalo o planu za leto 1966, pobudo za postavitev TV pretvornika na Jezerskem. Kolikor bodo obstajale materialne možnosti v občini, bi se morda ta želja Jezerjanov le uresničila.

KAKO JE Z GRADNJO BOLNIŠNICE?

VPRAŠANJE: Kakšne so perspektive za gradnjo bolnišnice za očesno TBC na Jezerskem?

ODGOVOR: Predsednik občinske skupščine Martin KOSIR je dal naslednje pojasnilo:

V letošnjem letu smo se zanimali na republiškem Sekretariatu za zdravstvo o gradnji bolnišnice za očesno TBC na Jezerskem. Odgovorili so, da trenutno ni mogoče pričakovati, da bi na Jezerskem začeli graditi bolnišnico, ker imajo prioriteto klinične bolnice v Ljubljani. Zaradi pomanjkanja sredstev torej sedaj ni mogoče računati, da bi zgradili bolnišnico, čeprav bi

JURIJ REBOLJ

bilo to s turističnih in drugih vidikov zelo koristno. Kljub temu, da je ta problem širši in ne zadeva samo kranjsko občino, pa bo ta podprla predlog, da se v doglednem času realizira ta zamisel.

CIGAVA JE TURISTIČNA TAKSA?

VPRAŠANJE: Kakšen del turistične takse (formirane na tem področju) je pripravljena občina odstopiti krajevnim skupnostim Jezersko za potrebe turizma?

ODGOVOR: Predsednik občinske skupščine Martin KOSIR: Turistična taksa, ki se pobira v občini Kranj, je za sedaj proračunski dohodek, ki se izdaja za potrebe turističnih društev v občini. Letos je kranjska občina dala turističnim društvom 2.400.000 dinarjev od pobrane turistične takse. Turistični zvezi pa dotacijo 2.800.000 dinarjev in takso v višini 2.500.000 dinarjev. To se pravi, da je občina odstopila vso takso turističnim društvom. Res pa je, da na terenu precej razpravljajo ali naj to takso dobivajo turistična društva ali krajevne skupnosti. Mislim, da to ni bistveno, če turistična društva skupaj s krajevnimi skupnostmi izdelajo program turističnega razvoja posameznega področja.

Tako sodelovanje je zaželeno in koristno.

Priredila: Sonja Solar

MILAN OSOVNIKAR

JESENICE

Koncert in razstava v počastitev praznika

Jesenice, 26. novembra — V počastitev Dneva republike bodo na Jesenicah pripravili koncert mladinskih pevskih zborov in razstavo fotokluba. Koncert bo tudi zvečer v gledališču »Tone Čufar«.

Združeni pevske zbori bodo pričeli s proslavo s himno in nato zapeli skupno še dve pesmi. Po slavnostnem govoru bodo s po tremi pesmimi nastopili pionirski in mladinski pevski zbor osnovne šole »Prežihov Voranc« ter dekliški in moški pevski zbor

srednjih šol. Ob koncu bo nastopil s sedmimi pesmimi še mešani pevski zbor srednjih šol na Jesenicah. Fotoklub France Prešeren iz Jesenic pa bo tudi danes odprl razstavo najboljših fotografij v domu telesne kulture.

— B. B.

Praznovanje v Podnartu

V soboto in nedeljo bodo v Podnartu praznovali svoj krajevni praznik in obenem Dan republike. V klubskem prostoru bodo odprli razstavo slik domačih likovnikov, TVD Partizan Podnart pa bo v sobi knjižnice pripravilo razstavo o uspehih društva v zadnjih letih.

V nedeljo bodo imeli domači strelci z okoliškimi strelskimi družinami tekmovalje, popoldne pa bo na pokopališču pri grobu padlih borcev komemoracija. Zaključek praznovanja bo v dvorani doma s kulturnim in zabavnim programom.

Kulturno delo v Radovljici

Delavska univerza Radovljica je s svojimi enotami na Bledu in v Bohinju že pričela uresničevati svoj splošni izobraževalni načrt z različnimi predavanji in kulturnimi večeri v posameznih krajih.

V mesecu decembru bo najprej na vrsti literarni večer o slovenskem dramatik in zgodovinarju Antonu Linhartu, ki je po rodu Radovljčan. V ta namen pripravljajo v Radovljici uprizoritve županove Micke v recitacijski obliki z opisom njegovega življenja in dela. S tem večerom bodo dostojno počastili obletnico Linhartovega

rojstva, 11. december. Z Linhartovim večerom, ki ga je pripravila recitacijska skupina delavske univerze in zveze kulturnih organizacij, bodo gostovali tudi na Bledu in v drugih krajih. V decembru bo na vrsti tudi predavanje Bojana Čebulja Z gledališčem po Belgiji. Avtor bo govoril o letošnjem gostovanju Jesenčanov v Belgiji.

RAZGOVOR OB DNEVU REPUBLIKE

VIDA ARH, REFERENT ZA PROSVETO IN KULTURO KNO SREDNJA VAS

Do mladine smo krivični

Tu v Gornji bohinjski dolini smo že 1944. leta, za časa vojne, začeli s tako imenovano partizansko šolo. Jaz, kot poklicna učiteljica sem bila za to zadolžena. Poučevali smo po hišah. Spomnim se, da so bili otroci zelo navdušeni, ko so se poučevali v slovenskem jeziku, kajti Nemci so bili uveljavili povsod svoj jezik in ob tem tudi svojo ideologijo. Kljub temu, da so takrat otroci zaostali po več let zaradi neurejenega pouka, je od tistih mojih učencev po hišah zrastle več strokovnjakov s fakulteto.

O današnjih šolah po 20 letih pa bi rekla, da ne bi smeli zapostavljati oddaljenih vasi. Tu je sedaj le nižjerazredna šola. In še nekaj. Zdi se, da so današnji učni programi prenatrpani z različnimi predmeti. Zato mnogi ne izdeležajo. V tem smo krivični do mladine. Res je tudi, da današnja mladina išče razvedrila v kinu, z motorizacijo itd. Toda mladina Srednje vasi si je lani uredila svoj klub, tam predvajajo ozkotračne filme in prireajo prireditve. V takih naporih bi morali bolj podpirati mladino.

Predovor: Zakaj kultura tako šepa

Pri predvorskem kulturno umetniškem društvu »Matija Valjavec« deluje v glavnem dramska sekcija in folklorna skupina, medtem ko je pevski zbor prenehal z delom zaradi spora med pevovodjo in pevci.

S kulturno dejavnostjo, kakršna je sedaj, res ne smemo biti zadovoljni, še manj

pa z ožimi, ki vladajo v KUD. Čudno je to, da nekaterim ljudem, ki so za kulturo veliko žrtvovali očitajo pomanjkljivosti in ne vem kaj. Kdor količnejši pozna položaj podeželskih društev, ve da se tam ne more veliko poveriti že zaradi tega, ker so KUD običajno finančno zelo slabi. Kultura v Predvoru trpi zaradi nekaterih ljudi, ki hočejo, da bi bila kultura taka, kakršno oni želijo. Marsikdo je začel v KUD z veseljem delati, a skoro vsak je obupal. Tako se je govorilo na zadnjem občnem zboru. Razprave je bilo malo, tajnika ni bilo, predsednik pa ni hotel govoriti! Kam to pelje? V novem odboru je v glavnem mladina, voljna delati. Toda, ali jim bodo to voljo spet odvzeli, kot drugim pred

njimi? Zakaj toliko preprirov med kulturniki. Še tam, kjer bi se lahko šli kulturo, jo zaviramo. Komu je to v prid? Mogoče pešiči ljudi, večini pa prav gotovo ne. Tako govorijo ljudje v okolici Predvora in tisti, ki so v kulturi že delali, a so morali odnehati. — iK

Filmi, ki jih gledamo Od tod do večnosti

Dolgoletna naprežanja naših distribucijskih hiš so končno rodila uspeh; odkupili so film OD TOD DO VEČNOSTI. Ustvarjalca tega filma, ki so našli pobudo v istoimenskem romanu Jamesa Jonesa, je vodila ena sama misel: narediti film z močno igralsko zasedbo, ki bo privabljala številne gledalce. Režiserju Fredu Zinnemannu pa je uspelo še precej več. O tem najbolje govorijo nagrade. Osem oscarjev, ki jih je film dobil in ki so v tistem času res še bili merilo za kvalitete filmske dosežke, so nagrade, kakršnih je bilo deležno le malo filmov.

Ekranizacije literarnih del so v pretežni meri veliko slabše od literarne predloge. Žal moramo tako reči tudi za ta film. Ostala je fabula. Pretrajala in življenjska. Za to pa ima vseeno največ zaslug avtor knjige in ne avtor scenarija. Več ali manj obrtniški prijemi režiserja in kvaliteta igralske zasedbe zagotavljajo le obrtniško dodelanost in nekaj kvalitativnih igralskih kreacij, vendar je film kljub temu vreden ogleda. Saj je prav gotovo za vsakega zanimivo videti, kako govorijo Američani sami o njihovi vojski, ki prav v zadnjem času povzroča številne skrbi vsem narodom na svetu.

B. Sprajc

JAME na Sorškem polju

Kraški pojavi na Sorškem polju? — Doslej odkrili že dve jami! — Bo treba Sorško polje zdraviti?

Kraški pojavi na Sorškem polju? Nekateri časopisi so objavili vest, da se je nenadoma pogreznila zemlja na njeni Petra Aliča iz Godešičev pri Škofji Loki. Odsli smo v Godešič k Aličevim, da so nam nekaj povedali o dogodku.

Peter Alič je pobiral korenje. Ko se je tako monotono pomikal ped za pedjo po njivi, je nenadoma zagledal pred seboj praznino. Znašel se je pred luknjo! Pravi, da se nikoli v življenju ni tako ustrašil. Lahko bi padel notri. Kaj bi bilo, če bi nanjo nagazil konj?

Med prebivalci je zavladal pravi preplah. Kdo ve, ali ne bodo, tudi oni nalezli na kaj podobnega? Da vsaj ne bi prišlo do tega na mestu, kjer stojijo hiše!

Jože Križaj iz Godešiča je pripovedoval: »Za luknjo se je zelo hitro razvedelo. Moj nečak Janez, se je spustil 6 metrov globoko. Pravijo, da je globoka 10 metrov. Notri je vse mokro. Nadaljuje se proti Savi.«

Jamo v Godešiču je opazil že Križajev iz Sv. Duha, ko je spremljal nekoga italijanskega lovca na lovu, a temu ni posvečal posebne pozornosti.

Kaže pa, da to ni osamljen pojav na Sorškem

polju. Zvedeli smo, da se je nekaj podobnega primerilo tudi Kušarjevim iz Ráteč pred dvema letoma. Petinšesdesetletna Marija nam je povedala:

»Ko smo jeseni orali, se je kobili nenadoma vgreznilo pod zadnjima nogama. To je bila še sreča, drugače se ne bi mogla rešiti iz jame, ki je nastala. Dalj časa smo vozili zemljo in zasipali jamo. Pomladi pa se je zemlja zopet ugreznila. Zasipamo in zasipamo jo, a je ne moremo napolniti. Res škoda, da je ni nihče raziskal. Verjetno je precej globoka.«

● Ni veliko možnosti, da bi odkrili na Sorškem polju kraške pojave.
● Skoraj gotovo pa je, da voda izpodjeda polje. Prebivalci vasi so preplašeni! Obe jami sta bili usmerjeni proti Savi, kamor je verjetno odtokala tudi voda.
● Če se bodo pojavi še ponavljali, bo Sorško polje potrebno temeljito preiskati in morda tudi »zdraviti«. — P. C.

OBČNI ZBOR KUD ZALOG

Kulturno umetniško društvo »Prežihov Voranc« iz Zaloga bo imelo v soboto (27. novembra) v klubskih prostorih šole svoj redni letni občni zbor. Pogovorili se bodo o delovanju društva v letošnjem letu in pripravili program za prihodnje leto. Po končanem zboru bo za vse udeležence družabni večer.

Prihodnji teden v kinu

V prihodnjem tednu bodo na sporedu naslednji filmi:

NEVARNI OVINKI: Italijanski film, ki je v letu 1962 požel v Italiji veliko uspeha in povzročil tudi mnogo vroče krvi. Tema je sodobna, problemska, saj rešuje vprašanje posameznika v družbi, tako kot večina italijanskih filmov. Režiral ga je Dino Rizzi. V glavni vlogi pa igra znani igravec Vitorio Gasmann.

GREH IN ČEDNOST: Roger Vadim, zanimiva tema, ter večje število ostalih sodelavcev, ki spadajo v takoj imenovani »novi val« in ki si je v svetu v zadnjih letih pridobil veliko ugleda, obljublja zanimivo in kvalitetno filmsko stvaritev. Novovalovskih filmov žal pri nas že nekaj časa ni bilo na

sporedu. Prav zato pa bo film gotovo deležen še veliko večje pozornosti.

GRENKI DEL REKE: Jugoslovanska filmska novost, ki je nastala pod pokroviteljstvom AVALE FILMA. Režiral je Jovan Živanović. Če ne drugega, pa kvalitetna igralka, kot sta Ljuba Tadić in Pavle Vujisić obljublja zanimive igralske kreacije.

Prav tako pa bo na sporedu še nekaj filmov iz tega tedna. V ponedeljek in torek, torej v časi praznovanja, pa se bodo zvrstili še številni jugoslovanski filmi. Za najmlajše gledalce pa bosta na sporedu še filma **PRIGODBE TOMA IN JERRYJA** (ameriški) ter film **KDO JE REKEL »MI-JAV«** (sovjetsko-romunski). Oba dva sta risana in v barvah. — žp

Te dni po svetu

Svetovna konferenca

Politični odbor generalne skupščine OZN je izglasoval sklep o sklicanju svetovne konference za razorožitev. Ta konferenca ne bi smela biti kasneje kot leta 1967. Na sežu svetovne organizacije je ta sklep vzbudil zelo ugoden odmev. Sedaj mora samo še generalna skupščina potrditi razpoloženje, ki ga je izrazil politični odbor. Ta sklep je prav gotovo eden najpomembnejših zaključkov letošnjega jubilejnega zasedanja.

Smrt belgijske kraljice

Pretekli torek zvečer je v Bruslju umrla 89-letna belgijska kraljica mati Elizabeta. Ob smrti belgijske kraljice je predsednik republike Josip Broz Tito poslal belgijskemu kralju Baudoinu sožalno br-zojavko.

Nov satelit

Pretekli torek so v Sovjetski zvezi izstrelili nov eksperimentalni zemeljski satelit kozmos 96. Satelit obkroži zemljo v 89,6 minutah in se od nje najbolj oddalji 310 km.

Nesreča v rudniku

V francoskem premogovniku pri kraju Alibij je prišlo v sredo do eksplozije. Pri tem se je po uradnih poročilih 6 rudarjev smrtno ponesrečilo, več pa jih še pogrešajo.

VIŽE NA REFORMO

Reformirani oglasi

(Piše V. N., doktor potrošniških ved)

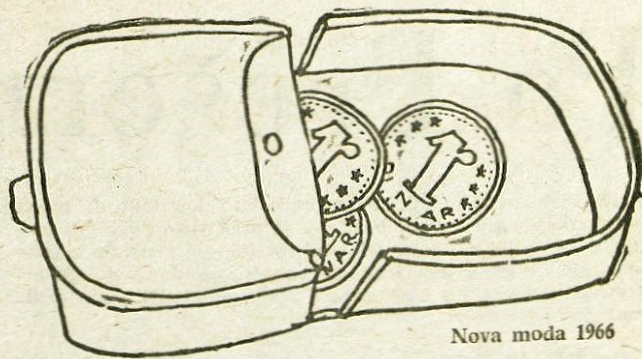
Bankel! Z uvedbo novega dinarja boste pridobile pri prostoru v vaših velikih trezorjih. Miren samec želi skleniti podnajemniško pogodbo za skromen kotiček v eni od blagajin, lahko tudi delno polni. V prostem času prešteva in zлага denar. Ponudbe pod šifro »Toplo sožitje«.

Vrtam luknje v republiških in občinskih proračunih. Naslov pod »Nove mere«.

Na poti v reformo smo izgubili dotacije. Pošten najditelj naj jih vrne Kulturnemu klubu v Slehernicah.

Zakaj so dali odpoved avtomehaniku Jerneju? Berite napeto pripoved, kako se je izigrani Jernej z avtostopom podal v Beograd, da bi se pritožil proti samovoljnemu odpuščanju delavcev in razkrinkal sladko življenje v podjetju! V vseh kioskih naš novi barvasti strip »Avtomehanik Jernej in njegova pravica«. Riše akademski slikar Pepe Zmazek, piše I. C. Založba »Nova knjiga«.

Krajšamo pasove in zožujemo hlače po najnovejših merah. Krojaški salon »Cene«.

Nova moda 1966

Zamenjam garnituro velikih žlic za šest kajnih žličk. Ponudbe pod »Reformirana usta«.

Zaradi prehoda na brezmesno hrano prodam dobro ohranjeno zobno protezo. Jaka Vegetarijanec, Pot v reformo 13.

Knjižnice! Zaradi trenutne nezainteresiranosti publike prodamo po močno znižani ceni vso zalogo knjig »Kako shujšati« in »Meso na 100 načinov«.

Hrup za nič

Ko se je mlado dekle iz Zevenaara na Nizozemskem ponoči vračalo z zabave, je opazilo, da ji nekdo sledi. Vsakič ko se je obrnila, je neznanec skočil za bližnje drevo. Vsa trda od strahu je prišla domov in brž poklicala policijo, ki je ugotovila, da je dekleta zasledoval njen oče. Skrbni oče je potem, ko so ga zaslišali, povedal, da je bil v skrbah za svojo hčer, vendar se spotoma ni hotel izdati.

Čombe kriv umorov?

Leopoldovski radio je obtožil včeraj bivšega premiera Čombeja, da je dal umoriti najmanj tisoč Kongožanov, posebno še oseb v vojaški službi. Radijska postaja v Leopoldvillu pravi, da so vojaške osebe razorožili, potem pa jih je Čombejeva policija, sestavljena iz plačancev, množično ubijala. Radijska postaja zatrjuje v svojem poročilu, da sta »Čombe in Kalondži glavna kongovska zločince, morila in izdajalca, ki sta zagrešila gnusne zločine proti kongovskemu narodu«.

Eksperimentalna televizija

eksperimentira tudi s cenami

Od letošnjega 1. decembra bomo v Sloveniji plačevali radijsko naročnino po 700 dinarjev na mesec, naročnino za televizor pa po 2.200 dinarjev. Gre torej za precejšen skok cen, ki ga pri RTV Ljubljana opravičujejo predvsem s tem, da so dosedanj materialni okviri bili preskromni za rast in razvoj radiodifuzne službe v Jugoslaviji.

Razen tega je bila letos radijski in televizijski hiši zmanjšana dotacija iz republiškega proračuna, in sicer kar za dobro polovico, od 400 na 179 milijonov dinarjev.

Nova radijska in televizijska naročnina naj bi končno tudi omogočila, da bo zavod lahko sorazmerno hitro razširil drugi radijski program ter vsebino izboljšal televizijski program. Hkrati bi s temi sredstvi ustvarili tudi možnosti za sprejem televizijskega signala po vsej Sloveniji.

● Kaže, da so argumenti

● tehtni. Toda o tem so prav gotovo vedeli že poprej, natančneje konec julija, ko so mnoga podjetja in ustanove »popravljale« cene svojih storitev. Tedaj je tudi jugoslovanska RTV predlagala nove naročnine, med drugim povišanje televizijske naročnine na 2.000 dinarjev. Ta predlog so že avgusta v drugih republikah sprejeli in uveljavili. Samo v Sloveniji ne. Mar zato, da so sedaj lahko naredili še en korak naprej?!

Najmlajša študentka

Sonja Lerner je najmlajša študentka v Moskvi. Stara je 15 let in študira na matematični fakulteti moskovske univerze.

Sonja je začela hoditi v šolo tako kot vsi otroci — ko ji je bilo 7 let. Toda pokazala je izredne sposobnosti za matematiko. Zato je kar hitro »napredovala«. Peti, sedmi in deseti razred je praktično kar »preskočila«.

Razen z matematiko se Sonja zelo rada ukvarja tudi z gimnastiko in je odlična športnica.

LJUDJE IN DOGODKI

Ni vse dobro za vse

Zahodni Nemci se, kaže, ne morejo pomiriti s tem, da ne bi držali prsta na atomskem gumbu. Za vsako ceno skušajo prepričati svoje zahodne zaveznike, da je v interesu celotnega zaha da, da Bonn dobi atomsko orožje — pa čeprav končno samo posredno, preko multilateralnih atomskih sil v okviru atlantskega pakta.

Zato se je zunanjemu ministru Schröderju močno mudilo v Pariz in London, da bi med drugim zvedel predvsem za mnenje atlantskih partnerjev o tem vprašanju. S tem je sedva pripravljaval teren za obisk kanclerja Erharda v Washingtonu, hkrati pa »agitiral« za glasove ali pa vsaj za blagohotno stališče na sestanku obrambnih ministrov NATO. Sestanek bo

jutri, torej v soboto, v Parizu.

Da je Pariz vzvišeno molčal o teh zadevah, je spričo francosko-nemških odnosov razumljivo. Bolj je presenetljivo Nemce stališče Londona, ki nikakor noče spremeniti svojih dosedanjih stališč do atomske oborožitve, oziroma bolj rečeno, do atomske razorožitve.

Vsakomur, ki pametno presoja svetovni položaj, je namreč jasno, da bi vsaka razširitev atomskega kluba praktično odmaknila možnost slehernega sporazuma med velikimi silami. Še več! Samo korak v tej smeri bi lahko sprožil cel plaz. Tega pa nihče ne želi niti ne more tvegati.

Kaže, da tako stališče zahodnih partnerjev vpliva tudi na spremembe v ameriških stališčih do tega problema. ZDA so bile od začetka pobornice za oborožitev nemške vojske z atomskim orožjem. Po poročilih, ki so zadnje dni razburila svetovno javnost, Nemci celo že razpolagajo z orožjem z atomskimi glavami. Tega uradno nihče ni zanimal. Pojasnili so samo, da tega orožja nikakor ni moč uporabljati brez dovoljenja nje predsednika Johnsona. Vprašanje je le, kdo bi ga vprašal, če bi šlo zares.

Morda prav ti pomisleki tudi pri Američanih razblinjajo idejo o razširivi

Po volilni zmagi je kancler začel s splošno kampanjo za varčevanje. Spričo gospodarskih težav, ko začenja počasi kopneti gospodarski čudež, je to nujno. Kljub temu je ta akcija naletela v nemški javnosti na odpor in zasmeh. Še zlasti zato, ker so volilne stranke o teh problemih pred volitvami molčale kot grob.

atomskega kluba. Ne da bi hoteli odbiti Nemce, vendar skušajo počasi najti rešitev, ki bi naj ne izpolnila nemških pričakovanj. Menda je prav zategadelj Johnson preložil Erhardov obisk na prve dni decembra (2. in 3.). Kaže, da bo počakal na obrambnega ministra MacNamara, ki se bo dotlej zanesljivo vrnil iz Pariza. MacNamara bo ob povratku dobro informiran o tem, kako gledajo ostali atlantski partnerji na ta problem, predvsem Francozi in Angležji. Nemara se bo MacNamara prav zato na poti v Pariz za en dan ustavil v Londonu.

Silna zadrega med zavezniki je morda le znak, da se ne bo iz vsega izcimilo kaj dobrega za Bonn. Če so naša ugibanja realna, potem bo to prav gotovo dobro — za svetovni mir. ABC

Po Prešernovih stopinjah

Prav v teh dneh bo minilo že drugo leto, kar tako, iz tedna v teden, spešimo po poteh, ki jih je pred sto in več leti prehodil naš veliki rojak. S teh poti in iskanj je nastalo v teku lanskega in letošnjega leta, do današnjega dne, čez sto setavkov. Zato se res smemo vsaj malo oddahniti, da nam ne zmanjka sape!

NACRTI, NACRTI...

To pa se ne sme tako kmalu zgoditi, saj bomo kaj hitro morali znova na pot. Na pot v Ovčjo vas v Kanalski dolini, kjer je nazadnje služboval pesnikov brat Jurij in ima še ohranjen nagrobnik s slovenskim napisom. Čeprav je Ovčja vas že celih 47 let italijanska Valbruna... In v bližnji Vodic pri Skarčiču moramo stopiti, kamor se je poleti l. 1837 zatekel pesnikov oče Šimen Prešeren. Res zatekel, da bi ubežal prepirom v domači hiši v Vrbi. Hotel je najti mir pri svojem bratu, župniku Francu — a je še isto leto umrl in bil pokopan v vodiški zemlji, daleč od Ribčevine. Povedati moramo kaj o zanimivih Prešernovih vožnjah z brodniki od Borovnice do vasi Save po Ljubljani in Savi. Od strica Jakobca, župnika v Borovnici, pa do Franca, župnika na Savi pri Litiji. Potem nas čakajo še poti v Leskovec pri Krškem, do Buševce vasi in Draškova pod Gorjanci, pa še kam, do koder so nekoč vodile pesnikove stopinje.

Med premišljevanja, ki so se nam utrnili ob iskanjih in najdbah, smo v svoja kramljanja kar nehoti trosili tudi predloge. Zares, kar obilje predlogov, ki pa jim je bil smoter en sam: ohraniti vse, kar je s Prešernom v zvezi ter povečati Vrbo in Kranj, prvo in zadnjo pesnikovo življenjsko postajo. Hkrati pa nas je ob vsem tem pisanju vodila tiha misel, sodobni generaciji intimnejše približati Prešerna. Kajti sleherni slovenska generacija bo dojemala Prešerna po svoje, vsaka bo našla v njem nove lepote in nove moči za lepši pogled v bodočnost.

Tako, nekako spotoma, smo v svoje sestavke vpletali predloge in hiteli naprej. Zato je sedaj res že čas, da pogledamo in poizvemo, če je kaj storjenega in če ni naš glas zamrl brez odmeva...

Naštejmo sedaj vsaj nekatere take misli, za katere smo rahlo upali, da so dobre, opravičljive in izvedljive brez posebnih in velikih stroškov.

PREDLOGI:

— restavriranje in prepiranje že resno ogroženega Prešernovega nagrobnika; kamen razpada vsako zimo bolj in bolj, potrebna je vsaj preprosta zaščitna strešica; črke napisa bi morale biti vedno znova in znova obnovljene, pozlačene;

— pred nagrobnikom naj bi bila urejena cvetna gredica, četudi na račun kar preširoke in preravne poti; sedaj pravzaprav stopamo po grobu;

— prostor, kjer je bil Prešeren najprej pokopan, je dejansko vsrkal pesnikove življenjske moči in dal prvo zavetje njegovemu neiztrohnemu srcu; predlagali smo, in to kar večkrat, da bi ta prostor ob zidu, takoj desno od vzhodnega vhoda, označili z negovano cvetlično gredo, na zid zraven pa pritrdili belo marmorno ploščico z napisom: »Pod to rušo, na tem prostoru, je od 10. 2. 1849 do 21. 7. 1852, počivalo truplo doktorja Franceta Prešerna. Tu je bil prvi njegov grob«;

— ne zavedamo se prav, tako vsaj kaže, razkošne srece, da sta ohranjena na območju Kranja, v Smarlnem, kar dva nagrobnika s Prešernovim besedilom v verzih; to

— znan je že splošno grad škandal s skrajno zanemarjenim ljubljanskim Navjem; prav bi bilo rešiti vsaj one nagrobnike, ki se jih je dotaknil Prešernov pesniški genij; vsaj v odditkih moramo dobiti v Kranj Korytkov, Linhartov in Copov epitaf; vzdali bi jih v dvoriščno steno Prešernovega muzeja;

— pa ko smo že pri nagrobnikih, nikakor ne smemo mimo še dveh, ki zapuščeno propadeta, prvi na šmartinskem, drugi na kranjskem novem pokopališču; to sta nagrobnika rodbin, ki sta bili s Prešernom v tesnem prijateljstvu zvezani; o šempetrskih plemičih Vestih pa o kranjskih gospodarstvenikih Pleiweissovih, smo že nekajkrat obširneje govorili; vsaj napise na njihovih nagrobnikih pa bomo morali res obnoviti;

— predlagali smo tudi, da bi se del sedanje Tavčarjeve ulice, od Colnarja pa do hotela »Evrope«, preimenoval v Pleiweissovo; po začetniku kranjske tekstilne industrije, Valentinu Pleiweisso, nekdanjem tkalcu s Trstenika, pa hkrati po sinu njegovem, prav

mu so v Selcih pri Crikvenici postavili Mirku Pleiweisso spomenik hvalečnosti in ponosa. Le zakaj prav tej ulici Pleiweissovo ime? Tu so imeli pred dobrim stoletjem Pleiweissovi skoraj vse poslovne hiše, skladišča in tkalnice; v tej ulici je, pred hišo Valentina Pleiweisso, danes Tavčarjeva ul. št. 25, posedal naš France in se pogovarjal s starim »Plajbesom«; saj sta si bila v ulici skoro soseda!

ULICA V ZAGREBU

A glej, ko tako predlagamo poimenovanje ulice po starem gospodarstveniku Pleiweisso, če je že ime doktorja Janeza Bleiweisso, nekdanjega očeta slovenskega naroda nekako nepopularno, nam iznenada pride v roke mariborski »Večernik« z dne 5. novembra t. l., kjer v uvodniku »Jugoslovanski šarm« zasledimo podatek, da znana napovedovalka kulturnih oddaj zagrebške televizije Sanda Langerholz (po očetu slovenka iz Medvode!) stanuje v komaj rojeni zagrebški Bleiweissovi ulici št. 18; to je ena izmed modernih ulic novega Zagreba! Očem skoro nismo verjeli sprčo dejstva, da sta Ljubljana in Kranj že pred leti odpravila Bleiweissovo cesto ozir. Bleiweissovo ulico; staremu Bleiweisso, ki je vendar skoro pol stoletja, prav v dobi preporoda, stal v središču vsega kulturnega in političnega življenja na Slovenskem z delom ali z bojem, se s tako potego nismo oddolžili. S svojimi »Novicami« je Bleiweissov pravzaprav združil Kranjce, Stajerce, Korošce in Primorce v narod z enakim knjižnim jezikom; z odločno uvedbo gajice je za vselej odpravil črkarsko zmedo med Slovenci; a zdaj, ko še Zagreb priznava Bleiweissovo ime, ima v Ljubljani na hiši, v Ciril-Methodovi ulici št. 15, kjer je stanoval več desetletij, spominsko ploščo, vzdano l. 1891 — in pa nagrobnik na zapuščenem Navju; v Kranju, svojem rojstnem mestu, pa prav ničesar...;

Zato bo gotovo pravično, če bo vsaj prihodnji čas omilil nekatere pretrde črte, ki so jih zarisale strankarske strasti preteklega stoletja v oeno Bleiweissovega dela; res ni bil drzen bojevnik pa tudi reformatorskega poleta je manjkalo njegovemu značaju; a bil je človek, ki se je boril dosledno in vztrajno za pravice slovenskega naroda, bil je delovni predsednik prebujajočega se slovenskega kmeta in rokodelca; ni napadal z drznim naskokom, branil se je z žilavim odporom, ne da bi se umaknil za ped, ko pa se mu je zdel čas ugoden, je oprezno korakal naprej in zasedel sovražno postojanko. Odlikovala je Bleiweissova resna

moška volja, sanjarstvo je odklanjal; zares smo morali o tem rojaku, ki s svojim delom ni zaslužil hladne pozabe, kdaj kaj več povedati; bil je vsekakor prosvetljenec; četudi konservativen v nekaterih smereh.

Ko smo že govorili o preimenovanju ulic, naj še to povemo, da ni prav, če smo iz starega Kranja črtali Layerjevo ulico (Ljubljana jo ima!) da nimamo ulice Josipine Turnograjske, nežne pesnice s Turna pri Predvdoru (Ljubljana jo ima!); da pa imamo nesmiselno Pot na kolodvor (namesto »Na durcah«), Ljubljansko cesto (namesto »Jelenov klanec«), selivko Poštno ulico in še nekatera neprimerna imena; sicer pa bi moralo obveljati načelo: v starem Kranju ulice in trgi z zgodovinskimi imeni, v novem Kranju pa sodobna imena;

Ali je spominski obelisk pesnici Josipini Turnograjski v Predvdoru očuvan in obnovljen? Ali piše kaj o tem tudi v novem prospektu?

In še in še smo med vrsticami naših kramljanj predlagali, prosili, svetovali; potem pa čakali, čakali in obupovali.

ZGOLJ PRIVID?

V trpkih grenkobi smo se spraševali: ali ne bi bilo bolje utihniti, umakniti se? In bolj zložno živeti, ne pa ostajati iz dneva v dan bolj praznih rok in grenkega srca.

A glej! Iz sivine takih misli se nam pred očmi zjasni veliki imperativ, ki ga je izpovedal za sebe in za nas slikar in modrec Rihard Jakopič. Ne živimo samo zato, da bi se imeli dobro na svetu, ampak da izpolnimo naloge, ki nam jih je življenje določilo, naročilo, zaupalo. Da skrbimo in delamo za prihodnost človeštva. Zakaj, tega za zdaj ne vemo. Vemo pa, da brez vzroka in namena ni ničesar v življenju.

Pred očmi nam je nenehno Prešernov Kranj: kulturno, napredno mesto, ki ga vodijo misli iz Zdravljice; harmonična podoba mesta, ki ceni in neguje zgodovinsko jedro starega Kranja, obenj pa gradi nova, sodobna naselja in industrijo. Kranj, s čudovito lego na skali med sotočenjem deročih voda in z zasneženimi gorami krog in krog. Ali ni tak privid Prešernovega Kranja, našega Weimarja; Kranja, kjer je razvit kulturni turizem, snaga ulic, trgov in dvorišč brezhibna, fasade starih hiš z občutkom obnovljene, namesto trgovskih firm na deskah okusni izveski, na trgih vodnjaki ali pa spomeniki, skratka, vse nekam prav in estetsko urejeno. A žal, to je za zdaj le še privid. A vendar privid bodočega Kranja, Prešernovega Kranja!

CRTOMIR ZOREC

Grob Ernestine Jelovškove, Prešernove hčere, na ljubljanskih Zalah

sta nagrobnika župniku s Sv. Jošta Francu Julianiju in šmartinskemu župniku Juriju Kalanu; oba nagrobnika sta zanemarjena, posebno Julianijev je že tako zapuščen, da je tik pred razpadom; ali bomo res pustili propasti kamen, v katerega je vdihnil Prešernov genij svoje besede? Tem bolj neodpustno, ker se imamo prav Julianiju zahvaliti za znameniti Prešernov napis na zvonu, ki se še dandanašnji »glasi s svet'ga Jošta lin«;

— predlagali smo tudi, da bi prenesli zemske ostanke Prešernove hčerce Ernestine z njenim, za čuda do današnjega dne ohranjenim nagrobnikom v Kranj, v bližino njegovega očeta...; preganjana nezakonska Tinka, bi naposled le našla svoje pravo mesto;

tako Valentinu Pleiweisso, širokogrudnem mecenu, ki je z Dunaja pošiljal velike vsote za redne podpore kranjskim revežem in za omogočenje študija kranjskim otrokom; pa še po drugem sinu, Konradu Pleiweisso, bi smeli imenovati ta del ulice; saj je bil mož ne le pesnikov najtesnejši kranjski prijatelj in stalen klient njegove advokatske pisarnice, pač pa tudi eden najbolj vidnih naprednjakov in revolucionarjev pri nas v l. 1848; in če je teža teh dveh Pleiweissov le še premajhna, imamo tu še Konradovega vnuka Mirka Pleiweisso, slovitega mornariškega oficirja, ki se je l. 1941 s potopitvijo vojnih ladij in z razrušenjem vseh obalnih utrdb severnega Jadrana hrabro, zoperstavil laškemu okupatorju; še žive-

GORENJSKI KRAJI IN LJUDJE

NAKLADANJE NA VOZ

Nakladanje na vozove je bilo včasih prava umetnost. Takrat, ko so kmetje imeli izključno vozove z lesenimi in okovanimi kolesi in ko so bile poti na polju in v gozdovih v glavnem slabi kolo-vozi, je bilo treba voz pravilno naložiti in trdno povezati, da se ni razsul ali prevrnil. Kmetje pa so pri tem gledali tudi na to, da je imel naložen voz lepo obliko. Ali ni bil lepo naložen voz snopja, ki so ga peljali z njive h kozolcu, zelo podoben gorenjski avbi na

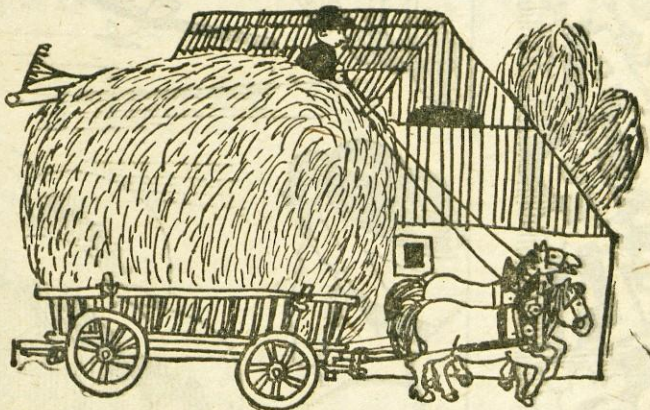
glavi brhkega dekliča?

Zanjice so na njivi zložile snopje tako, da so bile riti- ne obrnjene navzgor, proti prednjemu koncu voza, klas- je pa proti dnu voza. Na ta način so bili snopi naloženi tudi na vozu in so tako med vožnjo h kozolcu pri trese- nju sami lezli proti dnu, med lestve. Nakladati so za- čeli spredaj; spredaj je bilo tudi najvišje naloženo, nato pa položno vse nižje proti zadnjemu koncu, kjer je bilo treba z verigo trdo pri-

peti zadnje snopje, da se ni žito stresalo. Če je bila pše- nica »jezna«, to je zelo zrela in suha, in so zato rese na klasju štrlele narazen, je bilo težko nakladati, ker je snopje lezlo kvišku in se je med vožnjo prenekateri voz razsul kot škaf brez obro- čev. Tak voz je bilo zato treba prevezati z vrvo tudi po dolgem čez vrh.

Suho žito s kozolca so na- kladali spet na drug način, in sicer počez čez lestve v dve vrsti, tako da je bilo klasje znotraj, na sredi voza. Povrhu so ga zložili samo po sredini in z žrdjo trdo po- vezali. Tak voz je bilo treba posebno skrbno naložiti, da ni bil postrani, sicer se je rad prevrnil. Pri mlatvi so ga potem ocenjevali, kako je naložen; manskatera zbad- ljivka je padla na račun slab- bo naloženega voza, lepo na- ložen voz pa je bil ponos deklet, ki so ga običajno na- kladale.

Tudi nakladanje sena je imelo svoja pravila. Senen voz je imel posebno lepo ob- liko, če je bil na sprednjih vogalih za eno vrsto, na zad-

njih pa za dve vrsti više na- ložen, kot po sredini. Tudi žrd je bolj prijala, če je bilo s koncem višje naloženo.

Tako kot seno se naklada tudi stelja (mah, resje).

Poseben način nakladanja zahfevajo drva, debela in veje, posebno, če so krivenčaste. Pri nas imamo gozdove pri Besnici, do tja pa je kar 10 km daleč ali dve uri po- časne hoje. Včasih je bila pot slaba in še polno klan- cov je bilo na njej, zato se ni dalo dosti peljati. Norma za en voz je bila pol klaftre izdelanih drv. Tak voz je bilo treba posebno skrbno naložiti in spredaj ter zadaj dobro »porajkljati«.

Gnoj smo vozili večinoma izdelanih koših, s parom vogalih za eno vrsto, na zad-

je moral biti lepo naložen, da je imel voz lep in raven vrh. S koši smo vozili veči- noma tudi »srovino«: repo, peso in korenje, pa tudi ves krompir. Koš je bil tudi splošna mera, s katero smo ugotavljali pridelek krompir- ja. Takšni koši so bili pri nas pleteni iz smrekovih vej, te veje pa, so morale biti dolge in tanke in bolj ali manj gladke. Strokovnjaka za izdelavo takih košev sta bila Vodnjavov Peter iz Žer- javke in Jurjev Janez iz Čurč.

Danes, ko so zaradi bolj- ših poti in »gumiradelnov« odpadle težave s prevozi, se na lepo obliko in na pravilno nakladanje ne pazi več to- liko.

Janez Kozina, Kranj

TO IN ONO IZ POŽENKA

Ker ste o Poženku pred ne- davnim pisali, bi o tej zani- mivi vasi, ki ma 41 hiš in v kateri je že 25 motornih vozil, še jaz rad napisal ne- kaj zanimivosti o ljudeh.

Pri Drobizu, po domače, je mati stara že 88 let pa pride še velikokrat v Cerklje; tudi krompir še prebira brez očal, vdane šivanko, lušči koruzo in jo sama navezuje. Pri tej hiši imajo hlev pod hišo, ven- dar je zidan.

Še pred nedavnim sta bila v Poženku dva mlina in dve žagi, sedaj pa dela le še en mlin, pa še ta malo.

Zanimivo je, da v tej vasi umre malo ljudi starih in z dolgo boleznijo. Naj našte- jem nekaj nesrečnih prime- merov: Jože Pavc (Punkovc) je padel z voza in kmalu umrl; Martin Brgant (Mlinar) je v Cerkljah padel v graben in prav tako oče, ko je šel s šenturške gore in je padel pod breg ter se ubil. Takih in podob- nih nesreč je bilo še veliko. Tudi letos je Šlosarjeva hčer- ka utonila v potoku Pšata. Pri Mehevc je doma 71-letni kolar Aleš Grkman; roke se mu že tresejo, pa še vedno tolče v svoji mali delavnici. Ljudje ga zelo upoštevajo; vsak pravi, da naredi najhi- treje in najceneje. Ajdovčeva Julka (piše se Globočnik, sta- ra pa je 62 let) je sama, ima

pokvarjeno nogo, pa še vedno redi in pita tri glave živine. Hišo ima še leseno. Vedno tarnata: »Ne vem, ali bom še kaj mogla ali ne! Da bi mi vsaj davke malo zmanjšali!«

Na Poženku je 11 betonskih kozolcev, ostali so leseni; s slamo krit ni nobeden.

Martin Štern, Cerklje

PŠENIČNA SLAMA ZA STREHE

Doma sem iz vasi Breznica, ki je pol ure hoda oddaljena od Žirov, sedaj pa sem zapo- slena v Škofji Loki. Breznica ni velika vas in slamatih streh danes tam ni več, v mojih mladih letih pa so bile še vse. Dobro se spominjam, kako smo leta 1926 našo hišo prekrili z opeko. Delo krovec je opravljal oče sam, ki je bil samouk.

Škopo za tako streho sem pri sosedu več let pomagala pripravljati. Pri nas smo za slamatne strehe uporabljali le pšenično slamo, ker je pše- nica boljše uspevala kot rž. Pšenica je morala biti stoje- ča, to pomeni, da na njivi ni poglela. Že pri žetvi smo morali delati manjše snopje, da se pri škopanju, kot smo temu rekli, slama ni preveč

uničila. Pri tem delu je bilo treba z eno roko objeti snop pri klasju, z drugo pa v obli- ki grabelj očistiti slamo; to je bilo zelo boleče zaradi ostre suhe slame. To delo smo opravljali tudi po več dni, kakršna je bila pač le- tina. Dobro še vem za star običaj pri tem delu: med opoldanskim počitkom smo nosili drug drugemu nastav- ljati škarje; to je bil prepro- sto zbit križ iz dveh kosov lesa, ki je pomenil, da je ti- sta škopa grda. Gorje pa ti- stemu, ki se je tako ponor- čeval in so ga pri tem delu dobili.

S prekrivanjem slamatne strehe je bilo veliko dela. Moj še živeči 82-letni oče pravi, da je priden krovec naredil 16 do 20 kvadratnih metrov strehe na dan, za en kvadratni meter pa je porabil približno 60 kg slame.

Zofka Pagon,
Škofja Loka

KROVEC O SVOJEM DELU

Matevž Rihtaršič s Tre- blje št. 15 v Poljanski do- lini, ki je star že 69 let, je našemu dopisniku Jelku Kristanu takole pripove- doval o svojem delu:

Prekrivanja slamatih streh me je naučil oče pred približno 40 leti; ko je hodil k sosedom in po okoliških vaseh poprav- ljal strehe, me je vedno vzel s seboj, da sem mu pomagal. Dela je bilo včasih zelo veliko, saj so bile vse hiše prekrile s slamo. Tudi sedaj je dela še ved- no dovolj, vendar manj kot včasih.

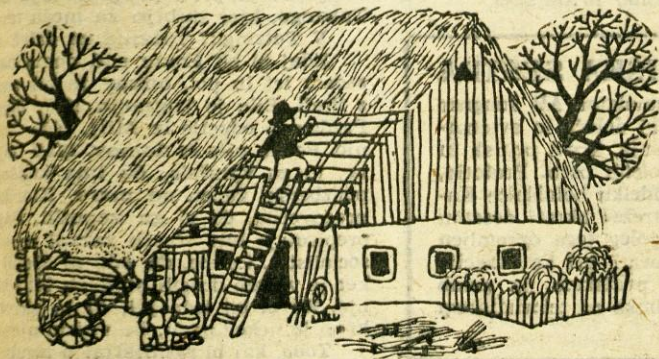
Od orodij, ki sem jih uporabljal pri tem delu, naj omenim streharsko lo- patico za uravnavanje sla-

me, kol za raztegovanje poravnane slame in za dviganje prekel in kljuko za osebno varnost. Za škopnike so še do pred nekaj leti uporabljali rže- no slamo, zdaj pa je pri- šla v veljavo bolj pšenič- na, ki je sicer nekoliko slabša, toda rži kmetje skoraj ne sejejo več.

Slamatna streha je bila zelo trpežna, tudi do dvaj- set let nekatere ostanejo.

Po vojni so ljudje pre- krivanje s slamo zelo opu- stili, kljub temu pa ima v našem kraju skoraj vsaka hiša še kaj s slamo kritega; če ni to hiša ali hlev, je pa šupa, kozolec, uta ali kaj drugega.

Jelko Kristan, Hobovše

Krovec iz Kranja

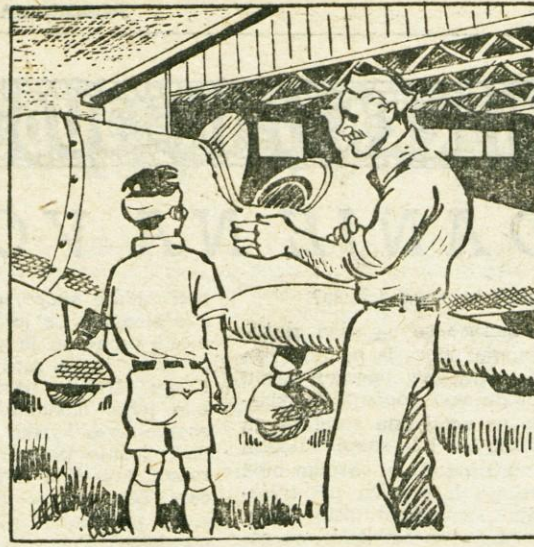
Tudi v Kranju še živi človek, ki zna prekrivati slamatne strehe in ki jih tudi še prekriva, če le naj- de delo. To je 62-letni Ja- nez Jerman s Primskovega (Kokrški log 4), rojen pa je v Moravčah, kjer se je

pri očetu tudi naučil stre- hariti. Je izučen krovec, vendar ni skozi opravljal tega dela; bil je v gozdni službi in je zdaj upoko- jen. Še letos je prekrival slamatne strehe na Beli in v Strahinju.

Naša stalna rubrika »Gorenjski kraji in ljudje« je nalezela na velik odziv v javnosti. V uredništvu se je nabralo toliko do- pisov, da smo ob prazni- ku sklenili še posebej od- stopiti eno stran za ta namen. Brž ko bo dopi- sov spet dovolj, bomo storili enako.

113. Ko se je Peter vrnil iz bolnišnice, nekaj tednov ni smel leteti. Zaradi poškodbe na glavi mu je zdravnik poletje zabranil. Zdaj je žalostno taval po letališču in ves nesrečen opazoval tovariše, kako so plaval nad njim po zraku. »Najbolj pa me jezi, da sem se moral ponesrečiti prav na zemlji,« se je naglas togotil sam nad seboj. Stari mehanik, ki je stal za njegovim hrbtom, se je gromko zasmel: »Fant, pilot se ponesreči vedno šele na zemlji. Dokler je v zraku, je varen kakor dete v maminem naročju.

114. —Tisto zgodbico menda poznaš, kako je mati pisala sinu letalcu: »Sinko, letaj počasi in nizko,« mu je naročala. Jaz pa ti pravim: leti visoko in hitro, pa boš dolgo nosil celo glavo po svetu. Tako je s to rečjo, da! — Mehanik si je zavihal rokave in odprl pokrov motornega letala, ki so ga že več dni popravljali. Peter se je hitro sprijateljil z novim znancem. Poslej je prebil večino prostega časa v lopu pri mehanikih. Tudi oni so bistrega fanta vzljubili in kmalu si lahko slišali:

115. Peter, daj mi kombinirke! Peter je bil ključ sedemnajst, primi tale vijak, Peter je bil kontakt! Fant, saj niti nisi tako neroden, Peter je bil žarel do ušes in pomagal. Motorno letalo je bilo čisto nekaj drugega kakor jadralno. Tu je motor, ki mora brezhibno in precizno delovati v zraku ti ni nikoli dolgčas zaradi tišine, ki obdaja. Ze motor poskrbi, da je ropotanja več, bolj. Kaj pa, če se motor skuja? Se ne smel go na letališču mehaniki.

116. Ze od daleč, ko je letalo še v zraku, spozna mehanik po zvoku, ali delujejo motorji pravilno ali ne. Po vsakem poletu jih skrbno pregleda. Vse, kar bi lahko povzročilo motnje, je treba že sedaj popraviti. Pilot v zraku ne more reči potnikom: »Oprostite, malo bo treba izstopiti, nekaj se je zataknilo.« Sment, lepo bi se mi zahvalili za tako vožnjo. Stari mehanik je položil svojo lopatasto dlan na fantovo ramo: »Peter, dobro si zapomni, kaj ti pove stara letalska sablja: Uči se natančnosti pri vsakem opravlilu že sedaj, ko si mlad!«

Gorenjski kraji in ljudje BELA PRED 50 LETI

RADA PREBIRAM TOLE VASO RUBRIKO IN VAM ZANJO TUDI SAMA POSILJAM KRATEK PRISPEVEK. ČE JE PRAV GA OBJAVITE, ČE NI PA NE.

Brala sem dopis, ki ga je 5. junija letos napisala Anica Vidmar iz Zgornje Bele v rubriki »Glas pionirjev«. V tem članku je za današnji čas napisano vse lepo in prav. Toda težko mi je, če se spomnim nazaj. Tudi sama sem stanovala na Zgornji Beli. Meni kot otroku se ni zdelo nikjer tako lepo kot tam. Imeli smo v vasi vse: čevljarje, krojače, šivilje, mlekarjo, mizarje, kovača, žago in mlin. Milinarjem je poganjala velika kolesa Belca. Imeli smo tudi pekrno. Pri Petanu so pekli dober kruh in ga raznašali po vaseh. Pa tudi opekarino smo imeli. Seveda ne tako kot je danes v Bobovku. Lešnikarjev oče je kar z nogami upenil ilovico in jo potem v lesenem modelu stolkel v opeko, jo dal sušiti in nato v pečico. Tolki so tudi žbice za čevlje in cikle, ki so jih tudi delali v vasi. Izdelovali so tudi črsto v stopah. Vozili so ga v Kranj, v Polakovo tovarno — sedanji Standard. Za klavca smo imeli domačina Jugoščovega očeta. Pa še nekaj smo imeli v vasi. Ko sem bila na izletu po Stajerskem, sem v ptujskem muzeju videla prav take satve kot jih je imela Bohinjeva Francka, ki je delala na njih sita. Še živi v Ameriki. Če bo tole prebrala, si bo ob tem prav gotovo obudila lepe spomine na rojstno vas. V vasi smo imeli tudi trgovino in dve gostilni. Tudi godci so bili

Naklo. Večer za večerom so se zbirale k skupnemu delu in si pri tem zapele marsikatero pesem. Tudi fantje na vasi so zapeli, še lepše kot danes po radiju. Tako je potekalo življenje takrat — pred petdesetimi leti na Zgornji Beli. Seveda, takrat smo bili še tako mladi kot si, Anka, ti danes. Zato smo marsikaj lepše doživeli kot je v resnici bilo. Danes je vas modernizirana in napredna. Danes ne teče več gnojica po cesti kot je tekla takrat. Tudi hiše so obnovljene in veliko je novih. Toda mi starejši imamo lepe spomine na preteklost. Anka in drugi otroci, kar vprašajte o tem šimnovo mamo, marsikaj vam bo vedela povedati. J. P., Britof Kranj

Avtomatsko pristajanje letal

Se malo, pa bodo piloti brez posla — Z Novim letom prva letala z novo napravo. Pilot se brezbrizno zavlani na sedež in skupno z ostalimi stotimi potniki gleda kako se veliko reakcijsko letalo spušča in usmerja

proti pristajalni stezi ogromnega letališča blizu Washingtona. Nobeden ni za volanom vse dotlej, dokler se letalo ne dotakne pristajalne steze po izvrstno izvedenem pristajanju.

Ta prizor, ki se od nedavnega vse bolj pogosto pojav-

lja na ameriških letališčih, drugi v končni fazi razvoja. Zgoraj opisani pristane predstavljajo demonstracijo sistema za avtomatsko pristajanje velike ameriške kompanije za zračni promet United Air Lines. Ta sistem je že dobil formalno odobritev ameriške federalne uprave za civilno letalstvo za redno uporabo v ZDA. Prva letala, opremljena s tem sistemom, bodo prišla v promet čez mesec dni.

Cepprav ni dovoljeno, da piloti ta sistem koristijo v tako imenovanih nič-nič pogojih (kadar so vremenski pogoji taki, da ni nikakršne vidljivosti) pričakujejo, da bodo organi v ZDA odobrili, da letala s tem sistemom lahko pristajajo pod praktično vsakimi pogoji. Sedaj je namreč dovoljeno, da potniška letala pristajajo samo, ko ima pilot najmanj 60 metrov vidljivosti navzdol in 800 metrov naprej.

Terapija traja pet dni, vendar zdravniki poudarjajo, da jo je treba ponoviti vsakih šest mesecev.

TELEVIZIJSKA BOLNIŠKA SESTRA

Švedska tvrdka Svenska Akumulator AB Jungner je zgradila elektronsko napravo, ki določa in avtomatično registrira temperaturo, dihanje, krvni pritisk in vse druge fiziološke funkcije obolelih oseb. Prototip, ki so ga namestili v pljučnem oddelku bolnišnice Karolinska v Stockholmu, lahko »streže« hkrati desetim pacientom. Elektronski stroj je poleg tega opremljen s alarmno napravo, ki prične delovati, brž ko funkcije pacienta niso več normalne. S pritiskom na gumb lahko bolniška sestra opazuje bolnika na televizijskem zaslonu.

Anekdote o Angličanih

Govorili so o tehniki.

»Človek ne bi smel pretiravati,« je pri tem Bernard Shaw. »Izumi imajo tudi svojo stran. Človek sploh ne more verjeti,« pogo-

Ko je Cornelia Otis Skinner nastopila v »Candidi«, je mojster dejal: »Odlično, gospa Skinner je odvrnila: »Naravnost,« Shaw pa ji je odgovoril: »Misli sem na...« Tudi jaz,« je odvrnila gospa Skinner.

Bernard Shaw je pripovedoval o očetih. »Njegova mati mu je rekla: 'Če boš enkrat boš šel v peklo, če boš pa priden boš šel v raj.' — Na to je odvrnil mali: 'In kakšen naj bom lahko šel v kino?«

V Deauvillu sreča nekoga dne prijatelj Bernarda Shawa, ko je bil pokrit s tipično francosko baretko.

»Lepa kapa,« je ugotovil prijatelj.

»Da,« je odvrnil Shaw. »Kupil sem jo iz dobička pri igranju.« Čez čas pa je dodal: »Z zgubo pri igranju bi si lahko kupil vilo.«

Bernard Shaw se je sprehajal v nekem kopališčem kraju v Normandiji. Med sprehodom ga je ustavil starejši možak, pokazal proti nebu in vprašal:

»Mi lahko poveste, kako se imenuje tale zvezda?«

»Žal, ne,« je odvrnil Shaw, »sem namreč tujec.«

Shawa so vprašali, če verjame, da je Mars naseljen.

»Ne,« je odvrnil. »Ljudje so bolezen zemlje. Na zdravih planetih jih ni.«

MIHA KLINAR: MESTA, CESTE IN RAZCESTJA

priskrbela zaposlitev v županovi tiskarni. Rad bi bil zopet doma, ker je doma najlepše.

Tako je pisal domov, čeprav je vedel, da mu je to domotožje prebudila Anna.

Da, na Bavarsko bo šel. S seboj bo vzel Slavka. Anninih besed, da bi rada imela takega sina, ni pozabil. In imela ga bo. Bauer si najbrž vseeno ne bo opomogel. Vzela ga bo jesen, če ga morda ne bo vzelo že poletje. Ločil se bo s Stefi. In Anna bo njegova.

Toda Stefi o vsem tem ne sme ničesar izvedeti. Zato bo z njo prijazen. Ko bo prišel čas, se bo skušal ločiti z njo sporazumno. Ni treba, da bi se razšla kot sovražnika.

S takimi mislimi se je vračal v Trst. Ko je prišel do stanovanja, je obstal. V kuhinji je zaslišal moško govorico. Stefi ni sama. Kako prav bi mu prišlo, ko bi jo zalotil s kakim moškim. Zeli si, da bi ga varala in da bi jo našel na faktu. Toda Stefi ni taka. Ko je vstopil Franc, so ga pozdravili Bajberlova, njen mož in njen brat. Pogovarjali so se o kongresu Jugoslovanske socialno demokratične stranke, ki bo jutri in pojutrišnjem zasedal v Ljubljani. S Tržaškega in Goriškega se ga bo udeležilo štirindvajset delegatov, ki se bodo prizadevali prenesti sedež stranke eksekutivne in uredništvu Zarje zopet v Trst. Tako so sklenili prejšnji mesec na goriški deželni konferenci. Trst je vendar danes središče slovenske politike in delavskega gibanja. Odkar je strankin centralni odbor v Ljubljani, je politično zamenjal Istro in Dalmacijo in se omejil skoro samo na Kranjsko. Vprašanje je, če bodo to dosegli, ker mnogi sodrugi vidijo vso slovensko politiko v klerikalcu Sušteršiču in liberalcu Tavčarju. Zato mislijo, da mora biti središče slovenskega socialističnega gibanja v Ljubljani, namesto da bi bilo tam, kjer je največ slovenskega in hrvaškega delavstva. Tako menijo vsi tržaški in goriški sodrugi, med njimi tudi

sodruga dr. Tuma in Ivan Regent. Ledino je treba orati tam, kjer je najbolj rodovitna. Ali ni tako?

Vprašanje je namenjeno Francu. Toda Francove misli so daleč od politike. Zato samo pritrji, čeprav ne ve, o čem so se pogovarjali. Toda pogovor teče dalje. Glavno besedo ima Bajberlov svak Ferdo. Jutri s prvim vlakom se bo odpeljal v Ljubljano v delegaciji delegatov strokovnih organizacij.

Nihče med njimi ne slutí, kaj bo prinesla jutrišnja nedelja in kako usodno bo posegla v usodo ljudi in sveta.

Trinajsto poglavje

Nedelja je. Zadnja junijska nedelja 1914. Sonce pripeka na mesto. Parniki, ki vozijo proti Miramaru ali proti Miljam, Kopru, Piranu in Portorožu, so prenapolnjeni. In prenapolnjeni so vlaki lokalne železnice in tramvaji. Obrežje med Barkovljami in Miramarom je kakor mravljišče. Povsod je veseli živžav, kakor da so vsi ljudje z obleko odložili tudi medtedenske skrbi in težave. Mnogo bolj so veseli in živahni kakor druge nedelje, kajti tudi jutri ne bo delavnik, marveč praznik. Sveti Peter in Pavel bo. Pobožni bodo romali k baziliki v Starih Miljah, drugi, in teh je v Trstu kakor po vseh velikih mestih mnogo več, pa bodo preživljali tudi jutrišnji dan ob morju.

Nihče ne slutí, kaj se bo zgodilo danes v Bosni, v Sarajevu, in kakšna zlovesča novica bo jutri odjeknila v svet.

Usodni dogodki prihajajo iznenada kakor potres ali smrt. Nihče ne ve ne dneva ne ure. Zato tudi to nedeljo teče življenje po nevidni strugi, ne da bi slutilo, da se bliža usodnemu prepadu, kamor bo zgrmelo z milijoni in milijoni človeških usod in, preden bo našlo svojo novo strugo, pokopalo milijone človeških življenj pod seboj.

Kako ravnamo s sobno lipo

Sobna lipa je lepa, vendar zelo občutljiva in izredno raščava. Zaradi hitre rasti potrebuje velik lonec in dobro, toda ne preveč prhko zemljo.

Sobna lipa najbolje uspeva v dnevni sobi, kjer je tudi pozimi vsaj 12 stopinj Celzija toplote. Prav dobro prezimi tudi v hladni sobi, le listje skoraj vedno porume. V zmerno topli dnevni sobi pa vso zimo počasi raste in cveti, če stoji na dovolj svetlem prostoru. V polsenci in na toplen jo rade napadejo listne uši in tripsi, ki jo kmalu uničijo, če jih pravočasno z DDT praškom ne uničimo. Ako jo spomladi prenesemo na balkon ali celo na vrt, bo poleti bujno uspevala, pozimi pa rumenela in hiralila. To rastlini sami sicer ne škodi, saj se spomladi zopet obraste, le težko nam je, saj si predvsem pozimi želimo osvežujočega zelenja v stanovanju.

Vzgoja sobne lipe je preprosta. V začetku julija starejše rastline obrežemo in napravimo zelene potaknjence, ki naj imajo tri do štiri

liste. Listje, na potaknjencih do polovice prirežemo, da zmanjšamo površino izhlapevanja, potaknjence pa potaknemo posamez v majhne lončke, ki jih napolnimo z dobro vrtno zemljo ter izpranim drobnim peskom. Lončke postavimo na okna, pod ste-

kleni zvonec ali pa v zaprto gredo, če jo imamo. Pretaknjence nekajkrat na dan porosimo, ko pa se vrastejo, jih presadimo v večje lonce z dobro vrtno zemljo. Mlade rastline takoj privajamo na okolje, v katerem bodo zimovale, da nam takrat ne bodo porumenele.

Med kot zdravilo in hrana

Če je med idealna hrana za srce pri dobrem zdravju, potem je še veliko več vreden za bolno srce.

Za okrepitev telesa po dolgi bolezni, po izgubi krvi zaradi nezgod, po operaciji ali otroški postelji, je med neprekosljivo živilo.

Z medom lahko pospešimo tvorbo krvi. Po nekaj tednih opazimo, da postajajo otroci bolj krepki in da se več njihova teža. Tudi odpornost proti nalezljivim boleznim se poveča. Strokovnjaki trdijo, da bi bilo za zdravje ljudi boljše, če bi jedla sladili z medom namesto s sladkorjem.

Največji zdravilni uspeh dosežemo, če uživamo med v naravni obliki.

Za razyedrilo

Ko se je Peter vrnil domov, je ves razburjen pripovedoval svoji ženi, kako je njegov prijatelj našel ženo z ljubimcem. Ker je imel visok krvni pritisk, mu je šla kri v glavo in je bil takoj mrtev.

Petrova žena odgovori: — Ti si lahko srečen. Tebi se ne more zgoditi kaj takega! — Seveda, draga, ti si mi zvesta.

— Ja, seveda, poleg tega pa ti nimaš visokega krvnega pritiska.

Turist se udobno namesti v nekem fotelju pariškega muzeja.

— Gospod, to je fotelj Luja XIV..., se razburi čuvaj.

— Nič ne skrbite... ko bo prišel, mu bom takoj odstopil mesto.

V restavraciji gost pokliče direktorja hotela:

— Poglejte, kaj pa miglja v moji solati?

Direktor pomirjevalno odgovori:

— Kaj gospod še nikdar ni slišal, da so v solati vitamini?

— —

Srečata se dve prijateljici in ena od njiju reče:

— Vidim, da si zelo utrujena, draga moja!

— Kaj hočem. Mož je že

Zimska plašča, za spremembo brez krzna. Debele in vzorčaste nogavice ter majhna pokrivala

Ljubek klobuček na lepi glavi. Verjetno je tudi topel, ker so pokrita ušesa

Mali nasveti

VODOVODNE CEVI v kopalnici in v stranišču ovijamo v zimskem času s časopisnim papirjem ali s krpami, da preprečimo zmrzovanje vode in s tem tudi pokanje cevi. Takšna zaščita cevi je nepotrebna v prostorih, ki se centralno ogrevajo.

Ogrevanje prostorov je uspešnejše, če pred kurjenjem prostor prezračimo in odstranimo pepel in žlindro z rešetke in iz pepelišča; s tem dosežemo, da bo peč dobro vlekla.

Premog naložimo šele, ko drva zgorijo do žerjavice; naložimo ga po celi rešetki. Spodnja vratca peči in druge regulatorje za dovod zraka zapremo takrat, ko premog dogori do žerjavice. Na ta način žerjavico dolgo zadržimo v peči in kurivo ekonomično izkoristimo. Ko naložimo na žerjavico novi

obrok premoga, odpremo dovode zraka.

Z RADIATORJEV ZBRIŠEMO vsak dan prah z vlažno krpo, ker se sicer prah zaradi vročih vlažnih tokov ob radiatorjih dviga v zrak, draži dihalne organe in povzroča kašljanje.

Spranje pri spodnjem robu vrat in oken, skozi katere močno piha hladen zrak, zatesnimo s trakovi iz plastične mase, spolsti ali volnene-ga blaga, ki jih prilepimo na spodnji rob vrat ali okenskega okvirja.

MALI NASVETI

● Temne moške klobuke očistimo z močno mešanico salmiakovca in vode. V to tekočino namakamo krtačo in z njo krtačimo klobuk v nasprotni smeri kot leže vlakna. Očiščenega nato narahlo krtačimo v smeri vlaken. Mastna in prepotena mesta osnažimo tudi lahko z žametno krpico, prav tako namočeno v raztopino sal-

miakovca in vode. Med usnjen notranji pas in klobučevino vstavimo svetel papir, da ne prenašamo umazanije ali celo barve.

● Često se zgodi, da nam čevlji škripljejo, kar pa je zelo neprijetno. Da bi odpravili škripanje čevljev, bomo podplate več večerov zaporedoma namazali z ricinusovim oljem, ki ga dobro utremo v podplat. Čevlje sušimo čez noč na zraku, nikakor pa ne pri topli peči.

● Otroške igrače kot so medvedki, žoge, ropotuljce in tudi blazine ter še marsikaj podobnega očistimo z vročo kašo, ki jo naredimo iz škrobne moke in vroče vode ter z njo namažemo navedene predmete. Kašo dobro vdrgnemo in posušeni škrob nato skrtamo.

Recepti

MEDENA LIMONADA

Liter vode, 5 žlic limoni-

nač kot mesec dni težko bolan in moram paziti nanj noč in dan!

— Zakaj pa ne vzameš neko bolničarko, da bi ga negovala?

— Saj sem, reče utrujeno žena... — saj v tem je problem!

nega soka, 5 žlic medu.

Vse sestavine dobro premešamo. Serviramo lahko toplo ali mrzlo limonado.

MEHAK MEDENI KOLAC

25 dkg medu, 12 dkg sladkorja, $\frac{1}{3}$ l mleka, $\frac{1}{2}$ kg ržene moke, žlica jedilne sode, 1 jajce, malo zmletih klinčkov, cimeta in muškatnega oreška.

Iz naštetih sestavin vnetemo testo, ga denemo v pomaščen in pomokan model in spečemo. Pečeno pečivo zrežemo na rezine.

MEDENJAKI S SNEGOM

25 dkg moke, sneg iz 3 beljakov, 25 dkg sladkorja in 2 do 3 žlice medu.

Moko presejemo na desko, dodamo sladkor in sneg ter toliko medu, da lahko vnetemo testo. Testo zvaljamo in ga zrežemo v razne oblike in spečemo na pomaščenem pekaču.

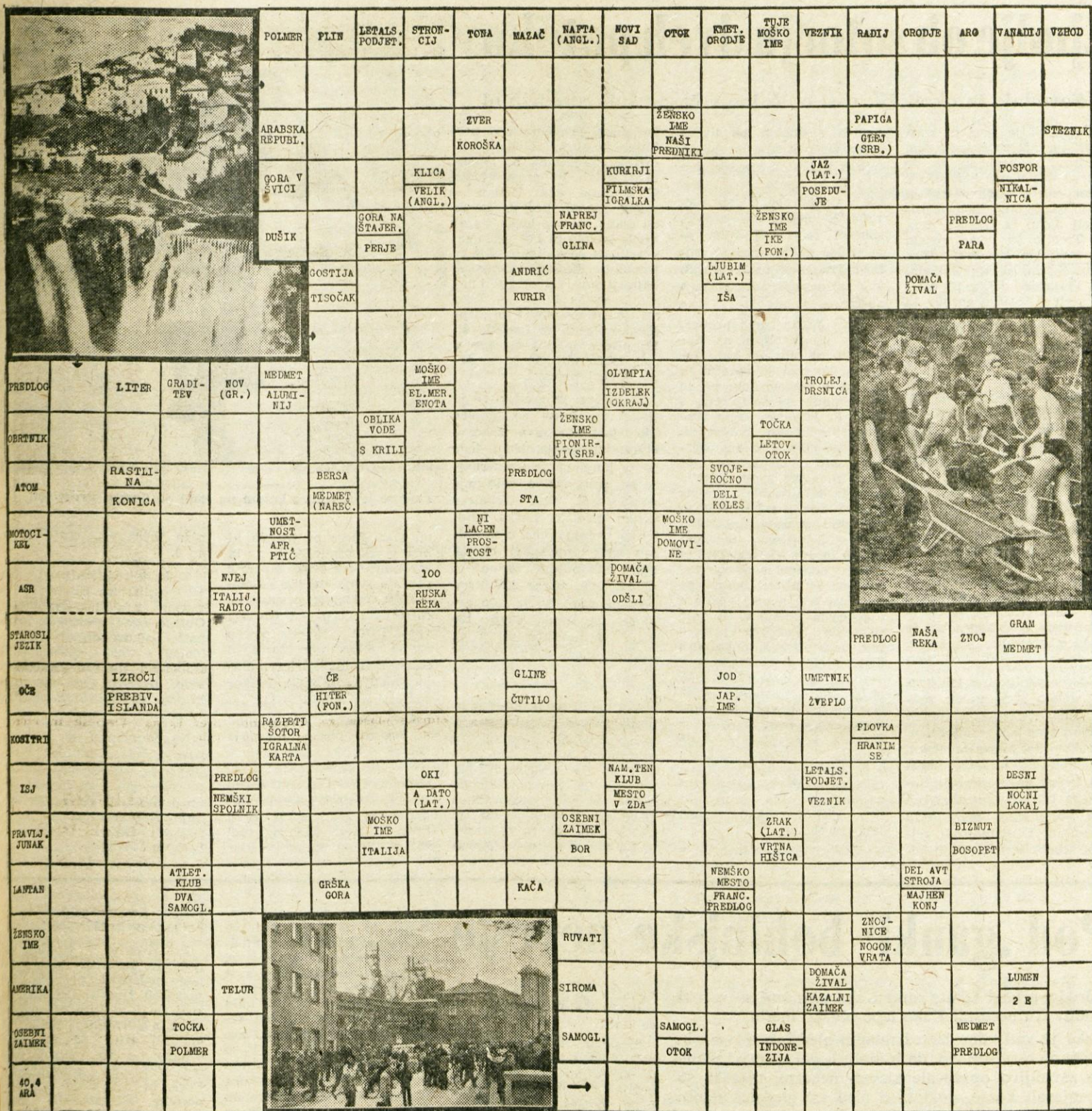
Pokrivala, torbice in nogavice

● Jesensko vreme je vlažno in zimsko mrzlo. Modni ustvarjalci to dobro vedo, zato nikoli ne pozabijo na klobuke. Majše žene verjetno niso preveč navdušene nad množicami klobuki. Zato jim bo letošnja moda klobukov verjetno ugajala. Pokrivala so majhna, tesno obkrožajo vbraz in puščajo čelo nepokrito. Courreges je s svojimi čeladnimi pokrivali tudi v modo klobukov prispeval. Zelo pogosto je klobuk, oziroma kapica pritrjena s širokim trakom.

● Mladostne in športne so kvačkane kapice in pokrivala. Lepe in tople so. Le nekoliko delikate, ker so majhne ne zakrivajo nepravilnih potez obraza.

● Torbice so še vedno majhne, celo zelo majhne. Ljubke so, če so pa praktične, je pa drugo vprašanje.

● Nogavice so svetle, debele in vzorčaste. Prav nič strahu, da nam bodo noge letos zavoljo mode zmrzovale v tankih nogavicah.

POLMER PLIN LETALS. PODJET. STROJ- CIJ TONA MAZAČ NAPTA (ANGL.) NOVI SAD OTOK KMET. ORODJE TUJE MOSKO IME VEZNIK RADIJ ORODJE ARO VANADIJ VZHOD

ARABSKA REPUBL. ZVER KOROŠKA ŽENSKO IME NAŠI PREDNIKI PAPIGA GLEJ (SRB.) STEZNIK

GORA V SVICI KLICA KURIRJI FILMSKA IGRALKA JAZ (LAT.) POSEDU- JE POSPOR NIKAL- NICA

DUŠIK GORA NA STAJER. PERJE NAPREJ (FRANC.) GLINA ŽENSKO IME IKE (PON.) FREDLOG PARA

GOSTIJA ANDRIĆ LJUBIM (LAT.) IŠA DOMAČA ŽIVAL

TISOČAK KURIR

PREDLOG LITER GRADI- TEV NOV (GR.) MEDMET MOŠKO IME EL.MER. ENOTA OLYMPIA IZDELEK (OKRAJ) TROLEJ. DRSNICA

OBRTNIK OBLIKA VODE ŽENSKO IME PIONIR- JI (SRB.) TOČKA LETOV. OTOK

ATOM RASTLI- NA KONICA BERSA MEDMET (NAREC.) STA SVOJE- ROČNO DELI KOLES

MOTOCIKEL UMET- NOST APR. PTIČ NI LACEN PROS- TOST MOSKO IME DOMOVI- NE

ASR NVEJ ITALIJ. RADIO 100 RUSKA REKA DOMAČA ŽIVAL ODŠLI

STAROSL JEZIK PREDLOG NAŠA REKA ZNOJ GRAM MEDMET

OČE IZROČI PREBIV. ISLANDA ČE HITER (PON.) GLINE ČUTILO JOD JAP. IME UMETNIK ŽVEPLO

KOSITRI RAZPETI ŠOTOR IGRALNA KARTA OKI NAM.TEN KLUB MESTO V ZDA LETALS. PODJET. VEZNIK DESNI NOČNI LOKAL

ISJ PREDLOG NEMŠKI SPOLNIK A DATO (LAT.) OSEBNI ZAJMEK BOR ZRAK (LAT.) VRTNA HIŠICA BIZMUT BOSOPET

PRAVLJ. JUNAK MOŠKO IME ITALIJA KAČA NEMŠKO MESTO FRANC. PREDLOG DEL AVT STROJA MAJHEN KONJ

LAMFAN ATLET. KLUB DVA SAMOGL. GRŠKA GORA RU VATI SIROMA SAMOGL. OTOK GLAS INDO- NE- ZIJA ZNOJ- NICE NOGOM. VRATA LUMEN 2 E

ŽENSKO IME TELUR TOČKA POLMER

AMERIKA OSEBNI ZAJMEK

40.4 ARA

Nagradna križanka

Za kratek čas med prazniki objavljamo pri- ljubljeno skandinavsko križanko. Da bi vas spodbudili pri reševanju, smo sklenili razpisati deset denarnih nagrad, in sicer:

1. nagrada	10.000 din
2. nagrada	5.000 din
3. nagrada	3.000 din
4. do 10. nagrada po	1.000 din

Rešitve pošljite v uredništvo najkasneje do ponedeljka, 6. decembra. Izid žrebanja bomo objavili v soboto, 11. decembra.

Mnogo uspeha!

Uredništvo

Za kratek čas

Na terasi kavarne sedi go- spod srednjih let in bere časopis. Naenkrat vzame iz že- pa nož in izreže članek.

Natakar, ki to vidi, vpraša gosta:

- Ali je kaj zanimivega?
- Govori o možu, ki je pre- tepel svojo ženo, ker mu je vedno stikala po žepih.
- Ampak zakaj ste to izre- zali iz časopisa?
- Zato, da bom dal v svoj žep...

Mlada hišna pomočnica gre v banko, kjer je bil odprt račun na njeno ime. Uslužbe- nec banke ji pojasni:

— Podpišite se tukaj na hrbtni strani tako kot pod- pisujete vaša pisma...

— Oh, to je pa lahko! — odvrne dekle in se podpiše: »Do groba tvoja Meta«.

Razburjeni oče je ostro oštel svojega sina zaradi sla- bih ocen.

— Ali te ni nič sram! V tvojih letih je bil Napoleon najboljši v razredu!

— Imaš prav, oče. Toda v tvojih letih je bil on že im- perator Francije in kralj Ita- lije.

Pri spodnji sliki se je na des- ni stran (tretja vrsta od spo- daj) vrinila napaka. Namesto »SIROMA« je pravilno »SI- ROMAK«.

Prosim vas, ne bodite tako sramežljivi

Ljudje ob sotočju dveh potokov

Sovodnja in okoliških vasi običajno v časopisnih stolpcih ni

Naletaval je sneg in zmrzoval na šipah fička, ko sem priromal v kraj, ki ga do tistega dne nisem poznal. »V časopisnih stolpcih skoraj ni naših vasi!« mi je potožil prijatelj Jelko iz Hobovš. Res, za Trebijo še vemo, potem pa zavijemo čez Poljanščico proti Zirem, skrajni zahodni del Poljanske doline pa ostaja zaviti v temno gozdov in ozkih grap, v žuborenje potokov s številnimi starimi, opuščenimi mlini in žagami, v monotono klekeljnov, v meglo, ki seda v dolino, da je zgoraj, v Stari Oselnici, v Koprivniku, v Lanišću, v Javorjevem dolu, v Podjelovem brdu itn. več sonca. Če gremo na Primorsko čez Cerkno, se morda celo ustavimo na Sovodnju in doma potem povemo, da imajo tam nekaj lepih, velikih hiš, velik zadržni dom, visoko novo šolo nad vasjo in seveda gostilno, s tem pa je naše znanje o tej vasi, ki je središče zgornjega konca Poljanske doline in kjer se Gorenjska na Cerklijskem vrhu konča, saj je mejil z goriškim, pri kraju. nekdanji kranjski okraj tam

Ljudje pa živijo v teh krajih, delajo in se vesele sonca, tiho življenje živijo in glava jih ne boli zaradi hitrih korakov po mestnem tlaku, avtomobilske mrzlice, pogosto že kar pretiranega in hotenega hitrega tempa življenja ob visokih tovarniških dimnikih, v utrujajočih sejinah sobah, v našarjenih pi-

sarnah z duhom po turški kavi. Obiskal sem te kraje, čeprav je kratek jesenski dan le plah in tipajoč sončni žarek v temno noč, čeprav sem videl le nekaj teh krajev, spoznal le nekaj ljudi — premalo, da bi spoznal njihovo življenje, da bi o njih kaj več napisal; tega pa celo nočejo — nekateri!

Kati Justin na primer, šolska upraviteljica na Sovodnju, ni bila nič kaj zgovorna, ko sem jo vprašal to in ono o njihovi šoli; pa se je nazadnje le sprijaznila s tem, da je »lov večjih rib« precej relativen pojem in zlasti ne glavna naloga časopisa, zato mi je zaupala, da je v njihovem kraju šola že od leta 1874, sedanja stavba je bila narejena leta 1938 in po vojni popravljena (1955); ima štiri učilnice, zasedeni pa sta le dve. Do leta 1962 je bila tu nepopolna osemletka, zdaj pa se učenci od petega šolskega leta naprej vozijo z avtobusom v šolo v Gorenjo vas; do Sovodnje pridejo peš, nekateri tudi dobro uro daleč. V štirih razredih je v sovodenjski šoli letos 55 otrok: 16 s Sovodnje, 6 iz Koprivnika in prav toliko iz Podjelovega brda, 5 iz Stare Oselice, 4 iz Hobovš, 5 iz Lanišča, 3 iz Nove Oselice in 2 iz Javorjevega dola, razen tega pa še 5 iz Jazben in 3 z Mrzlega vrha, čeprav ti dve vasi že spadata pod idrijsko občino.

»Vsako jutro prinesem v

kangli, ki jo dam v koš, približno 10 litrov mleka v združeno zbiralnico na Sovodnj, potem pa grem v šolo v Gorenjo vas. Hodim v sedmi razred, peš pa imam od doma pol ure hoda. Nazaj grede kanglo in koš vzamem, včasih pa še kaj prinesem iz trgovine. Nimamo kmetije, bajtarji smo, vse zemlje imamo le okrog 4 ha.« — Tako mi je pripovedoval prijazen Slavko Frelj iz Lanišča št. 12; priden je, saj mu gre v šoli dobro, obenem pa še doma precej pomaga.

Zivinoreja in gozdarstvo je tisto, s čimer se največ ukvarjajo kmetje v vaseh v okolici Sovodnje. Višje lege so za kmetovanje primernejše kot ozka dolina, zato najdemo tam tudi nekatere velike kmetije. Loška kmetijska zadruga ima v Sovodnji svoj proizvodni okoliš, kjer odkupujejo živino in mleko (zdaj okrog 200 litrov dnevno, prej, ko je bilo cenejše, pa komaj okrog 100 litrov), pa tudi krompir, ki ga kmetje precej sadijo, medtem ko se z žiti ne ukvarjajo dosti; starejši ljudje, žene in otroci poleti nabirajo gobe in borovnice, ki so jih letos v zadruzi veliko odkupili. To postransko delo je letos celo vplivalo na klekljanje čipk, kot mi je povedala Pavla Hobič, ki vodi poslovalnico DOM na Sovodnji; ker je bilo dovolj gob in borovnic, je bil takrat promet s čipka-

Fant se je napotil s košem na rami od doma proti šoli

mi slab. Sicer pa menda ni hiše v teh krajih, kjer ne bi klekljali; čez 200 čipkaric prodaja svoje izdelke na Sovodnju, odkupne postaje pa so še na Trebiji in v Gorenji vasi. DOM dobavlja preko svojih poslovalnic vzorce in sukanec in klekljarice morajo oddati toliko čipk, kolikor sukanca so dobile; kljub temu, da tiha pesem klekeljnov v dolgih večerih pozvanja skoraj iz vsake hiše, pa je v teh krajih prav zaradi takšne organizacije dela na domu zelo težko dobiti. Če je čipkarica pridna in ji prsti hitro tečejo, zasluži tudi 25.000 din na mesec, vendar

njen delavnik traja 16 ur, ne 8.

Tudi nekaj industrije je v teh krajih: na Sovodnju Termopol z 32 zaposlenimi, Obrtno čevljarstvo z 20 zaposlenimi in obrat loške Jelovice z 52 zaposlenimi, v Hobovšah pa Obrtno čevljarstvo. Delavci so skoraj izključno domačini iz okoliških vasi.

Na Sovodnju se sredi vasi zlivajo trije potoki: Podjelovščica, Javorščica in Osojenščica; po tem ima vas tudi ime. Naprej se potok imenuje Hobovščica, ki se na Fužinah izliva v Poljansko Soro. A.Triler

Pod 'ganki' bohinjske neveste

»Gredo, gredo! Glejte tam! Kako okrašeni so vozovi svatov! In nevesta! Kako lepo obleko ima!«

Tako je vpil eden izmed mladih gledalcev in se povzpela na obcestni zid, da bi bolje videl sprevoz. Žene so zavidljivo opazovale slavno nevesto, možaki so ocenjevali konje, dokler se niso vsi gledalci strnili v dolg sprevoz svatov proti ženinemu domu.

Tako je vsako leto ob Bohinjskem jezeru. Toda ondan, ko je mokri sneg prisilil vse grmovje in drevje okrog jezera, da se je globoko priklonilo, ko ni bilo nikjer čolnov, nikjer izletnikov, niti domačinov — žive duše, je zbledel tudi privid na vsakoletno bohinjsko kmečko ohcet. Vendar je zamikala misel na »rojstni kraj« tradicionalne neveste — Staro fužino. Tam je vsakoletno vasovanje, tam se zbera svatovi, od tam dvigne srečni ženin svojo nevesto in jo pelje čez stari most pri Sv. Janezu in naprej na dom pod skalo blizu jezera.

Eden izmed domačinov v vasi je hudomušno dejal, da baje predvideva »plan« tega kraja, da bi ne smelo prodirati tjakaj nič drugega kot vsakoletni vasovalec, kajti most čez tamkajšnji potok Mostnico v resnici več ne dopušča. Ogleдали smo si ga. Na tabli je napisano »Nosilnost 2 toni!« in leseni oporniki tudi ne obetajo več. Toda to je glavna cesta v to dolino. Tamkaj skozi vozijo redno avtobusi z delavci, šolarji, vozijo tovarnjaki, kar verjetno pomeni desetkratno obremenitev.

»No, ste zdaj videli! Edino nevesto lahko izvažamo. Nič drugega si ne moremo pri-

voščiti,« so dejali in se mi smejali. Morda je to bolje kot se jeziti.

Klepetar v tamkajšnjem gostišču nas je zadržal. Toda, da se razumemo, to ni neki brbljav človek, marveč glasbena omara, star izdelek češkega porekla iz preteklega stoletja s pravim imenom »Klepetar«, ki ima na velikem zobčastem valju 16 raznih »viž«. Kupili so že staro rega pred 60. leti. Ne kot glasbena zanimivost, marveč bolj kot redkost v izdelavi še danes privlačni goste, seveda tuje, domačini so tega presiti — in »klepetar« ima že celo kupce iz muzejev.

Ko sem se domačinom opravičil, da so iz vpljudnosti poslušali še tolikokrat znane viže, se je pogovor zavrtel okrog sirarstva in planšarstva, okrog mleka in se končal mirno ob današnjem zakonu o gozdovih.

O znanem bohinjskem siru vem le to, da ne bom več govoril o »propadanju« te

tradicionalne dejavnosti. Zamerili so mi. Člani zadruge so pravili, da urejajo v Srednji vasi sodobno sirarno, ki bo kaj kmalu ponesla v svet boljše vrste sira »bohinjskega ementalca« in ohranila pridobljeno ime. Glavna težava v njihovem siru, kot pravijo, je bila ta, da se recept iz Ementala tu ni obnesel, ker niso izdelovali sira načrtno, v večjih količinah. Tudi danes, je tam okrog kakih 7 sirarn. To pa se ne obnese. Kolut te vrste sira ne sme biti izpod 90 ali vsaj 80 kg, sicer ne dožoreva pravilno, nima prave arome.

Bohinjski kot je pravzaprav edini, ki se sam oskrbuje z mlekom. Letno ga zbere njihova zadruga preko milijon litrov. V glavnem gre za sir. Edino Bistrica je potrošnik za približno 100 do 150 litrov dnevno in seveda poleti vsa gostišča okrog jezera. Tu pa nastajajo spori o načinu dostave oziroma embalaže. Nekateri pravijo, da bi morali tudi tu preiti na pastirizirano mleko v steklenicah, drugi pa trdijo, da si bohinjski gostje že vnaprej izberejo ta prirodni gorski

kraj in jim je odprto, navadno mleko bolj všeč.

Pri Zvanu v Srednji vasi nam je lastnik Martin Zupanec pokazal prostore, kjer je že ob lanskem turističnem sezoni začel s kuhinjo posebne vrste, z domačimi jedili. Tudi vnaprej ima še tak načrt. Vendar se tu vsiljuje dvoje možnosti za specializacijo. Prva, ki jo zlasti vsiljuje potreba skupinskih izletov mladine, da bi tu dobili cenejšo hrano v obliki enolončnic itd. Druga pa je misel na izbrana specialna domača jedila, ki dostikrat ne morejo biti poceni — klobase v zaseki itd. Če bi se lokal usmeril v to specialnost, potem bi bilo treba tudi ustrezno opremiti prostore v bohinjskem starem stilu itd.

Pogovora nikakor ni hotelo biti konec. Člani turističnega društva so pravili, kako so tam zadnja leta uredili 350 postelj, da so ljudje vzeli kreditov v te namene za več kot 54 milijonov dinarjev itd.

Ljudje

● pod »ganki« bohinjske neveste so se zapirli v zakr-
● jene sobe in žive duše ni
● bilo zunaj. — Karel Makuc

GLAS pionirjev

Zadovoljna ježka

Zima je že trkala na jesenske duri. Veliko živali je bilo brez doma. Tako je bilo tudi z našima ježkoma. Ježek se je imenoval Sivko, mlada samica, skrbna ženka, pa je bila Noska, kajti hitro je zavohala hrano in nevarnost. Tako je tudi sedaj zavohala bližajočo se zimo. Sivko je hodil po ogledih za bivališčem, Noska pa je stikala za hrano.

Nekega dne je Sivko srečal tolstega medveda Jako, svojega starega prijatelja. Malo sta pokramljala in spoznala, da sta na istem potu. Domeni sta se, da si bodo vsi trije skupaj naredili dom.

Nanosili so si listja. Bilo ga je že veliko, a vseeno premalo za vse tri. Ježka sta imela v kupu dovolj prostora, a Jaka ni mogel dati nikamor svojega tolstega trebuha. Predlagal je, da bi napravili kočjo, kot jo ima babica Marta kraj gozda. Predlog sta oba ježka z navdušenjem sprejela.

Naslednje dni so nosili les, žagali, rezali, zbijali, premišljevali in kočja je bila kmalu narejena. Ni bila velika, a premajhna tudi ni bila. Noska je vse dni zbirala hrano za sproti in za zimo. Majhna shramba je bila polna dobrot, tako da je Sivka in Jaka pošteno srbel nos. Še so hodili po hrano, kajti tudi klet in podstrešje sta morala biti polna. Zelo hitro se je zaloga hrane polnila. Noska je pričela večkrat ostajati doma. Razvrščala, kuhala, in zlagala je hrano.

Bila je nedelja. Jaka je šel v sosednji gozd k sorod-

nikom, a ježka sta šla na sprehod. Ko sta bila na jasi, pridrvi kuna, a pred njo vsa obupana miška Snežka. Prosila ju je, naj jo skrijeta. Sivko se je sklonil in jo skrnil pod trebuh in je tako kuna ostala brez kosila.

Ježka sta povabila miško domov, a ošabnica ni hotela stanovati s smrdljivim medvedom, kot je imenovala Ja-

ka. Brez zahvale je odšla.

Sredi zime pa potrkala Snežka na vrata ježkov in Jake. Medved je zvedel, kaj je govorila o njem ošabnica in jo je zato napodil. Prav gotovo je poginila zaradi svoje ošabnosti v mrazu. Ježka in medved pa so zimo srečno prespali.

Judita Laboda
Škofja Loka

Imeli smo polhe

Jeseni, ko sadje pozori, je prišel na našo hruško polh. Vsak dan ob mraku je začel cviliti. Ogledane hruške so stalno padale na tla. Delal je škodo. Premišljevali smo, kako naj bi se ga iznebili. Otrესli smo hruško, pa ni nič pomagalo. Polh se je preselil na oreh. Na njem smo imeli že nekaj let valilnico. Poleti so v njej gnezдили škorci, a pozimi je samevala vsa zasuta s snegom.

Ko sem prišla nekega dne iz šole domov, mi je mama povedala, da je sedaj v valilnici doma polh. Vsak dan opoldan je molil svojo debelo glavo iz hišice. Če si gledal, je izgledalo, kot da se ti posmehuje. V svojem novem domu na orehu je preživel nekaj lepih dni.

Ata je zlezal na oreh in zamašil vhod v valilnico. Sneli smo jo z oreha in smo bili prepričani, da smo ujeli polha, ker podnevi navadno spi. Najprej smo ji razbili dno. Bila je polna listja, orehovih lupin in lubja. Previd-

no smo odstranjevali listje, ko se nenadoma nekaj premakne. Kakšno presenečenje! Med listjem je bilo skritih šest majhnih, mladih polhov. Bili so takšni kot miške. Na hrbtu so bili njihovi kožuščki sivi, po trebuhu pa so beli. Njihov rep je bil tanek in dolg skoraj 15 centimetrov. Starega polha ni bilo med njimi.

Ker smo vedeli, da bi tudi mladi delali škodo, smo morali vse utopiti. Stari polh je nekaj dni jokal, nato pa se je preselil drugam.

Angelca Grilc, 8. a
Osn. šola
A. T. Linhart

LOJZE ZUPANC

ZDRAVILO ZOPER KAŠELJ

Partizanske edinice, ki so se zadrževale na Kočevskem, so pošiljale lažje bolnike na osvobodeno ozemlje, da bi se tamkaj odpočili, si opomogli in utrdili zdravje. Tako je prišel v Črnomelj »na oddih« tudi neki partizan; ker zdravnikov ni maral in je odšel kar naravnost v lekarno po zdravilo zoper kašelj, ki ga je mučil že dva tedna.

Črnomeljskemu magistru Špiru Vrankoviču pa je tedaj pomagal delati v lekarni škofješki trgovec Lukšev France, ki je bil z Gorenjskega nasilno preseljen v Srbijo, od koder pa se je zatekel v Belo krajino, na osvobodeno ozemlje. Četudi se na prodajo zdravil ni kaj dosti spoznal, kaj hudega ni mogel zagrešiti, ker razen ricinusovega olja, aspirina in kamilic takrat lekarna drugih zdravil ni imela.

Magister Vrankovič je odšel na neko sejo in Lukšev France je ostal sam v lekarni. Kar vstopi mlad partizan in potoži:

»Tovariš, strašno kašljam. Daj mi kakšno uspešno zdravilo zoper kašelj! Ali nimas nobenih kapljic?»

Lukšev France pa mu je dal zavojček kamilic in škatlico aspirinov, rekoč: »Skuhaj si tale čaj in popij zvečer vročega, vmes pa požij eno ali dve tableti. Dobro se boš spotil

Zmagovalci

Pred zaključkom redakcije smo prejeli glasilo, ki ga je izdala osnovna šola A. T. Linhart iz Radovljice. Pionirji iz Radovljice so tako postali zmagovalci v tekmovanju. Članke iz njihovega »Brstja« boste lahko brali v prihodnji številki. Uredništvo

KRITIKA

Pred kratkim smo vas pozvali, da nam sporočite, kaj mislite o »Glasu pionirjev«. Res zelo smo veseli prve kritike, ki nam jo je poslala Erika Ahčin iz Preddvora.

»Odločila sem se, da napišem nekaj pohvalnega in kritičnega o strani »Glas pionirjev«. Zares lepo je od uredništva Glasa, da nam že nekaj časa odstopa stran v časopisu.

Sedaj bi pa kar nekaj povedala o vsebini te strani. Je še kar dobra. Lep naslov in prikupne risbe. Tudi sodelovanje Lojzeta Zupanca nas razveseljuje. Stran pa bi poživila kaka preprosta križanka ali rebus.

Sedaj pa še nekaj. Med prispevki pionirjev malokdaj najdem ime katere od kranjskih šol. Kranjčani, zakaj ne sodelujete v Glasu pionirjev? Upam, da boste v prihodnje bolj pridni!

Zadnjič sem zapazila pobudo uredništva, da naj šole tekmujejo med seboj, katera bo prej izdala svoj list. Tudi Preddvorčani bi radi sodelovali, vendar žal ne moremo.

Sklenili smo, da bomo v vsem šolskem letu izdali samo dve številki »Matijevega rodu.« Seveda bosta ta dva lista zato obširnejša. Za to smo se tako odločili, ker nimamo denarja, da bi ga lahko izdali večkrat. Učenci iz Preddvora »navijamo« za osnovno šolo iz Cerkelj.

Veseli nas, da vam lahko vsem sporočimo, da smo že razmišljali o rebusih in podobno. Naš risar si že nekaj časa s tem beli glavo. Upamo, da bo kmalu dal kaj od sebe. Žal nam bo kmalu zmanjkalo prispevkov, ki nam jih je poslal Lojze Zupanc. Upamo, da bo te vrstice prebral in se kmalu oglasil z novo, vsaj tako zajetno pošiljko, kot je bila zadnja.

Zelo nam je žal, da ste v takšnih težavah pri »Matijevem rodu«. Kranjski pionirji so bili do sedaj res bolj skromni s svojimi prispevki. Tudi mi upamo, da se bodo popravili. Morda pa bodo presenetili in prvi izdali svoje glasilo?

in odleglo ti bo.«

»Kakšne tablete pa so to?« je vprašal partizan.

»Aspirin tablete.«

»Saj me ne boli glava!« je vzkliknil partizan. »Si pa že takšen ko v stari Jugoslaviji tisti vojaški zdravnik, ki mi je za časa kadrovskega roka, dal aspirin, ker sem si na pohodu ožulil noge. — Kaj drugega mi daj!«

In ker ni in ni odnehal, češ da hoče imeti uspešnejše zdravilo zoper kašelj, je Lukšev France pograbil steklenico z ricinusovim oljem, vžil iz nje polno žlico tekočine ter dejal:

»No, ti bom dal pa kapljice, da bo mir! Zini!«

In je vžil bolniku v usta — ricinusovo olje. Ko se je magister Vrankovič vrnil s seje, mu je Lukšev France povedal, kako je opravil z nadležnim partizanom, lekarnar pa se je smejal in vprašal:

»Pa misliš, da mu bo ricinusovo olje pomagalo zoper kašelj? To vendar ni zdravilo zoper prehlad.«

»Vem, da ni! Ampak tako mislim, da mu bo pomagalo. Prvič bo še zakašljal, drugič pa si verjetno ne bo več upal...« se je odrezal nabrtil Lukšev France.

POLŽ IN ŽELVA

Prav gotovo vsi veste, kaj je to tetoviranje. Včasih je bilo med ljudmi zelo moderno. Na kožo so si risali najrazličnejše vzorce. Prepričani so bili, da so potem lepši in močnejši.

Želva in polž sta videla, kako so se ljudje tetovirali. Tudi njima je bilo to zelo všeč. Odšla sta daleč v gozd in sklenila, da se bosta tudi ona tetovirala.

Polž je bil v tem zelo spreten. Iz želvinega hrpta je naredil pravo umetnijo. Več dni se je trudil in oba sta bila zadovoljna — želva s svojim hrptom, a polž s svojim delom.

Ceprav je polž vedel, da želva ni tako spretna kot on, je želel biti tudi on tetoviran. Želva se je zelo nerodno lotila dela. Zagrabila je polža ter ga pričela zavijati. Le vrtele ga je ker ni znala drugega. Tako je dobil polž vso zavito hišico ki jo ima še danes.

Polž je žalostno pogledoval svojo hišico. Ceprav je ljudem takšna zavita hišica všeč, si je on le želel, da bi imel lepo tetovirano in ne tako zvito. Moral se je vdati v usodo, vendar pa je sklenil, da ne bo nikoli več zapal nobenega dela nikomur, če za to ne bo sposoben.

Ludvik Zajc

Albin Felc

Majda Ankele

Leon Pintar

Najboljši športniki Gorenjske

Uredništvo je povabilo k sodelovanju za izbiro najboljšega gorenjskega športnika športne delavce iz cele Gorenjske. Petinštirideset se jih je odzvalo našemu povabilu. Poslali so svoje predloge za pet najboljših. Prvo mesto na vsakem glasovalnem lističu smo ocenili s petimi točkami, drugo s štirimi itd. Na osnovi zbira vseh točk, smo se odločili za naslednji vrstni red najboljših športnikov:

1. **LUDVIK ZAJC**,
smučanje, član ŠD Jesenice 179 točk
2. **BLEJSKI OSMEREC**
(B. Klavara, Berc, Colja, Skalak, Marolt, Mandič) 91 točk
3. **ALBIN FELC**
hokej, član ŠD Jesenice 80 točk
4. **MAJDA ANKELE**
smučanje, član ŠD Triglav 48 točk
5. **LEON PINTAR**
motoristika, član AMD Kranj 42 točk

Na naslednja mesta so uvrščeni:

- 41 točk: Lakota (smučanje); ● 30 točk: Tišler (hokej); ● 19 točk: Seljak (smučanje); ● 15 točk: Slibar (kegljanje), Stefančič (smučanje); ● 14 točk: Brinovec

V. (plavanje), Jakopič (smučanje); ● 11 točk: Dornik (smučanje), Ambrožič (smučanje); ● 8 točk: Kodek (košarka), Kobilica (smučanje) itd.

Za najboljše so predlagali 31 športnikov.

LUDVIK ZAJC

V senci hokeja

Najboljši športnik Gorenjske nam je odgovoril na postavljena vprašanja.

Največji uspeh v pretekli sezoni?

Četrto mesto v Oberstdorfu, šesto v Bischofshofnu in seveda enajsto mesto v generalnem plasmanu v avstrijsko-nemški turneji.

Proti koncu sezone ste precej padli v formi.

Da, res je. Sedaj se bolje pripravljam za novo sezono. Upam, da se to ne bo več ponovilo. Malo se bojim, ker se zgodi, da kljub dobremu in obilnemu treningu dosega skakalec slabe rezultate.

Govori se, da je smučanje na Jesenicah zapostavljeno.

Ne morem reči, da je zapostavljeno. Drži pa, da je v senci hokeja. V primerjavi z

drugimi mesti pa imamo kar dobre pogoje za svoj razvoj.

V tem, da je jeseniško smučanje res zapostavljeno se moramo z njim strinjati, saj je le malo strokovnjakov z Jesenic postavilo Zajca na prvo mesto.

OSMEREC

Januarja v Egiptu

Kar šest veslačev iz Bleda nastopa v znanem jugoslovanskem osmercu: Veko Skalak, Jože Berc, Boris Klavara, Alojz Colja, Pavel Mandič in Jože Marolt.

Največji uspeh?

Četrto mesto na Evropskem prvenstvu, prvo mesto na mednarodni regati v Lionu in drugo v Lucernu, zmaga na mednarodnem troboju Nemčija — Avstrija — Jugoslavija.

Načrti za novo sezono?

Pred kratkim smo se pričeli pripravljati. Upamo, da bomo osvojili medaljo na svetovnem prvenstvu na Bledu. Januarja bomo verjetno odšli na tekmovalno v Egipt.

Govorijo, da boste Blejčani formirali četverec? Res je. Poizkusili bodo Klavara, Colja, Berc in Skalak. Če bodo dosegali predvidene rezultate, ne bodo več nastopali v osmercu.

V imenu blejskih veslačev je govoril Jože Marolt.

ALBIN FELC

Mislim na bodočnost

Veliko je govora o izpisnicah.

Nisem prosil za izpisnico. Dobil sem le zagotovilo, da mi klub ne bo delal težav, če po vojski ne bi dobil ustreznega delovnega mesta in sploh pogojev za življenje. Treba je misliti malo naprej.

Plasma Jugoslavije na svetovnem prvenstvu?

Pričakujem, da se bomo

plasirali okoli četrtega mesta. Vsak večji dosežek bi pomenil velik uspeh.

MAJDA ANKELE

Vsestranost

Majde nismo uspeli dobiti. Odšla je na trening državne reprezentance na Vršč. Telefonske linije so pretrgane in tako lahko povemo le to:

- da je državna reprezentantka v alpskih disciplinah,
- da je z letošnjim letom postala tudi trener kranjskih smučarjev,
- da je aktivna igralka rokometna pri RK Kranj,
- da je tudi trener ženske rokometne ekipe v kateri nastopa,
- da je ena izmed redkih deklet na Gorenjskem, ki dosegajo visoke rezultate.

LEON PINTAR

Ali sem športnik?

Leon Pintar je mehanik in nam je na vprašanja odgovarjal kar med delom — izpod avtomobila.

Kaj mislite o svojem športu?

Če bi sodil po tem, koliko ga upoštevajo, bi se lahko vprašal ali sem sploh športnik?

Največji uspehi?

Drugo mesto v Škofji Loki in deveto v Opatiji, kjer sem v družbi najboljših dirkačev na svetu zasedel prvo mesto med tekmovalci, ki so vozili Hondi. Sedem let sem že državni prvak (opomba: brez konkurence).

Načrti?

Brez močnejšega motorja si ne obetam veliko. Želim si novo Hondo, ki bi imela 250 ccm.

Kvaliteta

Vrhunski ali kvalitetni šport ima v socialistični družbi svoje mesto kot logičen pojav, ki izhaja iz vsebine športa. Predstavljati mora odločilen propagandni faktor za stimulacijo množičnosti. Takšno vlogo ima lahko le če izhaja iz močne moralne pozicije aktivnega borca za napredek športnega gibanja. Vrhunski šport mora predstavljati vzgled mladini in to na vseh toriščih in ne samo v odnosu na fizične kvalitete. V vzgoji mora imeti prvo-razredno vlogo.

V socialistični družbi se šport razvija kot močno sredstvo izpopolnjevanja osebnosti človeka, kot sredstvo dvigovanja delovnih sposobnosti in sredstvo rekreacije.

Socialistična družba je podedovala mnoge negativne pojave in gledanja na šport. Predvsem zaradi zaostalih pogledov iz preteklosti šport ni dosegel mesta, ki mu pripada in ne igra vloge, ki bi jo moral.

Na Gorenjskem se s športom ne bavi niti vsak deseti prebivalec. Tudi v Jugoslaviji je položaj podoben. O nerazvitosti športnega delovanja nam največ povedo številke o tem, koliko organizacij imajo posamezni športi: atletika 63, avto-moto 246, veslanje 36, košarka 106, kegljanje 367, odbojka 125, plavanje 68, rokomet 268, smučanje 57, namizni tenis 130, streljanje 2.734, nogomet 1.656 in hokej 4.

Le v streljanju in nogometu smo dosegli malo večjo množičnost. Če ocenjujemo kvaliteto ostalih športov po množičnosti, s položajem nikakor ne moremo biti zadovoljni.

Ko proglašamo najboljše športnike Gorenjske, se moramo zavedati, da nismo izbrali le fizično najmočnejših, ampak splošno formirane osebnosti, ki so se izoblikovale skozi proces športne vzgoje. Njihove vrline in napake nam povedo, kaj in koliko smo naredili v razvoju naše telesne vzgoje.

P. Colnar

Blejski osmerec dosega visoke mednarodne uspehe

IZ DELA NAMIZNOTENIŠKEGA KLUBA TRIGLAV

Rezultati morajo priti

Pred petimi leti je namiznoteniški klub Triglav osvojil naslov najboljšie ekipe v državi. Takrat so za njihove barve nastopali Teran, Tomc, Frelj, Plutova in Čadeževa.

V zadnjih letih kranjska ekipa ne dosega rezultatov, ki bi ustrezali njihovemu imenovanju. Njihovega mladega trenerja in tekmovalca Mirka Janškoveca smo vprašali o vzrokih za stagnacijo in o perspektivi njihovega razvoja.

Ekipa, ki je dolga leta prvenila barve Triglava, že dolgo ni več. Uspešne zamegljave za Plutovo in Čadeževa za sedaj še niso mogli najti. Pri moških je nastal problem, da je bil vsako leto kdo od članov ekipe v vojski. Tako nikoli niso mogli nastopati istočasno in niso mogli dosegati rezultatov, kot jih od njih vsi želimo. Poleg tega so nekateri igralci že prešli svoj zenit in so se že ali pa se bodo kmalu poslovili od aktivnega igranja.

Namiznoteniški klub že vsa leta skrbi za svoj naraščaj. Kljub temu, da delajo neprimernih prostorih, renirajo redno okoli 70 igralcev, od katerih jih redno nastopa kar štirideset. Trenirajo članske in ženske (moške in ženske) vodi Mirko Janškovec, a za najmlajše

skrbi Vinko Marušič. Ker so vsi mladi igralci zelo požrtvovalni v svojem delu, sta oba trenerja prepričana, da dobri rezultati ne bodo izostali.

Trenutno pričakujejo v klubu največ od svojih igralcev. Žerovnikova, Klevisarjeva in Luinova so v zadnjih nastopih že pokazale, da bo imel Triglav v kratkem zopet odlično žensko ekipo. Žerovnikova je uvrščena celo že med deset najboljših igralcev v Jugoslaviji. Pri moških so najperspektivnejši Markun, So-

mrak, Vidic in Lavrenčič. Na vprašanje, kaj je njihov cilj, nam je Janškovec odgovoril:

»Nimamo nihkih neposrednih ciljev. Nepričakovan odhod Klevisarja v Olimpijo in Terana v JLA pomenita velik udarec za našo ekipo. Da bi bila smola še večja, bo odšel naš najboljši igralec Tomc na specializacijo v Nemčijo. Če bi govoril o cilju, bi dejal, da želimo predvsem nuditi igralcem čimveč nastopov. Stalno nastopanje naše četrdesetorice in rezultati, ki jih že dosega, nam pomenijo, da je bilo naše dosedanje delo pravilno.

P. Didić

Zopet Ludvik Zajc

Najboljše gor. športnike smo vprašali komu bi oni prisodili naslov najboljšega. Dobili smo naslednje odgovore:

- Ludvik Zajc: Osmerec
- Jože Marolt: Osmerec
- Albin Felc: Zajc
- Leon Pintar: Zajc

Če upoštevamo, da je član osmerca glasoval za svoje tovariše je vsaj moralno zmago odnesel zopet Ludvik Zajc.

Lepo priznanje

Mednarodna hokejska federacija je priznala šestim jugoslovanskim hokejskim sodnikom naslov mednarodnega sodnika za leto 1965. Med sodniki, ki so bili deležni visokega priznanja, je tudi Radovljčan Boris Čebulj.

Zvezni turnir v Kranju

V nedeljo v Kranju najboljši mladinci v namiznem tenisu iz vse države

V nedeljo in ponedeljek bo v avli osnovne šole Simon Jenko II. zvezni pozivni namiznoteniški turnir najboljših jugoslovanskih mladincev.

Med mladinci bo nastopilo

13 najboljših, vendar pa na žalost ne bomo videli Stipančiča, ker nastopa za državno reprezentanco. Med mladimi igralci ne bomo videli niti enega Gorenjca (če ne računamo Klevisarja, ki nasto-

pa za Olimpijo).

Med 11 mladinkami je Gorenjska zelo dobro zastopana. Kar štiri igralke bodo nastopile na turnirju: Krajčljiva in Pavličeva z Jesenic ter Žerovnikova in Luinova iz Kranja.

Tekmovanje bo trajalo v nedeljo od 8. do 20. in v ponedeljek od 8. do 14. ure.

Tržiški prvaki

Mladi nogometaši Tržiča so v jesenskem delu tekmovala v Gorenjski mladinski ligi osvojili prvo mesto in doveli le en poraz in to na domačem igrišču v igri z Lomom iz Škofje Loke. Že vrlo let z velikim uspehom nastopa v mladinski enajstotni Tržiča Lovro Hladnik. Po mnenju strokovnjakov je bil najboljši igralec prvenstva. Izkoristili smo priložnost ter se z njim, kar na prgu svobode, zapletli v pratek razgovor.

Kdo je po tvojem mnenju najboljši jugoslovanski nogometaš?

— Najbolj cenim Šekularca iz beogradske Crvene zvezde. In na svetu?

— Vsekakor virtuoz Pelea. Tvoje želje?

— Želel bi, da bi bilo v Tržiču več zanimanja za nogomet. Prav tako si želim, da bi v spomladanskem delu tekmovalja zaigrali boljše in da bi nam na koncu uspelo priti v SNL. D. Humer

Tekachi v Bohinju

Danes so v Bohinju pričeli s treningi najboljši jugoslovanski smučarski tekači. Prejšnji teden so morali zaradi dežja trening prekiniti. Poleg reprezentantov sodelujejo na treningu tudi tekmovalci, ki so jih poslali njihovi klubi.

PLESNI TEČAJI

V sredo, 1. decembra, se začne nov plesni nadaljevalni in začetni tečaj. Vpisovanje vsak dan od 18.30 do 19.30 v Delavskem domu, vhod 4

Zvedeli smo

● Mladinska organizacija v tovarni NIKO v Železnikih pripravlja za 29. november kratek kulturni program, ki ga bodo izvedli v soboto v prostorih podjetja.

● V nedeljo je v Železnikih gostovala dramska sekcija DPD Svoboda iz Tržiča z veseligr »Matiček se ženi«, delo je režiral Dolfe Anderle.

● V soboto in nedeljo je bilo na Lubniku posvetovanje predstavnikov mladinskih odsekov pri planinskih društvih Gorenjske. Pogovarjali so se o dosedanjem in prihodnjem delu, predvsem pa o zimskih akcijah in tekmovalnih.

● Družbeno-politične organizacije in Prosvetno društvo v Cerkljah prirejajo v petek zvečer za Dan republike največjo prireditev, kar jih je bilo do sedaj. Med drugimi bo nastopil tudi Invalidski pevski zbor iz Ljubljane.

● V soboto zvečer bo v Cankarjevem domu v Tržiču

proslava v počastitev Dneva republike. Sodelovali bodo pevski zbori, dramska sekcija, glasbena šola, TVD Partizan Križe in Tržič ter drugi. V teh dneh pa bodo tudi interne proslave po kolektivih in šolah.

● V nedeljo ob 16. uri bo v domu Andreja Kmeta v Britofu akademija v počastitev Dneva republike. Nastopil bo domači pevski zbor »Slavček« in recitatorji.

● V četrtek bo ob sedmih zvečer v Trbojah predavanje o nekaterih novostih o cestnem prometu.

● V soboto ob 17. uri zvečer bo v kulturnem domu v Mošnjah redni letni občni zbor DPD »Svoboda«. Po občnem zboru bodo pripravili proslavo v čast Dneva republike.

● V prazničnih dneh bodo odprte skoraj vse planinske postojanke na Gorenjskem. Že sedaj je veliko zanimanje, kajti še vedno je v planinah najcenejše praznovanje.

Članarina!

Mnogo je govora o članarini v športnih organizacijah. Mnenja so deljena. Nekateri pravijo, da sploh ni vredno pobirati članarino, ker je premajhna in s tem klub ne doseže niti minimalnega finančnega uspeha. Drugi zopet trdijo, da jo je potrebno pobirati, da na ta način člani vsaj simbolično prispevajo svoj delež k svoji aktivnosti.

Nihče pa, kaže, ne upa postaviti zahteve po večji članarini. Pravijo, da to ni mogoče, da bi mnogi starši ne prenesli takšne obremenitve itd.

Pred nedavnim sta občinski zvezi za telesno kulturo v Radovljici in na Jesenicah pozvali svoje kolektive, da naj uredijo ta problem, saj bi lahko s članarino prišli do sredstev, ki bi vseeno nekaj pomenila pri dohodkih klubov.

Za prvi poskus urejanja članarine smo izvedeli pri PK Triglavu v Kranju. UO

je namreč sprejel sklep, da je članarina za vse članke enotna in to v višini 200 dinarjev mesečno. Če vemo, da je bila prejšnja članarina 120 din letno, smo lahko prepričani, da se bo nabralo na ta način nekaj sredstev. Za vsak klub, ki bi imel le 100 članov, bi pomenila takšna članarina že 20.000 dinarjev rednih mesečnih dohodkov. To ni malo!

Nekateri se ne strinjajo z višjo članarino. Ali je 200 din za celomesečno aktivnost res mnogo? Koliko pa stane npr. vstopnica za kino, ki traja 2 uri ali pa za športno prireditev, kjer smo le pasivni opazovalci?

Morda res vsi ne zmorejo takšne članarine (le malo, malo je takšnih)? PK Triglav se je odločil, da takšni ne bodo plačevali ničesar. Prepričani smo pa, da takšnih sploh ne bo.

Ali ni to vredno posne-manja? P. Colnar

OBVESTILO

Člane in poverjenike Prešernove družbe obveščamo, da bomo pričeli razpošiljati redne knjižne zbirke okoli 10. decembra. Prosimo, da ne urigate zbirke, dokler ne bomo objavili, da je ekspedit zaključen.

Knjiga dr. E. Cevca »SLOVENSKA UMETNOST« zaradi številnih ovir ne bi mogla biti pravočasno dotiskana. Zato smo bili prisiljeni ustaviti tiskanje tega dela in nadomestiti to knjigo s Prešernovimi poezijami, h katerim je napisal spremno besedilo največji živeči prešernoslovec dr. Anton Slodnjak. Cevčevo Slovensko umetnost pa smo uvrstili v program za prihodnje leto.

Člane in poverjenike Prešernove družbe vljudno prosimo, da nam oprostijo to spremembo programa, ki se ji nismo mogli izogniti.

Člane vabimo, da ob prejemju knjižne zbirke takoj OBNOVIJO ČLANARINO ZA NASLEDNJE LETO.

Prešernova družba

SODIŠČE UGOTOVILO KRIVCA ZA SMRT DVEH LJUDI

Težko je priznati resnico

Pred nedavnim sta se pred okrožnim sodiščem v Kranju zagovarjala dva šoferja zaradi prometnih nesreč, ki sta jih zakrivila. 35-letni Ivan Zagoršek je bil pred dvema letoma že obsojen, vendar sta se on in javni tožilec pritožila na vrhovno sodišče SRS. Drugi pa je bil 19-letni Eduard Jean Mukengechay iz Konga.

MOTORISTA
NISEM VIDEL

Pred tremi leti se je pripetila na križišču Koroške ceste in Trga revolucije prometna nesreča. Šofer avtobusa Ivan Zagoršek je pripeljal iz smeri Beksela. Po Koroški cesti iz Ljubljane pa je v tem trenutku pripeljal motorist. Zagoršek ne bi smel zapeljati v levo na avtobusno postajo, temveč bi moral počakati, da bi motorist peljal mimo njega, ker je imel prednost. Motorist je kmalu po nesreči umrl.

Obtoženec se je zagovarjal, da je vozilo ustavil in šele nato se je motorist zadel v avtobus. Dejal je, da motorista ni pravočasno opazil zaradi tega, ker je bilo na prehodu polno pešcev. Vendar je sodišče s pomočjo rekonstrukcije in izpovedi posameznih prič ugotovilo, da Zagoršek ni dovolj pazil na promet, ki se je odvijal na cesti, in je zaradi tega prezrl

motorista, ki je imel prednost.

Sodišče ga je obsodilo na eno leto in dva meseca strogega zapora.

BIL JE AVTOSTOPAR

Letos poleti je jutraj peljal iz Kranjske gore proti Jesenicam z osebnim avtomobilom 19-letni Eduard Jean Mukengechay. V avtomobilu so bili še trije sopotniki. (O tem smo v Glasu že pisali.)

Ko je pripeljal na Hrušico, ga je zaradi velike hitrosti in tehničnih pomanjklivosti na vozilu pričelo zanašati po cesti sem ter tja. Tu je zbil po tleh tudi pešca Viktorja Twrdyja. Zatem se je avto prevrnil preko desnega roba ceste v travo. Pešec je bil zaradi hudih telesnih poškodb takoj mrtev.

Obtoženi Mukengechay je v zagovoru navedel, da ga je pokojnik sto metrov pred krajem nesreče ustavil z namenom, da bi ga prepeljal na Jesenice v službo. Kasneje se

je izkazalo, da to ne drži, ker celo njegovi sopotniki niso vedeli, da bi Twrdy vstopil v avto in kdaj je vstopil. Tudi sodni izvedenec je dokazal, da je bil pokojnik udarjen v noge v isti višini, kot je višina prvega dela avtomobila in sicer od zadaj. Pri nesreči so bili tudi ostali lažje telesno poškodovani.

Zaradi tega je sodišče tudi njega obsodilo na eno leto in dva meseca strogega zapora.

J. Jarc

HUDA PROMETNA NESREČA NA MEJI
PRI KRANJU

Z avtomobilom za cesto

Iz Ljubljane proti Kranju je peljal v torek popoldne voznik osebnega avtomobila LJ 345-99. Na Meji je iz neznanega vzroka zapeljal z desne strani na levo preko ceste in se zaletel v obcestni smernik, od tu ga je odbilo v drevo in na koncu je obstal na travniku.

Voznik Anton Pekovec iz Stare Fužine pri Bohinju je že na kraju nesreče umrl. Škoda na osebnem avtomobilu pa znaša okoli 1 milijon 200.000 dinarjev. — JJ

bilu pa znaša okoli 1 milijon 200.000 dinarjev. — JJ

Požar v stanovanju

SKOFJA LOKA, 25. novembra — Ob pol enih zjutraj je izbruhnil v stanovanju Ljube Nešovič požar, ki je povzročil 1,4 milijona dinarjev škoda. Požar so v glavnem pogasili stanovanjski samci, ker v škofji Loka ni gasilcev. Dokončno so ga pogasili kranjski poklicni gasilci. — JJ

Sneg povzročil 12 nesreč

V torek se je pripetilo na gorenjskih cestah dvanajst prometnih nesreč. Več ljudi je bilo težje telesno poškodovanih, materialna škoda pa znaša okoli milijon dinarjev. Po večini je do nesreč prišlo zaradi novozapadlega snega in proti večeru tudi zaradi prve poledice.

Iz Trboja proti Kranju je peljal avtobus KR 21-38. V Hrastju je prehitel kolesariko Marijo Omerc, ki je vozila v isto smer. Zaradi zasnežene ceste jo je zaneslo v levo. V tem trenutku pa je mimo pripeljal avtobus in jo zbil po cesti. Hudo telesno poškodovano so jo najprej pripeljali v ZD Kranj, zatem

pa v ljubljansko bolnišnico.

V Podpulferci na cesti Skofja Loka—Treblja se je pripetila prometna nesreča zaradi poledenele ceste in vjnjenega pešca. Voznik osebnega avtomobila LJ 375-15 je pripeljal v ostri ovinek. Tu je zagledal pešca Jakoba Rupar, ki je hodil vinjen po sredi ceste. Šofer je vozilo

zavrl, vendar pa ga je zaradi poledenele ceste močno zaneslo za cesto. Materialna škoda na vozilu znaša sto tisoč dinarjev.

Na Meji se je pripetila še ena prometna nesreča. Anton Gunde je peljal osebni avtomobil LJ 27-76 iz Ljubljane proti Kranju. Zaradi neprijetne hitrosti ga je zaneslo v levo izven ceste, kjer je z zadnjim delom avtomobila zadel v drog električne napeljevalne. Na vozilu znaša škoda okoli sto tisoč dinarjev.

K I N O

Kranj »CENTER«

27. novembra amer. CS film DNEVNIK ANE FRANK za Tekstilni šolski center ob 10. uri, amer. CS film OD TOD DO VEČNOSTI ob 15., 17.30 in 20. uri, premiera franc. ital. barv. filma GREH IN CEDNOST ob 22.30

28. novembra premiera mlad. barv. film KDO JE REKEL »MIJAV« ob 13. uri, špan. barv. film POTUJOČI PEVEC ob 14.30, amer. CS film OD TOD DO VEČNOSTI ob 16.30, 18.50 in 21.10

FESTIVAL CHARLIJA CHAPLINA ob 13. uri, amer. CS film OD TOD DO VEČNOSTI ob 15., 17.20 in 19.40 uri,

30. novembra mlad. barv. film KDO JE REKEL »MIJAV« ob 13.30, franc. ital. barv. CS film GREH IN CEDNOST ob 15., 19. in 21. uri, jug. film film GRENKI DEL REKE ob 17. uri

1. decembra franc. ital. barv. film GREH IN CEDNOST ob 16., 18. in 20. uri.

Kranj »STORŽIČ«

27. novembra amer. barv. CS film PRIGODE TOMA IN JERRYJA ob 10. uri za Posobno šolo in ob 14. uri, špan. barv. film POTUJOČI PEVEC ob 16. in 20. uri, jugosl. film NA MESTO, DRŽAVLJAN POKORNI ob 18. uri

28. novembra mlad. barv. film KDO JE REKEL »MIJAV« ob 9.30, ital. barv. CS

film MASCEVANJE VIKINKOV ob 14. in 20. uri, špan. barv. film POTUJOČI PEVEC ob 16. uri, jugosl. film SREČALI SE BOMO ZVEČER ob 18. uri

29. novembra amer. barv. CS film PRIGODE TOMA IN JERRYJA ob 9.30, špan. barv. film POTUJOČI PEVEC ob 14. in 16. uri, jug. CS film DESANT NA DRVAR ob 18. uri, franc. ital. barv. CS film GREH IN CEDNOST ob 20. uri

30. novembra amer. film FESTIVAL CHARLIJA CHAPLINA ob 9.30, špan. barv. film POTUJOČI PEVEC ob 14., 16. in 20. uri

1. decembra nemški film SKRIVNOST ORIENTA I. DEL ob 16. uri, špan. barv. film POTUJOČI PEVEC ob 18. uri, jug. film GRENKI DEL REKE ob 20. uri

Stražišče »SVOBODA«

27. novembra amer. barv. CS film PREPOVEDANE STRASTI ob 20. uri

28. novembra mlad. barv. film KDO JE REKEL »MIJAV« ob 14. uri, ital. barv. CS film MASCEVANJE VIKINGOV ob 15.30, amer. CS film OD TOD DO VEČNOSTI ob 17.30 in špan. barv. film POTUJOČI PEVEC ob 20. uri

29. novembra jug. CS film DESANT NA DRVAR ob 16. uri, špan. barv. film POTUJOČI PEVEC ob 18. in 20. uri

30. novembra franc. ital. film NEVARNI OVINKI ob 16., 18. in 20. uri

Kropa

27. novembra jug. film DOKTOR ob 20. uri

28. novembra amer. barv. CS film PREPOVEDANE STRASTI ob 15. in 19.30

29. novembra nem. barv. film PREPROSTO DEKLE ob 15. in 19.30

Cerkije »KRAVEČ«

28. novembra franc. barv. CS film TRIJE MUSKETIRJI II. DEL ob 15., 17 in 19. uri

Naklo

28. novembra amer. barv. CS film STIRJE APOKALIPTIČNI JEZDECI ob 16. in 19. uri

29. novembra amer. barv. CS film MORGANOVI GUSARJI ob 19. uri

30. novembra amer. barv. CS film MORGANOVI GUSARJI ob 16. uri

Gorje

28. novembra amer. CS film OD TOD DO VEČNOSTI ob 16. in 19. uri

29. novembra amer. barv. CS film SEVERNO OD ALJASKE ob 16. in 19. uri

Jesenice »RADIO«

27. do 28. novembra angl. barv. film TUDI TO SE DOGAJA

29. novembra ital. barv. CS film MASCEVANJE VIKINGOV

30. novembra poljski film MORILEC IN GOSPODICNA

1. decembra amer. barv. film SKRIVNOSTI ŽIVLJENJA

2. decembra amer. barv. CS film APRILSKA LJUBEZEN

Jesenice »PLAVŽ«

27. novembra amer. barv. film SKRIVNOSTI ŽIVLJENJA

28. novembra poljski film MORILEC IN GOSPODICNA

29. do 30. novembra angl. barv. film TUDI TO SE DOGAJA

1. decembra amer. barv. CS film APRILSKA LJUBEZEN

2. do 3. decembra slovenski film LUCIJA

Zirovnica

27. novembra jugoslovanski film SVETOVLJAN

28. novembra amer. film BUSTER KEATONOV GENERAL

30. novembra poljski barv. film PISANE NOGAVICE

1. decembra angl. barv. film TUDI TO SE DOGAJA

Dovje Mojstrana

27. novembra amer. film BUSTER KEATONOV GENERAL

28. novembra jugosl. film SVETOVLJAN

29. novembra amer. barv. film SKRIVNOSTI ŽIVLJENJA

2. decembra angl. barv. film TUDI TO SE DOGAJA

Koroška Bela

27. novembra slovenski film LUCIJA

28. novembra špan. barv. film PESEM ZA KARABINKO 30-30

29. novembra poljski film MORILEC IN GOSPODICNA

2. decembra amer. barv. film SKRIVNOSTI ŽIVLJENJA

Kranjska gora

27. novembra špan. barv. film PESEM ZA KARABINKO 30-30

28. novembra slovenski film LUCIJA

29. novembra poljski barv. film PISANE NOGAVICE

30. novembra amer. barv. film SKRIVNOSTI ŽIVLJENJA

2. decembra poljski film MORILEC IN GOSPODICNA

3. decembra angl. barv. film TUDI TO SE DOGAJA

Kamnik »DOM«

27. novembra ital. špan. franc. film MADAME SANGENE ob 0. uri

28. novembra ital. špan. franc. film MADAME SANGENE ob 17. in 20. uri

29. novembra amer. film DIVJI JAHAC ob 20. uri

30. novembra amer. film DIVJI JAHAC ob 20. uri

Sovodnj »DOM«

27. novembra amer. film GUSAR ob 19.30

28. novembra amer. film GUSAR ob 15. uri

29. novembra amer. film GUSAR ob 15. uri

30. novembra amer. film GUSAR ob 15. uri

1. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

2. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

3. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

4. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

5. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

6. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

7. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

8. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

9. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

10. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

11. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

12. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

13. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

14. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

15. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

16. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

17. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

18. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

19. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

20. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

21. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

22. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

23. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

24. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

25. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

26. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

27. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

28. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

29. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

30. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

31. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

32. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

33. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

34. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

35. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

36. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

37. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

38. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

39. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

40. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

41. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

42. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

43. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

44. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

45. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

46. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

47. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

48. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

49. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

50. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

51. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

52. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

53. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

54. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

55. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

56. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

57. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

58. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

59. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

60. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

61. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

62. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

63. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

64. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

65. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

66. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

67. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

68. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

69. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

70. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

71. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

72. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

73. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

74. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

75. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

76. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

77. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

78. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

79. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

80. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

81. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

82. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

83. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

84. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

85. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

86. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

87. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

88. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

89. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

90. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

91. decembra amer. film GUSAR ob 15. uri

Prodaja

Prodaj dobro ohranjen televizor RIZ po zelo ugodni ceni. Nasl. v ogl. odd. 6054

Prodaj večjo količino bukovskega oglja. Davča 71, Sorica 5707

Ugodno prodaj otroški voziček Jadran, skoraj nov televizor-avtomat s stabilizatorjem in anteno. Nasl. v oglašnem oddelku 6164

Prodaj novo zakonsko spalnico. Zg. Brnik 6, Cerklje 6165

Prodaj moped KATE kombinacija Puch na tri prestave. Stanovnik Peter, Sv. Duh 3, Škofja Loka 6166

Prodaj kravo s teletom in plemenskega vola. Tatine 6, Preddvor 6167

Kuhinjski štedilnik zazidljiv levi in kabinetni štedilnik »Goran« v dobre stanju — ugodno prodaj. Nasl. v ogl. odd. 6168

Prodaj prašiča 150 kg težkega. Sp. Brnik 64 6169

Prodaj motor Puch 175 ccm. Naslov v oglašnem oddelku 6170

Prodaj 14 tednov brejo svinjo, težko 150 kg. Zalog 83, Cerklje 6171

Prodaj skedenj, šupo in svinjak. Kranj, Jezerska c. 96 6172

Prodaj motorni mlin in kobilico staro 8 let. Sifer Ivan, Zabnica 11 6173

Prodaj super avtomatski pralni stroj Castor 5 kg. Kranj, Jezerska 23 6174

Prodaj pralni stroj Castor s centrifugo in dve lončeni pečl tudi na ček. Kališnik Milena, Bistrica 110 — Tržič. Informacije po telef. 71244 6175

Prodaj kravo. Kranj — Jezerska c. 140 6176

Prodaj lahkega konja. Likozar Franc, Jezerska c. 71, Kranj 6177

Prodaj vola 550 kg težkega. Sp. Brnik 66, Cerklje 6178

Prodaj vzdrljiv štedilnik, dvoje sobnih vrat in 3 dodelna okna. Nasl. v oglašnem oddelku 6179

Prodaj ogrodje kavča in dobro ohranjeno žensko kolo. Debeljak Anton, Poljane 51 6180

Prodaj debelega prašiča, kultivator izdelave Kremžar, plug obračalnik »Janez 7«, dva pluga »Sanc Toplar« rahlavo brano s klinastimi noži, ročno žago amerikanko in lahek vprežni voz. Ponična Polica 7, Cerklje 6181

Prodaj opornike (punte), tesan les, dva mala okna, lištozelezen kotel za kuhanje perila, dva štedilnika, lončeno peč. Kranj, pot na kolodvor 1 6182

Radio aparat RR skoraj nov poceni prodaj. Mazi, Zabukovje 12, Besnica 6190

Prodaj klavirsko harmoniko 72 basno, 5 registrov, dobro ohranjeno. Planina 18, Kranj 6191

Prodaj skoraj novo motorno kolo BMW 250 ccm. Polajner, Trnje 3, Škofja Loka 6192

Izpolniti

Kupim takoj VW ali malo karamboliranega, peč na nafto, kosilnico »Bauc« in kombinirane grablje. Zbilje 4, Medvode 6138

Kupim radio aparat. Kranj, Jezerska c. 74 6183

Kupim zazidljivo parcelo ali hišo v surovem stanju v okolici Kranja. Naslov v ogl. oddelku 6184

Prodaja

Dve dekleti z znanjem šivanja dobila lepo sobo za malo pomoč. Ponudbe poslati pod »Pošteni« 6104

Cenjene stranke obveščam, da sem preselil odvetniško pisarno s Koroške c. 25 v Gregorčičevo 2 v Kranju (ob

Restavracija »PARK«

prireja že tradicionalno

silvestrovanje

v prostorih restavracije in delavskega doma.

Zaradi velikega povpraševanja si pravočasno rezervirajte prostor.

Vljudno Vas vabi kolektiv.

GROSISTIČNE CENE IN BOGATO IZBIRO

vam nudijo

Skladišča na debelo založbe Mladinska knjiga

- pisarniški in tehnični material
- pisalne, računske in fikturke stroje
- registrirne blagajne
- geodetske inštrumente in risalne mize

Podjetja, ustanove,

izkoristite ugodnost grosistične cene v Skladiščih na debelo

- v Ljubljani, Titova 3 — skladišče Wolfova 12
- v Kranju, Majstrov trg 1
- v Novem mestu
- v Mariboru, Vetrinska 8
- v Celju, Stanetova 3
- v Zagrebu, Preradovičeva 2
- v Beogradu, Maršala Tita 5

ZALOŽBA MLADINSKA KNJIGA, LJUBLJANA, Titova 3

»TRANSTURIST« ŠKOFJA LOKA OBVEŠČA VSE OBISKOVALCE VOGLA, DA ŽIČNICA NA VOGEL OD SOBOTE, 27. 11. DALJE ZOPET REDNO OBRA TUJE.

novi trgovini tov. Sava). Odvetnik Pernuš Janez 6110

Zamenjam enosobno stanovanje v Pulj za Kranj, proti veliki nagradi. Ali prazno sobo, plačam 1 leto naprej. Informacije Fojkar, Valjavčeva 8, Kranj 6146

Postrežemo Vam z domačimi krvavicami vsak petek in soboto, sicnr vsak dan pristna vina in domače spe-

cialitete. Se priporoča gostilna BENEDIK — Stražišče 6036

Na zalogi imam hlevčke in božične jaslice. Nasl. v oglaš. odd. 6185

Zamenjam motorno kolo BMW 250 ccm za lambreto 150 ccm, letnik 58—62, Zupan Ciril, Mošnje 24, Brezje 6186

Oddam opremljeno sobo dvema dekletoma. Nasl. v ogl.

odd. 6187

Zamenjam polovico hiše z vrto in garažo na Orehku za enakovredno ali nedograjeno, tudi parcelo z lokacijo: Čirče, Klanec, Zlato polje. Naslov v oglašnem oddelku 6188

Črno kučmo, izgubljeno v kinu Storžič prosim vrniti proti nagradi. Potočnik Jan-ko, St. Zagarja 49, Kranj 6189

LASTNIKI MOTORNH VOZIL, AVTO SERVISI AVTO-MEHANIČNE DELAVNICE

Nadomestne dele za avtomobile, motorna kolesa, bicikle in njihove nadomestne dele

KUPUJTE OD 1. DECEMBRA DALJE V NOVI DOBRO ZALOŽENI TRGOVINI

podjetja

NA JESENICAH, Ulica Maršala Tita 18 (nasproti železniške postaje)

KOLEKTIV PODJETJA

Katek's Tabus

import - export, Ljubljana

čestita ob priliki 20. letnice obstoja svojega podjetja vsem poslovnim prijateljem v mestih in na podeželju k dnevu republike — 29. novembru.

Za vedno nas je zapustil naš ljubi mož, oče in stari oče

LEOPOLD DROLČ

upokojenec

Pogreb dragega-pokojnika bo v soboto, 27. novembra 1965 ob 15.30 izpred hiše žalosti v Stražišču, Hafnerjeva pot 4.

Zalujoči: žena, sin z družino in ostalo sorodstvo

Kranj, Ljubljana, Bačka Topola, Vrhnika, 25. 11. 1965.

Oglašajte v »GLASU«!

ČESTITAMO OB
DNEVU
REPUBLIKE!

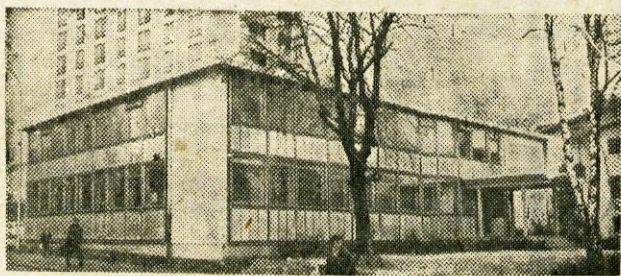
Industrijski kombinat

**D.
ILANIKA**

Kranj

Priporočamo se za obisk v naših
prodajalnah!

Medobčinska
komunalna
banka

Kranj

Ne praskajo
Ne mažejo
Ne puščajo sledov

- v poklicu
- v uradu
- v šoli

Zahtevajte le
kvalitetne radirke!

SGP

TEHNIK

Škofja
Loka

Komunalni zavod

za
socialno
zavarovanje

KRANJ

ZDRAVSTVENI
DOM

JESENICE

V prazničnih dneh bomo uradno odprli nov zdravstveni
dom, ki bo v ponos Jeseničanom

RADIJSKI SPORED

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SOBOTA — 27. novembra

8.05 Glasbena matineja — 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.25 Mladi glasbeniki glasbenih šol pred mikrofonom — Glasbena šola Kranj — 9.45 Trobenta in godala — 10.15 Odlomki iz Verdijevih oper — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Nimaš prednosti — 12.05 Opoldanski divertimento — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Vaški kvintet in ansambel Boruta Lesjaka — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Pojo slovenski operni pevci — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.30 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Popevke tega tedna — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.20 Iz relejnih postaj — Maribor — 18.45 S knjižnega trga — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Sobotni koncert lahke glasbe — 20.20 Spoznavajmo svet in domovino — 21.30 Vedri zvoki — 22.10 Oddaja za naše izseljence — 23.05 Plesna glasba

NEDELJA — 28. novembra

6.00 Dobro jutro — 6.30 Napotki za turiste — 8.05 Veseli tobogan — 9.05 Naši poslušalci čestitajo in po-

zdravljajo — I. — 10.00 Se pomnite, tovariši — 10.25 Čestitke za praznik — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.45 Reportaža — 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. — 13.30 Za našo vas — 13.45 Igrajo Zadovoljni Kranjci in ansambel Miška Hočevarja — 14.00 Nedeljsko športno popoldne — 16.00 Humoreska tega tedna — 17.05 Znamenite arije — slavni pevci — 17.30 Radijska igra — 18.28 Lahka koncertna glasba — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Naš nedeljski sestanek — 21.00 Simfonija — 22.10 Nočni zabavni zvoki — 23.05 Zabavne melodije na koncertnem odru

PONEDELJEK — 29. nov.

8.05 Mladinska radijska igra — 9.05 Simfonični plesi in rapsodije — 10.00 Koncert lahke glasbe — 11.00 Razvoj ustavnosti v dvajsetih letih — 11.30 Jugoslovanski komponisti komponirajo za zbor — 12.05 Čestitke za Dan republike — 13.30 Vtisi iz dežel, ki so jih obiskali naši novinarji — 14.00 Slovenski operni pevci v svetovnih operah — 15.05 Praznično športno popoldne — 16.00 Post festum Opatija 65 — 17.05 Simfonični orkester RTV Ljubljana ob prazniku — 18.00 Literarna oddaja — 18.40 Vedri zvoki — 19.05

Glasbene razglednice — 20.00 Skupni program JRT — 21.45 Zabavni zvoki z godalnimi orkestri — 22.10 Mozaik zabavne glasbe — 22.50 Literarni nokturno — 23.05 Nočni akordi

TOREK — 30. novembra

6.00 Dobro jutro — 7.35 Domovina naša je svobodna... 8.05 Jutrarnji koncert orkestrske in solistične glasbe — 9.05 Po svojih najboljših močeh — 9.25 Z letošnjega repertoarja vokalnega orkestra RTV Ljubljana — 10.00 V narodnem tonu po Jugoslaviji — 10.30 Vrata po bjele — kantata za alt — 11.00 »Živa kultura« — 11.20 Sprehod z velikimi zabavnimi orkestri — 12.05 Operni koncert mezzosopranistke Ruže Pospiš in tenorista Planinška — 13.30 Pol ure z jugoslovanskimi pevci zabavnih melodij — 14.00 O naših turističnih perspektivah — 14.30 Slovenske melodije za praznik republike — 15.15 Zabavni intermezzo — 15.30 Od melodije do melodije — 16.00 S sklepne koncerta na IV. tekmovanju mladih umetnikov — 17.05 Dve orkestralni partituri — 17.30 Sportniki, o katerih bomo kmalu slišali — 18.00 Zabavne melodije na koncertnem odru — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Radijski krst — 20.20 Radijska igra — 21.10 Razpoloženi zvoki — 21.30 Plesni orkester v besedi in glasbi — 22.10 Iz ruske komorne glasbe — 23.05 Popevke za lahko noč

SREDA — 1. decembra

8.05 Glasbena matineja — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.10 Pojo naši mladinski zbori — 10.15 Igra

violinist Ali Dermelj — 10.45 Človek in zdravje — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Nimaš prednosti — 12.05 Iz oper čeških skladateljev — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Slovenske narodne pesmi — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.30 Koncert pihalne godbe Ljudske milice iz Ljubljane — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Slovenska glasba za komorne ansamble — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Iz fonoteke radia Koper — 18.40 Naš razgovor — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Lahka glasba raznih dežel — 20.35 Ples v maskah — opera — 23.05 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana

ČETRTEK — 2. decembra

8.05 Glasbena matineja — 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.25 Palčica — pravljica — 9.40 Stari in novi znanzi — 10.15 S solisti zagrebške opere — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Nimaš prednosti — 12.05 Iz srbske glasbene ustvarjalnosti — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Ansambel Franca Korbarja in trio Vilija Petriča — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Iz baleta »Ohridska legenda« — 14.35 »Enajsta šola« — 15.20 Zabavni intermezzo — 15.30 S pihalnimi godbami v ritmu koračnice — 15.40 Literarni sprehod — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Turistična odda-

ja — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.20 Odskočna deska — 18.45 Jezikovni pogovori — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napovov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nokturno — 22.10 Komorna ura francoskih klaviristov — 23.05 S popevkami po svetu

PETEK — 3. decembra

8.05 Operna matineja — 8.55 Pionirski tednik — 9.25 Domače viže — domači ansambli — 9.35 Pet minut za novo pesmico — 10.15 V romantičnem in predromantičnem slogu — 10.15 Novost na knjižni polici — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Nimaš prednosti — 12.05 Iz oper Julesa Masseneta — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Iz narodne skrinje — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 14.35 Poje češki moški zbor »Moravan« iz Prage — 15.20 Napotki za turiste — 15.25 Zabavni intermezzo — 15.30 Od vasi do vasi — 15.45 V svetu znanosti — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Petkov simfonični koncert — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.20 Plesni orkester RTV Ljubljana — 18.45 Kulturna diagonala — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Priljubljeni napavi iz opret — 20.20 Tedenski zunanje politični pregled — 20.30 Naši skladatelji pred mikrofonom — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.10 Za ljubitelje jazz — 22.50 Literarni nokturno — 23.05 Simfonična suita

TELEVIZIJA

SOBOTA — 27. novembra

RTV Zagreb
10.00 TV v šoli
RTV Beograd
17.30 Kje je, kaj je
RTV Ljubljana
18.10 Vsako soboto
18.25 TV obzornik
RTV Zagreb
18.45 Mladinska radijska igra
RTV Ljubljana
19.40 Cik-cak
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 TV obzornik
20.40 Sprehod skozi čas
RTV Beograd
21.10 Druga plat medalje — zadnja oddaja
RTV Ljubljana
22.25 Zadnja poročila

NEDELJA — 28. novembra

JRT
9.30 Glasbena oddaja
RTV Beograd
10.00 Kmetijska oddaja
RTV Zagreb
10.45 Združenje radovednežev
RTV Ljubljana
11.30 Cirkuski deček — film
RTV Zagreb
12.00 Zabavno-glasbena oddaja
Športno popoldne
RTV Ljubljana
15.45 Potujte z nama

16.25 Največja predstava na svetu
17.15 Letna skupščina »Kladivarja«
RTV Zagreb
18.00 Telešport
RTV Ljubljana
19.00 Rasli smo z republiko
19.54 Intermezzo
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
20.45 Spomini Rodoljuba Čolakovića na II. zasedanje AVNOJ
RTV Ljubljana
21.10 Operacija MM
JRT
21.40 Glasbena oddaja
RTV Ljubljana
22.40 Zadnja poročila

PONEDELJEK — 29. nov.

JRT
9.00 Praznični spored ob dnevu republike
RTV Ljubljana
18.25 TV obzornik
RTV Zagreb
18.45 Anketna oddaja ob dnevu republike
RTV Ljubljana
19.54 Intermezzo
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
20.30 20 let republike

RTV Ljubljana
21.00 Ko bi padli oživel — TV drama
22.00 Hokejsko srečanje Jugoslavija : Bolzano
23.15 Zadnja poročila

TOREK — 30. novembra

RTV Zagreb
18.20 Poročila
18.30 Partizansko lutkovno gledališče
19.00 Ismet Mujekinič — studio Sarajevo
19.20 Kantata za solista, zbor in orkester
RTV Ljubljana
19.54 Intermezzo
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Zagreb
20.30 Glasbena oddaja
RTV Ljubljana
20.45 Prometej z otoka Viševce
22.15 Hokejsko srečanje Jugoslavija : Bolzano
23.30 Zadnja poročila

SREDA — 1. decembra

RTV Zagreb
10.00 TV v šoli
16.40 Govorimo rusko
17.00 Učimo se angleščine

RTV Ljubljana
17.40 Tik-tak
17.55 Pionirski TV studio
18.25 TV obzornik
18.45 Opera skozi stoletja
19.15 Filmski pregled
RTV Zagreb
19.40 TV prospekt
RTV Ljubljana
19.54 Intermezzo
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.20 TV obzornik
RTV Zagreb
20.30 Zabavno-glasbena oddaja
RTV Ljubljana
21.30 Kulturna panorama
22.10 Pogovor o slovenščini
22.40 Hokej Jugoslavija : Cortina
23.20 Zadnja poročila

ČETRTEK — 2. decembra

RTV Zagreb
10.00 TV v šoli
RTV Beograd
11.00 Tečaj angleškega jezika
RTV Ljubljana
16.10 Potujte z nama v dolino Soče
RTV Beograd
17.40 Tisočkrat zakaj?

RTV Ljubljana
18.25 TV obzornik
RTV Beograd
18.45 Po Jugoslaviji
RTV Ljubljana
19.10 Ljubljanski Jazz ansambel
19.40 Brez parol
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.20 TV obzornik
20.30 Na konicah prstov
RTV Zagreb
20.40 Samo malo s poti — TV drama
RTV Ljubljana
21.40 Zadnja poročila

PETEK — 3. decembra

RTV Zagreb
10.00 TV v šoli
16.40 Govorimo rusko
17.00 Učimo se angleščine
17.30 TV v šoli
18.00 Mali svet
RTV Ljubljana
18.25 TV obzornik
18.45 Človek in proizvodnja
19.15 S kamero po svetu
19.40 Črna tabla
RTV Beograd
20.00 TV dnevnik
RTV Ljubljana
20.30 TV obzornik
20.40 Celovečerni ameriški film »OK\C«
22.10 Zadnja poročila

VELEBLAGOVNICA *nana* LJUBLJANA

25. novembra 1965 je bila odprta in sodobno urejena
BLAGOVNICA S STANOVANJSKO OPREMO V LJUBLJANI,
Volfova ulica 1. (prenovljena poslovalnica »Tromstovje«)

V treh prodajnih etažah je na izbiro pohištvo vseh vrst, električni aparati za gospodinjstvo, svetilna telesa, akustični predmeti, posteljno perilo, dekorativno blago, zavese in preproge.
Vabimo potrošnike iz Gorenjske na ogled in nakup.

S KONFERENCE ORGANIZACIJE SZDL V TRŽIŠKI OBČINI Več pozornosti krajevnim skupnostim

V sredo popoldne je bila strelski dvorani na Ravnah občinska konferenca organizacije SZDL tržiške občine. V ospredju so bili predvsem trije problemi — krajevna samouprava, družbene službe in družbeno ekonomsko in strokovno izobraževanje.

Že sam referat pa tudi razprava so posvetili vso pozornost problemom dela krajevnih skupnosti in občinski skupščini. Predvsem velja ugotovitev, da delo krajevnih skupnosti na tržiškem področju nikakor ne more zaživeti. »Še vedno se ne morejo rešiti porodnih krčev« je bilo rečeno v razpravi. Zato je vsakor več vzrokov. Tako sveti krajevnih skupnosti niso bili dosti seznanjeni s svojimi

nalogami in vlogo krajevnih skupnosti, kar povzroča, da se nekako ne morejo znajti in tipajo v mraku. Ta ugotovitev velja tudi za občane, ki se še vedno ne zavedajo samoupravnih pravic krajevnih skupnosti in zaradi tega tudi ne sodelujejo pri njihovem delu. Prav gotovo pa je ena velikih zavor, da se krajevnih skupnosti ne morejo znajti v svoji vlogi, pomanjkljiva povezava z občinsko skupščino.

Odborniki gledajo nekako zviška na to novorojeno samoupravno telo, sveti krajevnih skupnosti pa ne morejo najti znotraj pravega stika.

Med problemi družbenih služb so govorili predvsem o samoupravljanju v državni upravi in šolstvu ter načinu financiranja. Iz razprave je bilo razvidno, da sta ti dve vprašanji tako tesno povezani, da ju sploh ne moremo ločiti. Predvsem je potrebno ugotoviti, da samoupravljanje v družbenih službah — šolstvu, zdravstvu — toliko časa ne bo moglo v polnem razmahu, dokler jim ne bo zagotovljena zadostna materialna osnova, kar si v šolstvu obetajo od novega zakona.

Po končani konferenci, ki ji je prisostvoval tudi član Glavnega odbora SZDL Slovenije tov. Tone Fajfar je novoizvoljeni plenum izvolil za predsednika občinskega odbora SZDL ponovno tov. Vlada Erjavška. — Š. B.

Kranj: Trgovine za praznike

Vse prodajalne »živila« v Kranju in na podeželju bodo zaprte v nedeljo in v ponedeljek. Odprte pa bodo v soboto popoldne in v torek od 8. do 12. ure.

Mlekarne bodo odprte v soboto od 14. do 16. ure ter v ponedeljek od 6. do 9. ure. V nedeljo in v torek pa bodo zaprte.

Meso bodo potrošniki lahko kupovali v nedeljo in torek od 7. do 11. ure, zaprte bodo samo v ponedeljek.

Pekarne bodo zaprte v ponedeljek in torek in bodo na voljo normalno v soboto ter v nedeljo od 6. do 11. ure.

Vse dni kot normalno pa bo poslovala prodajalna Delikatesa-Central na Maistrovem trgu.

GLAS v vsako hišo

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, ata, ded, stric in tast

IVAN SLAVEC

pošt. inšpekt. v pokoju, rezervni oficir in Koroški borec v 82. letu starosti. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 28. novembra 1965 ob 15.30 uri izpred križišča.

Ohranimo blagega pokojnika v častnem spominu

žena Ela, hči Bojana por. Tešić, sin Igor, zet Radenko, snahi Mara in Ančka, vnuki, vnukinje in pravnukinja

Struževo, dne 25. novembra 1965

RAZGOVOR OB DNEVU REPUBLIKE

FRANC MARTINJAK, PREDSEDNIK PRVEGA KNO GRAD PRI CERKLJAH

Delo me še ni utrudilo

Delo takratnih Krajevnih narodnih odborov v prvih letih naše ljudske oblasti je bilo zelo pomembno, toda povsem drugačno kot je danes. Glavne skrbi in naloge so nam navrgle zlasti posledice vojne. Veliko skrbi smo imeli, da smo zagotovili najnujnejše tistim, ki so se vračali iz koncentracijskih taborišč, da smo usmerjali in vodili prekopavanje padlih borcev, da smo pravično razdeljevali živilske karte in podobno, kajti šlo je za osnovne potrebe ljudi.

Kasneje se je naša komuna Grad združila v

skupno novo občino Cerklje, kjer sem bil znova predsednik. Toda kaj kmalu nam je bilo jasno, da niti taka občina ne bo mogla dolgo obstojati, ker ni imela industrije in s tem niti dohodka. Tako se je 1959. leta tudi občina Cerklje združila v skupno občino Kranj.

Dvajsetletno delovanje v takih organih pa me še ni utrudilo. Še vedno sem odbornik občinske skupščine, član sveta za finance itd. Od takratnih prvih odbornikov v Gradu smo danes še štirje, ki delujemo v raznih samoupravnih organih.

DOMŽALE:

PROSLAVE OB DNEVU REPUBLIKE V znamenju 20-letnice

S svečano akademijo v dvorani Kina Domžale v torek, 23. novembra, so se začele v domžalski občini proslave ob Dnevu republike, ki imajo letos ob 20-letnici osvoboditve še posebno slovesen značaj.

V Domžala so na proslavi pod naslovom »Kar je velikega, rodi trpljenje« sodelovali razen recitatorjev še mešani pevski zbor Svobode Domžale, moški pevski zbor upokojencev iz Domžal in mešani pevski zbor iz Moravč.

V četrtek je bila proslava v novem, letos dograjenem

kulturnem domu v Moravčah. Danes, v petek, pa bo proslava v Mengšu.

Tudi v drugih krajih (Lukovici, Jaršah) se pripravljajo na svečane proslave.

G. F.

GLAS

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroška cesta 8. Naslov uredništva: Kranj, Cesta Staneta Žagarja 27 in uprave: Kranj, Koroška cesta 8. Tekoči račun pri NB v Kranju 515-1-135. Telefoni redakc. 21-835, 22-152 uprava in tiskarna 21-190, 21-475, 21-897. Naročnina letno 2000, mesečno 170 dinarjev. Cena posameznih števil 40 din. Mali oglasi za naročnike 40, za nenaročnike 50 din beseda. Neplačanih oglasov ne objavljamo

Vreme

Vremenska napoved za danes in prihodnje dni: Danes bo od zahoda povečana oblačnost, čez dan bo topleje. V naslednjih dneh se bo otoplilo, koncem tedna vmes tudi padavine. Najnižje nočne temperature od — 8 do — 12, najvišje dnevne okoli 0 stopinj.